

Η διαδρομή της 3ης Β΄ - 1ης Ο.Ν.Α -

Βιβλιοθήκη 3ης Ο.Α.Ν α/α 11

Επανεκδοση με προσθήκες

Αθήνα, Μάρτιος 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κοινά ιστορικά με την «μητρική» 3η Ναυτοπροσκόπων	σελίδα 2
Από Ημερολόγια 1913 - 1939 της 3 ης Ο.Α.Ν.	3
Διάλυση, Κατοχή	12
Τρέλλες μέσα στην Κατοχή	13
Πολεμική ιστορία μέσα στην Κατοχή	13
Προσκοπική οργάνωση κατά την Κατοχή	16
Κατασκήνωση στην κατοχή	17
Θύματα της 3ης Ναυτοπροσκόπων στον απελευθερωτικό αγώνα	19
Η Διαδρομή της 3ης Β' ή 1ης ΟΝΑ	20
Απελευθέρωση	25
Επέτειος ιδρύσεως 3ης Ο.Ν.Α.	26
Η τελευταία κοινή εκδήλωση	27
Κατασκήνωση Πεντέλης, 1945	28
Εκδρομή της Εκάλης	29
Ήταν μια προνομιούχος Λέσχη στους Αγίους Ισιδώρους	30
Κατασκήνωση Πόρου, 1946	32
Κατασκήνωση Πόρου, 1947.....	40
Κατασκήνωση Ρόδου, 1948	43
Κατασκήνωση Αίγινας 1948	46
Από την εκδρομική δραστηριότητα της ομάδας 1949	47
Τραγούδια	48
Το σύνδρομο της επιτυχίας - Η λαίδη Μπάιηντεν-Πάουελ στην Αθήνα	54
Το σύνδρομο της επιτυχίας - Η Ομάδα γίνεται πριγκηπική	56
Το σύνδρομο της επιτυχίας - Γεύμα βασιλικό	57
Να γονείς να μάλαμα	60
Η βάρκα μας	61
Στιγμές δόξας	62
Αναδίφηση στα αρχεία.....	63
Ναυτικές περιπέτειες	65
Παραλειπόμενα	66
Από το ημερολόγιο της 1 ^{ης} Ο.Ν.Α.	67
Αναμνήσεις του Κώστα Φιλίππου	70
Jamboree Γαλλίας του Κώστα Φιλίππου.....	76
Αναμνήσεις του Φίλιππου Νίκογλου.....	80
Αποσπασματικές αφηγήσεις	82
Μνήμη	86
Δραστηριότητες των παλαιών της 1ης Ο.Ν.Α.	86
Το Τραγούδι της 1ης Ο.Ν.Α.	96
Κατάλογος μελών της 1ης Ο.Ν.Α.	97
Ημερολόγια & άλλα αναμνηστικά	100
Σημείωση	113

Τα περισσότερα κείμενα προέρχονται από την εργασία του Νίκου Μεταξά κατά το 1983, εκτός από εκεί που αναφέρεται κάποιος άλλος. Στα χρόνια που ακολούθησαν, βοήθησαν πολλοί, όπως οι Λεωνίδας Ευαγγελίδης, Φίλιππος Νίκογλου, Κώστας Φιλίππου, που έκανε και την τελική διαμόρφωση του παρόντος τον Φεβρουάριο 2009.

ΚΟΙΝΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ «ΜΗΤΡΙΚΗ» 3η ΝΑΥΤΟΠΡΟΣΚΟΠΩΝ

Εδώ και 96 χρόνια δραστηριοποιείται στο κέντρο της Αθήνας μιά καλή παρέα. Αυτοαποκαλούνται “Τριτομαδίτες” και ενώ επισήμως μερικοί είναι μέλη του 3ου Συστήματος Ναυτοπροσκόπων της Περιφέρειας Αθήνας του Σώματος Ελλήνων Προσκόπων, στην πράξη είναι κάτι παραπάνω : μιά αυτάρκης συντροφιά με δικιά της ιστορία, πνεύμα, παραδόσεις και δραστηριότητα. Αντίθετα με μιά ένωση παλαιών συμμαθητών της τάδε χρονιάς του τάδε σχολείου, που όσο περνούν τα χρόνια μικραίνει, οι Τριτομαδίτες, σαν κάθε οικογένεια, δέχονται κάθε χρόνο νέα μέλη, παιδάκια επτά ετών, που αντικαθιστούν όσους φεύγουν. Η Ένωση παλαιών της 3ης ανανεώνεται συνεχώς, από όσους παύουν να είναι ενεργά μέλη της Ομάδας. Είναι ωραίο που διατηρείται τόσο καλά μιά ιδιότυπη ατμόσφαιρα . Ακούμε τον Ιδρυτή μας Μάρκο Μίνδλερ, πριν 71 ολόκληρα χρόνια να λέει :

*“Επί τη ευκαιρία της σημερινής συγκεντρώσεως **παλαιών και νέων** Ναυτοπροσκόπων της Ομάδος μας, Ακριτών και Λυκοπούλων και της λήξεως των εορτών της πρώτης εικοσιπενταετηρίδος ... ότι θα εργασθήτε, όπως η Ομάς μας μένει για το καλό πάντα πρώτη. “*

Ήδη το 1938 οι ενεργοί Τριτομαδίτες έβλεπαν με δέος και σεβασμό τους παλιούς της 3ης, αλλά κι οι παλιοί εκτιμούσαν τις προσπάθειες των ενεργών και καταπολεμούν την ανθρώπινη τάση να πούν το
“ - Εμείς, στην ηλικία σας, τα κάναμε όλα καλύτερα, η φωτιά ήταν πιο κόκκινη, τα πεύκα πιο ίσια, κ.λ.π “

Στην φωτογραφία, ο στόλος της 3ης Ναυτοπροσκόπων την δεκαετία του ‘ 30

ΑΠΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ 3ης Ο.Α.Ν.

Ίδρυση 3ης Ομάδας Ναυτοπροσκόπων το 1913.

Στις 28 Μαρτίου του 1913 χωρίστηκε το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων σε ομάδες. Μέχρι τότε το αποτελούσε μιά ομάδα με αρχηγό τον καθηγητή γυμναστικής Θανάση Λευκαδίτη και είχε φτάσει να έχει γύρω στα 300 παιδιά. Οι αριθμοί 1 και 2 έμειναν ελεύθεροι, ώστε να συγκροτηθούν ομάδες εκπαιδύσεως Αρχηγών και Υπαρχηγών. Αυτές όμως δεν λειτούργησαν ποτέ. Ιδρύθηκαν κι άλλες ομάδες, αλλά μόνον η 3η συνεχίζει να λειτουργεί συνεχώς έως σήμερα. Μόνη διακοπή γιά 2 χρόνια, όταν το 1939 ο Ιωάννης Μεταξάς διέλυσε το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων. Γίνονταν συναντήσεις σαν Όμιλος παλαιών Προσκόπων και Οδηγών. Από το 1941 η Ομάδα δραστηριοποιήθηκε ξανά, κρυφά, με εθνικό και προσκοπικό πρόγραμμα.

ΜΑΡΚΟΣ ΜΙΝΔΛΕΡ : Ίδρυτής Αρχηγός της 3ης Ναυτοπροσκόπων.

Γεννήθηκε στις 28-3-1860 στην Αθήνα και σπούδασε Νομικά. Το 1880 ονομάστηκε Διδάκτωρ της Νομικής. Το 1885 διορίστηκε στο Πρωτοδικείο και αργότερα στο Εφετείο σαν άμισθος Πάρεδρος. Απόφοιτος του Ωδείου Αθηνών, μετείχε σαν τακτικό μέλος στις πρώτες του συναυλίες. Μανιώδης φίλαθλος, ιστιοπλόος, κωπηλάτης, ακούραστος χειμερινός κολυμβητής. Διετέλεσε γιά πολλά χρόνια μέλος και Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΕΓΑΣ, του Ναυτικού Ομίλου Νέου Φαλήρου, του Πανελληνίου Γυμναστικού Συλλόγου, του Ποδηλατικού Συλλόγου και άλλων σωματείων.

Γιός του Ιωσήφ Μίνδλερ, ο οποίος εισήγαγε την στενογραφία στην Ελλάδα, υπηρέτησε ως Διευθυντής στο στενογραφικό τμήμα της Βουλής από το 1886 γιά ... 51 χρόνια. Αποχώρησε το 1937 με τον βαθμό του Γενικού Διευθυντού.

Εκεί γνώρισε τον Βουλευτή Αττικοβοιωτίας και Πρόεδρο του Δ.Σ. του Σ.Ε.Π. Νεγρεπόντη και έγινε μέλος της προσκοπικής οικογένειας. Ανέλαβε σαν Αρχηγός της 3ης Ομάδος Αθηνών Ναυτοπροσκόπων, η οποία απετελέσθη κατά τον χωρισμό του Σώματος σε Ομάδες, από προσκόπους και βαθμοφόρους του Αθ. Λευκαδίτη. Την Ομάδα δε αυτή οδήγησε με τον τίτλο του Ίδρυτού Αρχηγού επί 36 συνεχή έτη. Το 1914 ανέλαβε την Εφορεία Αθηνών και λίγο αργότερα έγινε μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής. Το 1915 έγινε μέλος του Δ.Σ. και Γενικός Γραμματεύς του Σ.Ε.Π. Ποτέ όμως δεν εγκατέλειψε την Ομάδα του (3η Ο.Α.Ν.), στην οποία το 1918 προσέθεσε την 3η Ομάδα Μαθητευομένων (Λυκοπούλων) και την 3η Ομάδα Προσκόπων και την ονόμασε Αον Σύστημα Ναυτοπροσκόπων Αθηνών. Στις 24-3-1948, επινεύσει της Α.Μ. του Βασιλέως, ανεκηρύχθη Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου του Σώματος Ελλήνων Προσκόπων.

Ο γιός του Γεώργιος, που υπήρξε κι αυτός υπαρχηγός της 3ης Ναυτοπροσκόπων, κατά την Κατοχή ήταν Γενικός Γραμματέας του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Ο Μ.Μ. τιμήθηκε με πολλά παράσημα εκ μέρους της Ελληνικής Κυβερνήσεως, ξένων κρατών και του Σ.Ε.Π, όπως : Ανώτερος Ταξιάρχης Γεωργίου Α', Ταξιάρχης Φοίνικος, Χρυσούς Σταυρός Σωτήρος, Μετάλλιο Πόλης Αθηνών, κ. α.

Ο Μάρκος Μίνδλερ, ο στυλοβάτης του Ελληνικού Προσκοπισμού, ο Ιδρυτής Αρχηγός της Ομάδος μας, πέθανε στις 7 Ιανουαρίου 1957, σχεδόν 100 χρονών. Επειδή η οικογένειά του Ιδρυτή είχε βαυαρική καταγωγή, όταν ο Τάσος Αντωνόπουλος σχεδίασε τον θυρεό της 3ης, χρησιμοποίησε τα χρώματα κόκκινο και μαύρο. Κάθε χρόνο στις 28 Μαρτίου τα παιδιά προσέφεραν στον Ιδρυτή ένα μπουκέτο με κόκκινες και μαύρες τουλίπες.

Μετά τον θάνατό του, κάθε χρόνο στις 28 Μαρτίου γίνεται τρισάγιο στο Α΄ νεκροταφείο στην μνήμη όλων των μελών της 3ης Ομάδας που δεν ζούν πιά. Πάνω στην πλάκα αφήνουμε ένα μπουκέτο κόκκινες και μαύρες τουλίπες.

Στην φωτογραφία, τραυματιοφορείς της 3ης το 1914. Όρθιοι από αριστερά, ο Ησαΐας Ησαΐας και ο Μάρκος Μίνδλερ.

Γαλλικός καφές το 1916

Η Αντάντ πιέζει την Ελλάδα να πολεμήσει μαζί τους στον Μεγάλο πόλεμο (Α΄ Παγκόσμιος). Ο γάλλος ναύαρχος Φουρνέ κάνει αποκλεισμό της Αθήνας και του Πειραιά. Κανονιοβολεί με τον στόλο του την Αθήνα και αποβιβάζει ένα τμήμα γαλλικού αποικιακού στρατού (Σενεγαλέζοι μαύροι με λευκούς αξιωματικούς) και στρατοπεδεύουν κοντά στο σπίτι μου, δίπλα στον Προφήτη Ηλία στο Παγκράτι. Ψήνουν λοιπόν, έναν γαλλικό καφέ με υπέροχο άρωμα, σε μεγάλα φίλτρα για τόσους στρατιώτες. Λόγω του αποκλεισμού υπάρχουν ελλείψεις σε όλα, έχουμε καιρό να μυρίσουμε καφέ και μαζεύουμε τα φίλτρα που πετούν οι Γάλλοι. Μας περιμένει, φυσικά, μεγάλη απογοήτευση, γιατί τα ξεπλυμένα απομεινάρια του καφέ, όση καλή θέληση και αν υπάρχει, είναι τελείως ακατάλληλα για ένα ελληνικό καφεδάκι, ιδίως αν είναι σκέτο ελλείψει ζάχαρης!

Διήγηση το 1995 του Τηλέμαχου Γκαζιάνη της 9ης Ν/Π, (1907 - 1998)

Το **1917** εξερράγη η **πυρκαϊά** της Θεσσαλονίκης, η οποία κατέστρεψε το μεγαλύτερο μέρος της πόλεως. Οι πρόσκοποι της Θεσσαλονίκης, μαζί με 120 προσκόπους από την Αθήνα, τον Πειραιά και το Μαρούσι προσέφεραν σπουδαίες υπηρεσίες με αυτοθυσία, κάτω από πολύ επικίνδυνες συνθήκες. Έξι πρόσκοποι **έχασαν τότε την ζωή τους** προσπαθώντας να σώσουν τις ζωές και περιουσίες των συνανθρώπων τους.

Βοηθήσαμε και στους **σεισμούς** της Κορίνθου την ίδια εποχή.

Εκδρομή εις Καισαριανήν, 21/1/ 1918

Εφόδια: Πλήρης εξάρτησις, υδροδοχείον, σισιτιοδόχη, φανός, πτυοσκάπανον και επανωφόριον απαραίτητως. Έκαστος πρόσκοπος οφείλει να έχει μεθ' εαυτού δια το κοινόν συσσίτιον 30 δράμια ορύζης, 10 δράμια ελαίου ή 5 δράμια βουτύρου, κρόμμυα οι έχοντες και ολίγον άλας. Η ενωμοτία της υπηρεσίας θα φέρει εκτός της χύτρας και ενός πλατυχύτρου της ομάδος και δευτέραν χύτραν κατά το δυνατόν ευρύχωρον ως και μίαν κοχλιάραν δια την διανομήν του συσσιτίου.

Πάσα συζήτησις πολιτικού περιεχομένου οπωσδήποτε και οπουδήποτε γινομένη υπό προσκόπων της ομάδος μας απαγορεύεται αυστηρώς.

Εκδρομή εις Φάληρον τον Απρίλιον 1918

Μετακόμισις Λέμβων και εξάσκησις σκηνοπηγίας. Επαινείται υπό της ομάδος ο πρόσκοπος της 4ης ενωμοτίας Καλλίνικος διότι εσταμάτησεν αφηνιασμένον άτιον με κίνδυνον της ζωής του.

Η Γαλλίδα φίλαθλος του 1921

«Ο Η. Ησαΐας, από τους πρώτους Αρχηγούς μας, έμεινε πάνω από 2 χρόνια στο Παρίσι γιά μεταπτυχιακά στα νομικά. Το 1920 δημιούργησε την Union Sportive Hellenique, με μέλη της ελληνικής παροικίας και σπουδαστές .

Μιά Κυριακή αγωνιστήκαμε με την τοπική ομάδα φουτμπώλ του προαστίου ANTHONY της οποίας οι παίκτες ήταν μεγάλοι. Έβρεχε καταρρακτωδώς, το γήπεδο ήταν μέσ' την λάσπη κι όλοι φορούσαμε παντελόνι γκόλφ έως κάτω απ' το γόνατο. Τελικά νικήσαμε, αλλά όλοι οι θεατές, φανατικοί υποστηρικτές της τοπικής ομάδας, κατέβηκαν στον... στίβο με άγριες διαθέσεις. Εμένα με πήρε από πίσω μιά χοντρή κυρία και με χτυπούσε με την ομπρέλλα της. Με κυνηγούσε φωνάζοντας Σαλ μετέκ, σαλ ετρανζέ. Στάθηκα τυχερός και πήδηξα πάνω στο τραίνο που ξεκινούσε. Ήταν η τελευταία δράση που πήρα μέρος! »

(Διήγηση Κωνσταντίνου Ραζή, πατέρα του Γιάννη, το 1993)

Το 1920 και 1928 συμμετέχουμε στα JAMBOREE.

Διακρίσεις στους Αγώνες της Εκατονταετηρίδος 1821 - 1921.

Το 1924 μεταβαίνουμε αεροπορικώς μέσω Πατρών στο Μεσολόγγι γιά τα 100 χρόνια από τον θάνατο του Λόρδου Βύρωνος.

1931 Γαλλία, Τζάμπορη Vincennes (5/8 -16/9) με την ευκαιρία της αποικιακής εκθέσεως. Αναχωρήσαμε από Πειραιά στις 14 Αυγούστου, ώρα 3 μ.μ. με το “Ανδρος” δια Μασσαλία. Φθάσαμε στην Μασσαλία στις 19/8 και ώρα 8.15. Φωτογραφηθήκαμε με τον Ελευθέριο Βενιζέλο στο πλοίο με το οποίο συνταξιδεύαμε επιστρέφοντας στον Πειραιά.

Στην φωτογραφία φαίνονται από αριστερά οι Θ. Ζαμάνος, Λουδοβίκος Βασενχόβεν, Γ. Σπέντσας, Αλ. Σαράτσογλους, **Ελευθέριος Βενιζέλος**, Τάσος Αντωνόπουλος, Μανώλης Κόντης, Σπ. Δοξιάδης, Ανδρέας Γκρώμαν, Περικλής Περρωτής.

1931 Ίδρυση της πρώτης **Αγέλης** στην Ελλάδα

Η πρώτη συγκέντρωση της 3ης Αγέλης Ναυτοπροσκόπων έγινε στο εκπαιδευτήριο Μακρή, Ιπποκράτους 5, στις 13/12/1931. Ιδρυτικά Λυκόπουλα : Δημητράκης Χρυσικόπουλος, Ανδρέας Χρυσικόπουλος, Δημήτρης Μαρινόπουλος, Γιάννης Μαρινόπουλος, Αλέκος Μελετόπουλος, Λευτέρης Γεωργιάδης, Μίμης Μουστάκας, Στέλιος Κουτσουμπέλης, Μίτσης Ιατρείδης, Γιάννης Περσάκης, Ακέλας ο Αλέξανδρος Σαράτσογλους και Υπαρχηγός ο Ντίνος Δοξιάδης. Παρόντες ο Ιδρυτής Αρχηγός Μ.Μ., ο Αρχηγός της 3ης Ν/Π Τάσος Αντωνόπουλος, οι Υπαρχηγοί Γιώργος Σπέντσας και Περικλής Περρωτής. Στην φωτογραφία, σταυροπόδι τα πρώτα Λυκόπουλα .

(1) Κ. Δοξιάδης, (2) Α. Σαράτσογλους, (3) Μ. Μίνδλερ .

1 Ιανουαρίου 1933 Στις 08.00 όλοι οι ναυτοπρόσκοποι της ομάδας μας μαζεύτηκαν μπροστά από το Πανεπιστήμιο για να πάμε συνταγμένοι στο προ του Σ.Ε.Π. γήπεδο, το οποίο είχε ορισθεί σαν τόπος συγκέντρωσης των ομάδων Αθηνών. Στις 08.30 είμαστε στον τόπο της συγκέντρωσης και μετά την έπαρση της σημαίας και την άφιξη των Τούρκων συναδέλφων μας, ξεκινήσαμε για να πάμε στη Μητρόπολη. Αφού τελείωσε η δοξολογία παρελάσαμε από τις οδούς Ερμού και Γεωργίου Α', φθάσαμε στην Πλατεία των Παλαιών Ανακτόρων, όπου οι Τούρκοι πρόσκοποι κατέθεσαν στεφάνι στο Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη. Έγινε η τελετή και απ' όλων μας τις καρδιές περνάει ένα ρίγος συγκινήσεως βλέποντας την συναδέλφωση των δύο λαών, μετά τόσους αιώνες.

25 Μαρτίου 1934 Συγκέντρωση στις 8 π.μ. στην Ακαδημία για να πάμε στα γραφεία του Σώματος και να συμμετάσχουμε μαζί με τις άλλες ομάδες στην παρέλαση για την Εθνική γιορτή και την Δεκαετηρίδα της Δημοκρατίας. Άφιξη στις 8.30 π.μ. στο Σώμα. Εκκίνηση. Μετάβαση στο Σύνταγμα και αναμονή. Παρέλαση μπροστά από το μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη όπου και οι επίσημοι. Επιστροφή στο Σώμα. Διάλυση 2.30 μ.μ. Κατά την παρέλαση έκαμε για πρώτη φορά δημόσια εμφάνιση η **μπάντα** της ομάδας αποτελούμενη από 9 φουσαρμόνικες, ένα μικρό τύμπανο και ένα μεγάλο. Η εμφάνιση προξένησε καλή εντύπωση και χειροκροτήθηκε.

30 Ιουνίου 1934 Ώρα 4 μ.μ. Συγκέντρωση στον Νεώσοικο, για να πάμε στα Περιστερία όπου πρόκειται να συναντηθούμε με την «Νίκη» η οποία με τον αρχηγό κ. Περρωτή και τον υπ/γό κ. Ζαμάνο ξεκίνησε το βράδυ της 28ης και πρόκειται να κάνει τον περίπλου της Σαλαμίνας.

Η Αλκυών ξεκινάει στις 5 μ.μ. με τον αρχηγό κ. Σπέντσα με πλήρωμα 12. Στην αρχή φυσάει ένας αρκετά φρέσκος Σιρόκος, ο οποίος όμως αργότερα ξεψυχάει και έτσι φθάνουμε με κουπί στις 9 στα Περιστερία και συναντάμε την Νίκη. Φαγητό και ύπνος.

Κατά το πρωϊ έφθασε και η Αργώ η οποία είχε ξεκινήσει το βράδυ από τον Νεώσοικο με τον αρχηγό κ. Σαράτσογλου. Το πρωϊ επισκεφθήκαμε τον Φάρο και έπειτα πήγαμε όλοι μαζί στην "Κακιά βίλλα" όπου κάναμε μπάνιο.

Στις 2.30 μ.μ. αναχωρήσαμε για τον Νεώσοικο. Στην αρχή φυσούσε, λίγο αργότερα όμως έπεσε ο αέρας και προχωρήσαμε με τα κουπιά όταν λίγο πιο έξω από την σχολή των Δοκίμων μας έπιασε ένας δυνατός πουνέντες και η μεν Αργώ αναγκάστηκε να χαλάσει, η Νίκη χάλασε μεγίστη και προχωρούσε με τον φλόκο η δε Αλκυών έκανε μούδες. Κατά τις 6 έφθασαν στον Νεώσοικο.

23 - 24 Φεβρουαρίου 1935 Εκδρομή στην κορυφή Πεντέλης. Διανυκτερεύσαμε στο σπίτι του κ. Σαράτσογλου στην Κηφισιά. Κατά την άνοδο έγινε και ανίχνευση. Έλαβαν μέρος 21 Ναυτοπρόσκοποι υπό τον αρχηγό κ. Σπέντσα.

11 Μαρτίου 1935 Λόγω της ανωμάλου πολιτικής καταστάσεως δεν έγιναν συγκεντρώσεις στο διάστημα από 1ης Μαρτίου. Ο κ. Ιδρ. Αρχηγός εξέφρασε την επιθυμία οι τραυματιοφορείς της ομάδας να είναι έτοιμοι να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην μεταφορά των θυμάτων του **εμφύλιου σπαραγμού** στην Αθήνα ή στον Πειραιά. 20 Ναυτοπρόσκοποι της ομάδας τραυματιοφορείς έφεραν άδειες γι' αυτό εκ μέρους των γονέων. Καθορίσθηκε δε και ο τρόπος του συναγερμού των, σε περίπτωση ανάγκης. Σήμερα ο αρχηγός έκαμε δοκιμαστικό συναγερμό των τραυματιοφορέων, οι οποίοι βρέθηκαν την καθορισμένη ώρα στον τόπο που είχε προσδιορισθεί για την συγκέντρωσή τους.

Ηρωϊκή ποδηλασία

(Διήγηση Μαρινόπουλου 1992)

Το 1935 οι Ντίμης Δημητριάδης, Γιάννης και Δημ.Μαρινόπουλος με δύο άλλους εξέδραμαν με τα ποδήλατα από Αθήνα. Πέρασαν από την Σπάρτη κοιμήθηκαν στο σχολείο της Τρίπολης και επέτρεψαν Αθήνα.

Μπύρες αντί εισητηρίων

(Διήγηση Π.Αλευρά 1991)

Το 1935 -38 οι Τριτομαδίτες κατέβαιναν σχεδόν κάθε απόγευμα στον Νεώσοικο Ξηροταγάρου για εργασίες συντηρήσεως του ναυτικού υλικού, με την καθοδήγηση του Υπαρχηγού Λώλου Ζαμάνου που ήταν Αρχηγός Βάσεως και του Γρηγόρη Βασιλειάδη, υπεύθυνου ναυτικού υλικού. Μετά την δουλειά, γινόταν ιστιοπλοΐα ή κωπηλασία. Επειδή το λεωφορείο αργούσε πολύ, μερικοί κατέβαιναν... με τα πόδια από τον Λυκαβηττό στο Φάληρο. Υπήρχε βέβαια και άλλος λόγος, απόρρητος. Βλέπετε, οι γονείς έδιναν στα βλαστάρια τους το τάληρο για το λεωφορείο. Τόσο όμως κόστιζε και ένα μεγάλο ποτήρι δροσερή μπύρα στου Φίξ κάτω απ' τις κληματαριές !

Κατασκήνωση στον Πόρο, Σάββατο 3 Αυγούστου 1935

Περιμένουμε να μας επισκεφτούν το βράδυ Ν/Π της ομάδας, με τον αρχηγό κ. Σαράτσογλου και επειδή θέλαμε να τους προσφέρουμε ένα θαλασσινό φαΐ, εξεστράτευσαν οι ψαράδες μας και μας έφεραν 182 ψάρια, (σπάρους κ.λ.π.) με τα οποία έγινε για το βράδυ μια θαυμάσια κακαβιά. Στις 6.30 το απόγευμα ήλθε ο κ. Σαράτσογλους με 8 Ν/Π, 2 λυκόπουλα και 2 εκπαιδευτές λυκοπούλων. Αφού γευθήκαμε την κακαβιά (επειγόντως... νερωθείσαν επειδή ήλθαν περισσότεροι επισκέπτες απ' όσους περιμέναμε) κάναμε ένα νυχτερινό παιχνίδι επιθέσεως κατά κουρσάρων και προσπάθεια κατάληψης του λημεριού τους. Η υπό τον αρχηγό κ. Σαράτσογλου επίθεση νίκησε τους κουρσάρους (υπ/γός Θ. Ζαμάνος και ενωμοτία Δελφίνων) και πήρε την σημαία τους.

Κυριακή 4 Αυγούστου 1935 Μετά την πρωινή επιθεώρηση πήγαμε στην εκκλησία της Μονής, όπου προσευχηθήκαμε και θαυμάσαμε μιά ωραία εικόνα της Παναγίας και τους τάφους που υπάρχουν στην αυλή του Μοναστηριού.

Τα αγρίμια του 1935

(Διήγηση Νίκου Μεζά, το 1995)

«Αρχηγός μου ήταν ο Γιώργος Σπέντσας. Είμαστε τρομερά σκληροτράχηλοι, γυμνασμένοι πάρα πολύ. Σε κάθε εκδρομή έπρεπε να γίνει πόλεμος. Ο καλύτερος γινόταν με τις κρομμύδες, που τις σβούρνιγες έτσι...Ο χειρότερος ήταν με τις πέτρες, είχαμε αρκετούς τραυματισμούς. Οι πέτρες έρχονταν σβουριχτές, έπρεπε να τις αποφύγεις. Θυμάμαι έναν πετροπόλεμο στο τότε ερημικό Καβούρι, έφαγε μιά πέτρα στο γόνατο ο Χαραλαμπίδης, έπεσε κάτω και επειδή είχε χτυπηθεί το νεύρο, κλώτσαγε το πόδι συνέχεια από μόνο του. Ε, τον πήραμε λοιπόν εμείς (ήταν χειμώνας) και τον πετάξαμε στην θάλασσα, για να συνέλθει.

Α, είμαστε ωραίοι... Είχαμε μεγάλη επιτυχία και στο πέταγμα μαχαιριού.

Είμαστε αγρίμια και ο Περρωτής μας έκανε ανθρώπους. Ήταν κρίμα που πέθανε τόσο νέος. Είχε θαυμασία φωνή και ήταν πολιτισμένος. Ήτανε πολύ

καλός ομιλητής, σαν Ακρίτες μας έβαλε σε μία πειθαρχία να μιλάμε 20 λεπτά με το ρολόι για να αναπτύξουμε όποιο θέμα θέλαμε. Συζητούσαμε για βαριά θέματα, μας έπαιρνε και παρακολουθούσαμε αρχαίο θέατρο.

Τα τελευταία χρόνια πριν την διάλυση συνεχίσαμε τους ιστιοπλοϊκούς αγώνες στο Φάληρο. Το πολεμικό Ναυτικό αντιπροσώπευαν μερικοί μόνιμοι υπαξιωματικοί πολύ μεγαλύτεροι από μας σε ηλικία. Μας ειρωνεύοντο γιατί αυτούς τους έφερε ένα ρυμουλκό, τους παρέταξε στην εκκίνηση, ενώ εμείς έπρεπε να κάνουμε κοντοβόλτες με τα πανιά. Κατά την διάρκεια των αγώνων βγαίνουν και μας πιάνανε τα ξάρτια. Καταλαβαίνεις λοιπόν τι επιθετικότητα είχαμε εμείς. Επειδή όμως αυτοί ήταν οικογενειάρχες επαγγελματίες, γι' αυτούς ήταν αγγαρεία να τρέχουν, ενώ εμείς νέοι εξαιρετικά γυμνασμένοι, (κάποια φορά είχαμε κατεβάσει κι άλμπουρο). Βάλαμε τα δυνατά μας, νομίζω ήμουνα εγώ κυβερνήτης. Ζορίσαμε λοιπόν την "Αλκυόνα" όσο έπαιρνε, όλοι απέξω, στο τέλος πήραμε τον αγώνα. Ξεμπερδέψαμε, ευχαριστηθήκαμε, έρχεται η απονομή.

Δεν πήγε κανείς μας. Ε, τώρα, απονομές και διπλώματα. Γιατί είμαστε τέτοιοι. Ο μόνος που πήγε - αναγκάστηκε ο καημένος, μεγάλος πιά στην ηλικία - και πήρε το έπαθλο ήταν ο Μίνδλερ. Το θυμάμαι γιατί το μετανιώσαμε εκ των υστέρων. Ο ίδιος ο Μίνδλερ δεν μιλούσε ποτέ, αλλά το τι ακούσαμε από τους άλλους Αρχηγούς...»

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣ

6/10/1935 Πρώτη χειμερινή συγκέντρωση στο Νεώσοικο. Έγιναν ασκήσεις κωπηλασίας και ένα παιχνίδι με ιταλοαβησσυνιακά υποβρύχια και τορπιλισμούς έξω από το Τροκαντερό. Τα ιταλικά έπρεπε να προσβάλλουν το αβησσυνιακό υποβρύχιο (που ήταν ο μικρός πάκτων). Λόγω του μικρού όγκου του πάκτων οι αβησσυνιοί ναυτικοί (ενωμοτία Αλκυόνων) τον έκρυψαν στη σπηλιά κάτω από το Τροκαντερό κι έτσι δεν μπόρεσαν να τον τορπιλίσουν τα ιταλικά υποβρύχια : Νίκη, Αργώ και Σκάφη.

Κυριακή 15/11/1936 Συγκέντρωση στο Νεώσοικο. Καθ' όλη την ημέρα με πολύ κόπο και συντονισμένη εργασία έγινε η ανέλκυση της Γλαύκης στο χώρο μπροστά στον Νεώσοικο.

Τρίτη 17/11/1936 Οι βαθμοφόροι και οι μεγαλύτεροι πρόσκοποι των ομάδων Αθηνών βοήθησαν την Αστυνομία για την τήρηση της τάξης κατά τη σημερινή μεταφορά των σορών των Βασιλέων από το σταθμό στο Μητροπολιτικό Ναό .

Τετάρτη 18 Στη σημερινή συγκέντρωση της ομάδας στη λέσχη έγινε το παιχνίδι της "ρητορικής". Καθένας έπρεπε, δηλαδή, να μιλά για 1'30" με θέμα τη λέξη που έγραφε ο κλήρος που τραβούσε.

Κυριακή 22 Και σήμερα οι μεγαλύτεροι πρόσκοποι των ομάδων Αθηνών βοήθησαν την αστυνομία στην τήρηση της τάξης κατά την κηδεία των Βασιλέων Όλγας, Σοφίας και Κωνσταντίνου.

Κυριακή 27 Εκδρομή στα Χασιά. Πήγαμε με το αυτοκίνητο ως τα Χασιά κι από εκεί ξεκινήσαμε για τη Μονή Κλειστών. Ο δρόμος ήταν κάτασπρος από το στρωμένο χιόνι στο οποίο βυθιζόμαστε ως τον αστράγαλο. Κατά την πορεία

έπεφτε άφθονο χιόνι και υπήρχε μεγάλη ομίχλη.Γι' αυτό αναγκαστήκαμε να σταθούμε στα μέσα του δρόμου, όπου και κατασκευάσαμε ένα φρούριο από χιόνι. Και αφού παίξαμε χιονοπόλεμο μεταξύ άμυνας και επίθεσης του φρουρίου επιστρέψαμε στα Χασιά όπου σ' ένα κατάστημα στεγνώσαμε τα ρούχα μας, φάγαμε, παίξαμε διάφορα παιχνίδια κλειστού χώρου και τραγουδήσαμε. Νωρίς το απόγευμα επιστρέψαμε στην Αθήνα.

Πέμπτη 31/12/36 Οι ενωμοτίες της ομάδας κατασκεύασαν τον τελευταίο καιρό διάφορα παιχνίδια για τα φτωχά παιδιά. Έφτιαξαν στρατιωτάκια, καρτσάκια, κρεβάτια και στρώματα, διάφορα ζώα (ελέφαντες, σκυλάκια, αγελάδες, γουρουνάκια, γαϊδουράκια) και άλλα. Όλα αυτά τα παιχνίδια μοιράστηκαν σήμερα αργά το απόγευμα στα παιδιά του συνοικισμού Βουρλοποτάμου.

Κυριακή 5/3/39 Σήμερα η ομάδα παρακολούθησε για μιάμιση ώρα διάλεξη περί αντieroπορικής άμυνας. Κατόπιν προβiβάστηκε στην β' τάξη ο ναυτοπρόσκοπος γ' τάξης Μανωλκίδης, ενώ οι υπόλοιποι εξεταστέοι συνέχιζαν. Άλλοι ναυτοπρόσκοποι καθάρισαν τα πεύκα στο αλσύλιο "Πευκάκια" της οδού Σίνα από τις κάμπιες.

Κυριακή 19/3/39 Πήγαμε στο Κέντρο Χημικού Πολέμου για να επισκεφθούμε το εκεί Μουσείο αντieroπορικής άμυνας.

Κυριακή 2/4/39 Συγκέντρωση στη Λέσχη στις 9 π.μ. Παρέστη ο κ. Παπασπυρόπουλος ο οποίος μας βοήθησε στα τραγούδια μας και μας έμαθε μερικά. Κατόπιν πάρθηκαν αποφάσεις για την γιορτή μας και παίξαμε ένα παιχνίδι στο Λυκαβητό. Δηλαδή κάθε ενωμοτία ζωγράφισε ένα τομέα της πόλης από την κορυφή του Λυκαβητού και καθένας μάζεψε από 10 άχρηστα πράγματα μέσα στο αλσύλιο.

Κυριακή 9/4/1939 Οι υποψήφιοι ναυτοπρόσκοποι πρώτης τάξης ξεκίνησαν σήμερα για την εξερεύνησή τους. Έκαναν τη διαδρομή Μαρκόπουλο, Κερατέα, Ανάβυσσος, έκαναν οδοιπορικό, μαγείρεμα, κατασκήνωση και επέστρεψαν κατακουρασμένοι αλλά και κατευχαριστημένοι το απόγευμα της Τρίτης 11 Απριλίου.

Πριν τον πόλεμο βγαίναμε από τον Νεώσοικο και πηγαίναμε σε παραθαλάσσιο κέντρο όπου τρώγαμε μακαρονάδα με 2 Δραχμές. (Διήγηση Ε. Ζαλοκώστα, 2008)

Κυριακή 21 Μαΐου 1939 (Δικτατορία Μεταξά) :

Με βαθειά θλίψη πληροφορηθήκαμε ότι η κυβέρνηση αποφάσισε την διάλυση του Σώματος Ελλήνων Προσκόπων.

Χάρis στις εισπράξεις της γιορτής της 29ης Απριλίου η Ομάδα έχει ευχέρεια χρημάτων. Αποφασίστηκε λοιπόν να κατασκευαστούν μπρούτζινοι θυρεοί της ομάδας πάνω σε ξύλινη πλάκα και να δοθούν σε κάθε ναυτοπρόσκοπο, σαν ενθύμιο της προσκοπικής του ζωής. Επίσης θυρεός σε πλάκα γαλαλίου να

δοθεί στον Ιδρυτή Αρχηγό κ. Μ. Μίνδλερ και τους ιδρυτές του Ελληνικού Προσκοπισμού κ.κ. Αθανάσιο Λευκαδίτη και Κωνσταντίνο Μελά.

Πέμπτη 25/5/1939   Αποχαιρετιστήρια συγκέντρωση στην Λέσχη της ομάδας, στα Πευκάκια. Από νωρίς το απόγευμα συγκεντρώθηκαν όλοι οι Ναυτοπρόσκοποι της ομάδας μας, οι παλαιοί και νέοι Ακρίτες του συστήματος, ο Αρχηγός και Υπαρχηγός της Αγέλης Λυκοπούλων, ο Αρχηγός και οι Υπαρχηγοί της ομάδας μας, ο Ιδρυτής Αρχηγός κ. Μίνδλερ και ο Ιδρυτής του Ελληνικού Προσκοπισμού κ. Αθανάσιος Λευκαδίτης.

Βαθειά συγκινημένοι, ανανεώσαμε την προσκοπική μας υπόσχεση, ενώσαμε όλοι τα χέρια σε προσκοπική αλυσίδα και με δάκρυα στα μάτια τραγουδήσαμε το τραγούδι του αποχαιρετισμού που τελειώνει έτσι :

“Όχι, δεν χωριζόμαστε για πάντοτε, παιδιά,
μα θα ξαναβλεπόμαστε, αδέλφια μου, συχνά”.

Όταν, φεύγοντας, σφίξαμε το χέρι του Αρχηγού καθένας μας, μαζί με τον Αρχηγό, αποχαιρέτησε και μια σελίδα από τη ζωή του, που του χάρισε τόσες όμορφες μέρες, τόσες ευτυχισμένες στιγμές. Στα μέσα Ιουλίου ο Αρχηγός Ιδρυτής παραδίδει στους εντεταλμένους από την Εθνική Οργάνωση Νεολαίας την Λέσχη και τον Νεώσοικο της Ομάδας, μαζί με το υλικό.
Από το τότε Ημερολόγιο, με την λέξη

Τ Ε Λ Ο Σ

ΔΙΑΛΥΣΗ

(από τον Νίκο Μεταξά)

Το 1939, ακριβώς την στιγμή της μεγάλης ακμής της 3ης Ο.Α.Ν, η δραστηριότητά της σταμάτησε απότομα ! Η δικτατορία της 4ης Αυγούστου δοκίμασε πρώτα να χρησιμοποιήσει το Σώμα Προσκόπων. Κατόπιν δημιούργησε την Εθνική Οργάνωση Νεολαίας. Όταν δεν γράφτηκαν αρκετά παιδιά σ' αυτήν, ή εγγραφή έγινε ... υποχρεωτική σε όποιο παιδί δεν ήταν Οδηγός ή Πρόσκοπος. Φυσικά, όλοι κατέφυγαν στο ΣΕΟ και το ΣΕΠ. Τέλος το 1939 αυτά υποχρεώθηκαν να διαλυθούν. Τα μέλη και το υλικό τους παραδόθηκαν υποχρεωτικά στην Εθνική Οργάνωση Νεολαίας .

Ό,τι από το ναυτικό υλικό δεν ρήμαξε, καταστράφηκε στην Κατοχή.

Οι τότε ενωμοτάρχες, υπενωμοτάρχες και νέοι υπαρχηγοί , ήταν μία πολύ δυνατή γενιά. Ήταν αλήθεια ευχής πρόνοια ότι, κατά την τελευταία συγκέντρωση της 3ης Ναυτοπροσκόπων πριν την διάλυση του 1939 τραβήχθηκαν μια σειρά φωτογραφίες στις οποίες αποθανάτιστηκε, στην θρυλική λέσχη στα ΠΕΥΚΑΚΙΑ του Λυκαβητού όλη αυτή η αλκή συγκεντρωμένη! Η ομάδα, η αγέλη. και χωριστά η κάθε ενωμοτία στην γωνιά της μέσα στην λέσχη. Μαζί ο ιδρυτής της 3ης ΜΑΡΚΟΣ ΜΙΝΔΛΕΡ, και ο ιδρυτής του ελληνικού Προσκοπισμού ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ. Ιστορικές φωτογραφίες από κάθε άποψη , με τις οποίες επισφραγίστηκε το τέλος μιάς εποχής που ήταν και το τέλος της πρώτης 25ετίας , και σηματοδεύτηκε η αφετηρία της δεύτερης 25ετίας στην ζωή της 3ης Ναυτοπροσκόπων.

Μετά την Διάλυση, η 3η Ομάς Ν/Π συνέχισε κάποια ανεπίσημη δράση, περιορισμένα όμως, γιατί πίστευε πως η παιδαγωγική κίνηση του Προσκοπισμού δεν θα έπρεπε να γίνεται παράνομα. Με την κάθοδο των Γερμανών σκέφτηκαν πως δεν υπήρχε καμιά υποχρέωση νομιμοφροσύνης απέναντι στο κράτος της Κατοχής, άρα είχαν το δικαίωμα να κινηθούν στην εφαρμογή προγράμματος.

ΚΑΤΟΧΗ

Η πρωτοβουλία προήλθε από τα παιδιά και οι επικεφαλής περιορίστηκαν να συστηματοποιήσουν την επιθυμία τους. 23/4/41 έγινε η πρώτη συγκέντρωση. Πέντε νέοι στην ηλικία των Ακριτών ξεκίνησαν (πρώτοι στην Ελλάδα) με ένα περιορισμένο προσκοπικό πρόγραμμα. Σκέφθηκαν πως δεν μπορούσαν να αναλάβουν ευρύτερη πρωτοβουλία μια και δεν ήξεραν μέχρι ποιο σημείο θα ήταν δυνατή η εξωτερική του έργου τους. Ακόμα, επειδή η ηγεσία σε παιδιά είναι πράγμα σοβαρό και με μεγάλες ευθύνες, πρέπει κανείς να έχει προετοιμαστεί κατάλληλα πριν την αναλάβει. Πίστευαν πως βασικός σκοπός της προσπάθειάς τους έπρεπε να ήταν η δημιουργία στελεχών για το μελλοντικό Σ.Ε.Π. Οι υπεύθυνοι των ομάδων αποφάσισαν να μαζεύονται στο (επί της οδού Ζωοδόχου Πηγής), γραφείο του δικηγόρου Γιώργου Μίνδλερ, γιού του Ιδρυτού, μία ή και περισσότερες φορές την εβδομάδα, για τον συντονισμό των δράσεων σαν ένα οργανωμένο σύνολο προσκοπικών τμημάτων. Στις

συγκεντρώσεις αυτές λαμβάνουν μέρος και παλαιά στελέχη τον ΣΕΠ χωρίς να είναι υπεύθυνοι ομάδων, όπως οι Α. Σαράτσογλους, Οικιάδης, Σπινέλλης κλπ. Τον Νοέμβριο 1941 η παρέα της 3ης σχημάτισε πλήρη ομάδα Ν/Π, κάτω από την έντονη πίεση των παιδιών, την ανάγκη να βρουν βοηθούς στο έργο που είχαν αναλάβει και την επιθυμία να εφαρμόσουν στην πράξη τις γνώσεις τους. Ο αρχαιότερος απ' τους 5 ανάλαβε Αρχηγός, οι άλλοι 4 ενωμοτάρχες για το πρώτο τρίμηνο, μέχρι να καταρτισθούν κατάλληλα τα παιδιά. (Δ. Μαρινόπουλος και Π. Αλευράς, Γ. Μαλακατές, Γ. Μαρινόπουλος, Γ. Συμεωνίδης). Τον χειμώνα 41-42 η ακριτική Ομάδα βρέθηκε μπροστά στο δράμα της πείνας. Βοήθησαν στον αγώνα για επιβίωση δουλεύοντας στην αποθήκη του "Πιάτου του Μαθητή" και αναλαμβάνοντας την διεύθυνση ενός παραρτήματός του, που μοίραζε συσσίτιο στην οδό Πολυβίου: το έφτιαχναν και το μοίραζαν. Προχώρησαν και στην ψυχαγωγία και αγωγή των παιδιών, με λυκοπουλικό πρόγραμμα ανάλογο με την ηλικία τους. Τον Σεπτέμβριο 1943 εκτυπώθηκε παράνομα σε τυπογραφείο της Κοκκινιάς το εγκόλπιο του προσκόπου Β' τάξεως για τις ανάγκες των 44 ομάδων της Αττικής που ιδρύθηκαν και λειτουργούσαν κρυφά .

Τρέλλες μέσα στην Κατοχή

(Δήγηση Νίκου Μεζά, το 1995)

Ήταν ωραίος ο Γιώργος ο Περσάκης, μοναδικός για τρέλλες. Μαζί και με τον Χαραλάμπη βοηθούσαμε ο ένας τον άλλον κατά την Κατοχή. Εγώ είχα σπουδάσει οικονομικά, δούλευα λογιστής, κέρδιζα χρήματα. Έβαζα τα λεφτά σ' ένα συρτάρι στο σπίτι. Έλεγα στον Χαραλάμπη και πήγαινε, άνοιγε το συρτάρι, έπαιρνε ο,τι χρειαζόταν. Μετά, είχαμε τις μοτοσυκλέτες μας. Είχαμε τέτοια σχετική ευχέρεια χρημάτων, ώστε να μπορούμε να βρίσκουμε και βενζίνη, η οποία κόστιζε. Είχαμε φτιάξει χαρτιά για τις μοτοσυκλέτες, ψεύτικα, δεν έχει να κάνει. Δεν είχαμε λοιπόν κανένα θέμα να περάσουμε το μπλόκο της Συγγρού. Εμείς όμως πήγαμε κοντά, προσέξαμε το ύψος της μπάρας, μετρήσαμε ότι χωράει η μοτοσυκλέττα από κάτω. Κόβαμε ταχύτητα, πέφταμε δίπλα, φαστ και περνάγαμε. Οι Ιταλοί πυροβολούσαν, είχαν αυτές τις αραβίδες, αστεία όπλα χωρίς ακρίβεια, είχανε και την ξιφολόγη διπλωμένη. Μπορεί βέβαια και να μην ήθελαν να μας σκοτώσουν. Πηγαίναμε φυρί-φυρί.

Στη μέση της Κατοχής του Γιώργου του Περσάκη και μένα μας κόλλησε η ιδέα να πάμε κάτω (στην Αίγυπτο). Θέλαμε να πάμε όμως ωραία, με κρις κράφτ στην Τουρκία. Πουλήσαμε τις μοτοσυκλέτες για τα έξοδα, αλλά δεν μας έφθασαν τα χρήματα. Μετά, πήραμε ένα καϊκι. Βάλαμε μέσα μία μηχανή Πακάρ οκτακύλινδρη. Μας επεσήμανε η Γκεστάπο. Ώρε φασαρία. Είχαμε κάνει χαρτιά ότι είμαστε ψαράδες, είχαμε κάνει ναυτολόγιο... Το βγάλαμε το καϊκι, πάθαμε δυό - τρείς νίκες γιατί τα ψάρια βγαίνανε βρώμια, αλλά η Γκεστάπο επείσθη ότι είχαμε πρόθεση να ψαρεύουμε.

Πολεμική ιστορία κατά την κατοχή

(Διήγηση Νίκου Μεζά)

Με τον Γιώργο Περσάκη τελικά δεν πήγαμε με το καϊκι που αγοράσαμε στην Μέση Ανατολή, μας παρακολουθούσε πολύ στενά η Γκεστάπο και χρειαζόταν πάρα πολλή βενζίνη. Τελικώς το πουλήσαμε και περάσαμε με ένα γκρουπ αξιωματικών του Ναυτικού Τσακαίους, κατευθείαν Τουρκία (Τσεσμέ), Χαλέπι. Δεν πήγαμε στην Αλεξάνδρεια γιατί δεν θέλαμε να μας χρησιμοποιήσουν

στο επιτελείο, εμείς θέλαμε φασαρία ! Ο Γιώργος κατά την διάρκεια του Αλβανικού είχε υπηρετήσει σαν χιονοδρόμος, κι εγώ είχα συμπληρώσει όλη την θητεία μου στο Ναυτικό. Επειδή θέλαμε να γίνουμε πιλότοι, κρύψαμε τα χρόνια μας και την προϋπηρεσία μας, γιατί η Αεροπορία δεν έπαιρνε. Αναγκαστήκαμε να ανοίξουμε την Αμπέτσιο Σχολή, να πάρουμε τα σχολικά βιβλία και να τα ξαναθυμηθούμε, μιά και ο Περσάκης είχε τελειώσει Χημικός Μηχανικός στο Πολυτεχνείο κι εγώ Ανωτάτη Εμπορική, επομένως ξέραμε άλλα μαθηματικά, από αυτά που ζητούσε η Αεροπορία. Δώσαμε γραπτές εξετάσεις, μετά αυστηρότατες υγειονομικές εξετάσεις σε εγγλέζους, τελικά τα περάσαμε και περιμέναμε. Εν τω μεταξύ είχαμε έρθει σε επαφή με κάποιους γνωστούς και κάλεσε τον Περσάκη το OSS (Office of strategic services), πέρασε την εκπαίδευσή τους στην έρημο (είχαμε μείνει 1,5 - 2 μήνες), εμένα με κάλεσαν στο ενδιάμεσο, έφυγε εκείνος για Πάνω (την κατεχομένη Ελλάδα) μέσω Κύπρου, Τουρκίας, μετά παραλιακάς με καϊκι και διεκπεραιώθη στην Αθήνα. Εγώ έμεινα στο Hair 1 έξω από το Κάϊρο να γίνει κονβόι για Νότια Αφρική, με απέσπασαν στην υπηρεσία πληροφοριών και αυτοί μου έδωσαν φύλλο πορείας για τους Αμερικανούς. Για να πάω στην κατεχομένη Ελλάδα ερχόμουν κατευθείαν από Τσεσμέ, καμιά φορά σταματούσα στην Σκύρο, στις Τρείς Μπούκες, να πάρω πληροφορίες για την Εύβοια από έναν βοσκό. Προσέγγιζα πάντοτε νύχτα. Είχα δελτίο στους Αμερικάνους ότι είχα γνώσεις ναυτικές, και με χρησιμοποίησε το OSS σαν καπετάνιο. Έτσι εγώ ήρθα μετά στην Ελλάδα, δεν τον πρόλαβα τον Γιώργο, δεν συναντηθήκαμε. Χάσαμε επαφή, γιατί από την στιγμή που πήγαινες στην σχολή σε εξαφάνιζαν, έπαιρνες ψευδώνυμο, δεν είχες χαρτιά, βρισκόσουν στην έρημο. Έφθασα στην Βόρεια βάση στον κόλπο Τσανταρλί, με κάλεσε ο Γιώργος ραντεβού 1/5/1944 στη βόρεια Εύβοια, στην θέση Κάλαμος. Μου έδωσαν ένα μικρό καϊκι (βάρκα δηλαδή κουβερτωμένη) το “Ελπίς” ένα σκαφάκι 7,5 - 8 μέτρων από την Ικαρία με μηχανή Αξελλός 6 άλογα, έβαζες καμινέτο, μπάμπ, μπάμπ, μπάμπ έπαιρνε μπροστά, 4 μίλια ταχύτητα! Ο Κάσκι, ο αρμόδιος, με διαβεβαίωσε πως θάρθει ο μηχανικός, “γιατί είναι παιδί”. Του λέω ευχαριστώ για το κομπλιμέντο. Οι εδώ λέγανε για τα υποβρύχια που έρχονταν και τα λοιπά. Ποιά υποβρύχια! Οι πρώτοι, ο καπτάν Σκορπιός και ο καπτάν Τρυγόνης, υπαξιωματικοί του Ναυτικού, θηρία με 40 αποστολές, άνοιξαν την γραμμή με Τουρκία με πανιά, με λατίνια!

Την γλυτώσανε γιατί ήταν πολύ ικανοί άνθρωποι, είχα συνταξιδέψει μαζί τους. Ήρθε λοιπόν ο μηχανικός μου, παιδί 14 ετών και περίμενα να κοπάσει ο καιρός να περάσω. Είχε βροχή, κακό, θεομηνία σωστή. Ξεκινήσαμε, ακολούθησα την σωστή πορεία, Σκύρος, είδα τα σημάδια του Καλάμου - ακόμα τα έχω μπροστά μου σαν νάταν χθές - έφθασα και περίμενα τον Γιώργο. Πέρασε η ημερομηνία, έμεινα μέχρι τις 5 με 6 Μαΐου, πολύ διάστημα για να είσαι με ένα πειρατικό καϊκι, ούτε χαρτιά είχαμε, ούτε τίποτε. Άρχισε να γκρινιάζει κι ο μικρός, γύρισα και έψαξα τι είχε γίνει ο Γιώργος. Έμαθα πως είχε φύγει κανονικά απ’ τον Πειραιά, με ένα τρεχαντήρι με καλή μηχανή, κατά την περιγραφή θάτανε 10 - 12 μέτρα που είχε αγοράσει το κλιμάκιό του - είχανε λεφτά. Υπήρχε ένας καπετάνιος, νομίζω ένας μηχανικός και ο Γιώργος. Τρείς ή τέσσερεις. Ο καιρός που με είχε καθυστερήσει κάτω, τους ανάγκασε και μπήκαν στο Γαύριο της Άνδρου. Εκεί αρχίζουν οι διηγήσεις να είναι ασαφείς. Έψαξα να βρώ μίαν άκρια, που είχε χαθεί, δεν είχαμε στοιχεία, τίποτε. Ξανά με την πρώτη μέρα της απελευθερώσεως έκανα όλη την διαδρομή. Λένε πως προδόθηκαν από ένα πακέτο τσιγάρα που είχε μέσα κάτι σφαίρες. Το θέμα είναι πως τους πιάσανε, ή έγινε λάθος ή υπήρχε προδοσία. Δεν μπόρεσα να αποδείξω τίποτε. Τους

συλλάβανε στην Άνδρο, αλλ' επειδή ήταν μικρή γερμανική μονάδα, τους μετέφεραν στην ισχυρή μονάδα της Σύρου, εκεί είχανε φυλακές και τους κλείσανε μέσα. Ο Περσάκης ήταν μισοσυριανός επειδή έμενε στην Ντελλαγκράτσια, εγύρευε αυτόν που είχε την Ηλεκτρική, αυτός δεν πήγε, έστειλε κάποιον υπάλληλό του Κουντούρη να τους βρεί. Μίλησα με αυτόν τον Κουντούρη, θυμόταν μόνο ότι τους είχε πάει ψωμί, τίποτε άλλο.

Από κεί οι Γερμανοί θεώρησαν ότι ήταν σοβαρό το θέμα και έπρεπε να προωθηθούν στην Αθήνα. Εκεί βέβαια δεν θα μπορούσαν να καμουφλριστούν με τίποτε, η Αθήνα ήτανε πλέον Γκεστάπο, σοβαρές ανακρίσεις, αυτές που διαβάζουνε.. Με το ίδιο τους το καϊκι τους έστειλαν, 5 Μαΐου 1944, με φρουρά νομίζω τριών ή τεσσάρων γερμανών. Στο στενό Τήνου - Άνδρου που έχει ένα ρέμα και πάντα κάνει ένα κύμα γιατί ρηχάινει η θάλασσα, κάπου εκεί απεφάσισαν να επιτεθούν στους Γερμανούς, μιά και στην Αθήνα ήταν οπωσδήποτε καταδικασμένοι. Κατόρθωσε να αφοπλίσει τον πλησιέστερο δεσμοφύλακά του, έναν δεύτερο τον έπιασε κάποιος από τους δικούς μας και έπεσαν μαζί στην θάλασσα, αλλά την τελευταία στιγμή ο τρίτος Γερμανός πρόλαβε και χρησιμοποίησε το πολυβόλο του... Τους θέρισε, δεν έμεινε κανένας. Αλλά τι γινόταν, ούτε μετά τον πόλεμο δεν σου δίνανε καμιά πληροφορία, τάφος. Το OSS μου παραχώρησε ένα καϊκι γεμάτο με τρόφιμα και έψαξα όσο μπόρεσα. Μάταια, τίποτε δεν έβρισκες. Τήνος, Άνδρος, Ραφήνα μιά νέκρα. Η ιστορία είναι πως οι νησιώτες κλέψανε το σκάφος. Όταν λοιπόν εγώ έψαχνα τι απέγινε ένα καϊκι, σου λέει θα χάσουμε το πράμα μας. Γιατί βρήκα μιά κοπέλλα στην Τήνο που ήταν η κόρη του φαροφύλακα, είχε νταραβέρια με γερμανούς και φοβότανε το ξύρισμα. Πήρα μιά λαχτάρα, γιατί βρήκα στον φάρο το ναυτικό βιβλιάριο του Περσάκη. Ανακάλυψα τελικά πως μιά άλλη αγγλική υπηρεσία είχε πάρει τα βιβλιάρια μας και τα είχε δώσει σε άλλους, γιά τα τους στείλει στην Ελλάδα. Που να τα βρείς αυτά, υπάρχει και ο ανταγωνισμός ανάμεσα στις διαφορετικές υπηρεσίες. Αυτές ήταν οι τελευταίες πληροφορίες. Δεν βρήκα τίποτε, τίποτε άλλο.

Το πρόβλημα ήταν αυτό το διαβολοκαϊκο. Αυτοί που το πήραν ήταν θαλασσινοί και δενμίλαγε κανένας τους.

Το OSS είχε οργανώσει στην Αθήνα ένα πολύ ωραία και έξυπνα οργανωμένο δίκτυο γιά να συλλέγουμε πληροφορίες. Γι' αυτό και δεν πιάσανε ποτέ τον ασύρματο, τον είχαμε στην γωνία Αγίου Μελετίου και Πατησίων και έστελνε καθημερινά από το ίδιο μέρος, σε μιάς φίλης μας το διαμέρισμα. Ούτε η μητέρα της το ήξερε. Το μυστικό ήταν ότι εκπέμπανε πάντοτε από μπαταρία. Με το ρεύμα την έπαθαν όλοι στην αγγλική υπηρεσία. Το ραδιογωνιόμετρο εντόπιζε την γενική περιοχή, δυό - τρία τετράγωνα. Μετά οι γερμανοί έπιασαν το δίκτυο, κατέβαζαν μία - μία τις ασφάλειες (το ρεύμα) των κτιρίων κι έβρισκαν πότε έπαυε η εκπομπή. Εκτός από την μπαταρία, οι αμερικάνικοι πομποί ήταν καλοί, RCA . Κατά την διάρκεια του μυνήματος άλλαζες συνέχεια κρυστάλλους (μήκος κύματος), 5 κρυστάλλους σε ένα μήνυμα.

Γιώργος
Περσάκης
(1918 – 1944)

**Εκδρομή στην
Γλυφάδα** Σε
σπάνια
φωτογραφία
διακρίνουμε τον
Κώστα
Παπαθεοφίλου,

Βαγγέλη Γιαννακόπουλο, Παύλο Αλευρά, Δημητράκη Μαρινόπουλο, Γ.Γιαννακούρο, Β και Γ.Σακκά, Μένιο Παπαχελά, Νιόνιο Παναγόπουλο και Ε.Βαγιανό της 7ης Ν/Π. Όταν τραγουδούσαμε, πλησίασαν Ιταλοί στρατιώτες που ήταν στρατοπεδευμένοι κοντά και ζήτησαν να τραγουδήσουν μαζί μας. Ήταν λίγο πριν συνθηκολογήσει η Ιταλία (8/9/43).

Προσκοπική οργάνωση κατά την Κατοχή

Η πρώτη κανονική Ακριτική συντροφιά (Ανιχνευτές) σχηματίσθηκε στις 2/8/42. Τον χειμώνα 42-43, εκτός απ' το συσσίτιο της οδού Πολυβίου, ανέλαβαν και ένα εξωσχολικό κέντρο της ΕΟΧΑ στα Πευκάκια, που διατήρησαν μέχρι την απελευθέρωση. Τον ίδιο χειμώνα ιδρύθηκαν άλλες 2 ομάδες και μια Ακριτική συντροφιά. Εκτός από τα 2 συσσίτια κατασκεύασαν πολλά παιχνίδια που μοιράστηκαν στα παιδιά.

1942 Τον Ιούλιο εξελέγη μια συντονιστική επιτροπή, για να κατευθύνει τις προσπάθειες όλων των ομάδων. Αποτελείται από τους Γιώργο Μίνδλερ, Γιάννη Μαρινόπουλο, Σ. Κλουβάτο, Αλ. Σαράτσογλου και Ι. Πολίτη.

Τον Μάιο 43 οργανώθηκαν δύο γιορτές στο Αμαλίο Ορφανοτροφείο με εξαιρετική επιτυχία - παρά την κατοχή, έψαλλαν τον Εθνικό Ύμνο και πατριωτικά τραγούδια κλπ - και μεγάλες εισπράξεις που δόθηκαν για την ενίσχυση του "Πιάτου του Μαθητή" και την επίπλωση του εξωσχολικού κέντρου στα Πευκάκια. Στο Αμαλίο βοηθήσαμε σε "χαμαλοδουλειές", όπως το μοίρασμα των τροφίμων που έστελνε ο Σουηδικός και ο Ελβετικός Ερυθρός Σταυρός. Οι Π. Αλευράς και Γ. Συμεωνίδης 50 χρόνια μετά θυμούνται τα κεφάλια παρμεζάνας διαμέτρου 1 μέτρου, που κόβονταν με το τσεκούρι. Πάντα υπήρχε αφθονία εθελοντών στο κόψιμο των μερίδων, γιατί όλο και ... περίσσευαν οι σκλήθρες του τυριού! Το καλοκαίρι 1943 βοήθησαν στην οργάνωση των παιδικών κατασκηνώσεων Κайсарιανής. Ίδρυσαν και βοήθησαν την λειτουργία των "Παιδικών Συντροφιών" Βύρωνα και Κайсарιανής. Ομάδες παιδιών 8-12 χρόνων, μαζεύονται 2-3 φορές την βδομάδα. Με την καθοδήγηση νέων με ειδική εκπαίδευση κι εμπειρία, περνούν μιάμιση ώρα με τραγούδι, παιχνίδι ή χρήσιμες γνώσεις.

Με τον μεγάλο βομβαρδισμό του Πειραιά 11/1/44, ανέλαβαν - και οργάνωσαν υποδειγματικά - την περίθαλψη των παθόντων του 2ου Αστυνομικού Τμήματος και των βομβόπληκτων παιδιών στην Φοιτητική Λέσχη, που αργότερα παράδωσαν σ' επαγγελματίες παιδαγωγούς. Το τελευταίο καλοκαίρι της κατοχής βοήθησαν στην οργάνωση και λειτουργία στο Καστρί των παιδικών κατασκηνώσεων του Ομίλου Παλαιών Προσκόπων και Οδηγών. Στις κατασκηνώσεις αυτές παραθέρισαν συνολικά 600 παιδιά. Στα συσσίτια αυτά για τα παιδιά του Δημοτικού Σχολείου δεν έδιναν μόνον τροφή, που ήταν τόσο αναγκαία αυτή την εποχή, αλλά τους μοίραζαν ρούχα, παιχνίδια και άλλα χρήσιμα αντικείμενα, που μαζεύαν οι Πρόσκοποι από τις γειτονιές τους και από φίλους του Προσκοπισμού. Εκείνο όμως που είχε εξίσου μεγάλη σημασία για τα παιδιά ήταν η ψυχαγωγία που προσέφεραν οι Πρόσκοποι σ' αυτά. Εντονη παρουσία είχε και η εθνική αγωγή με πανηγυρικές γιορτές στις εθνικές επετείους όπως την 25η Μαρτίου κλπ.

Κατασκήνωση στην Κατοχή

(Διήγηση Νίκου Γαβριήλ)

4-15 Σεπτεμβρίου 1944. Κατασκήνωση των παιδιών των απόντων αξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού

Αρχηγός Χάρης Ροζόλης, ετοιμασία φαγητού κα Α. Ροζόλη, δις Φ. Μπούμπουλη Ν. Γαβριήλ. Αντ. Μαλκότσης, Α. Φράγκης, Γ. Τζουλιάδης. Τα παιδιά έφθασαν με δύο μεγάλα αυτοκίνητα Πάουερ στο σπίτι της οδού Τατοίου 43 στην Κηφισιά. Μόλις είχαν τακτοποιηθεί κάπως, το σπίτι επιτάχθηκε από τους Γερμανούς και τα παιδιά περπάτησαν έως άλλο σπίτι στην οδό Κορυτσάς που ήταν το μαγειρείο. Το πρωί μετά το κακάο τραγούδι, ιστορίες, αστεία, παιχνίδια, δουλειά. Το απόγευμα μετά το σταφύλι ή το σταφιδόψωμο το ίδιο. Μια μέρα, ενώ οι κάτω των 14 έπαιζαν στο δασάκι του Προφήτη Ηλία, οι μεγάλοι έκαναν με το στρατοπεδάρχη Αντώνη ένα ωραίο περίπατο στον Κοκκινारा, όπου κάθησαν ως το μεσημέρι. Το βράδυ ο υπαρχηγός Ν. Γαβριήλ μας διάβασε ένα ωραίο παραμύθι.

Το επόμενο βράδυ έγινε βομβαρδισμός και όσοι έμεναν στις σκηνές πήγαν και κοιμήθηκαν στο σπίτι, που γέμισε τελείως. Οι σκηνές γκρεμίστηκαν για να μην δίνουν στόχο. Μετά λίγες μέρες, στις 2 τα μεσάνυχτα νέος βομβαρδισμός. Το πρωί δεν χτύπησε εγερτήριο. Οι υπαρχηγοί ανακοίνωσαν στα παιδιά ότι κατά διαταγή των Γερμανών θα επιστρέψουμε στην Αθήνα. Στις 9 το πρωί άλλος συναγερμός. Τα παιδιά μαζεμένα στο ισόγειο τραγουδούν για τελευταία φορά. Μετά την λήξη του συναγερμού ήρθαν πρώτα το ένα και μετά το άλλο αυτοκίνητο και μας γύρισαν στην Αθήνα.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ ΕΝ ΚΗΦΙΣΣΙΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣ ΕΩΣ Π. ΝΑΥΤΙΚΟΥ

Από 4/9/1944 έως 15/9/1944

του Κώστα Φιλίππου

Την Δευτέρα 4 Σεπτεμβρίου έφθασαν τα παιδιά μέσα σε δύο μεγάλα αυτοκίνητα Πάουερ, εις τας 11 περίπου η ώρα, εις το προσδιορισμένον σπίτι επί της οδού Τατοίου 43.

Η ημέρα υπήρξε κοπιώδης. Την ιδίαν και την άλλην ημέραν απησχολήθησαν τα παιδιά να τακτοποιήσουν τα πράγματά των. Κατά τας ώρας φαγητού ήρχοντο σε ένα άλλο σπίτι σε ένα άλλο σπίτι όπου ήτο και το μαγειρείον, επί της οδού Κορυτσάς.

Εγερτήριο ενένετο εις τας 6 ½, το μεσημέρι ανάπαυσις από τας 2 περίπου έως τας 4 ½, σιωπητήριο εις τας 8 περίπου.

Την Τετάρτη 6 του μηνός ενένετο η μεταφορά των πραγμάτων εις το σπίτι της οδού Κορυτσάς. Εκεί ήδη εκάθηντο μέσα σε τρεις σκηνές τα παιδιά του Ερυθρού Σταυρού.

Οι αγκαρίες έπερναν και έδιναν. Και την Πέμπτη εξηκολούθησε η μεταφορά των πραγμάτων.

Οι ημέρες περνούσαν ήσυχα. Το πρωί περνούσε γρήγορα. Μετά το κακάο τραγούδι, ιστορίες, αστία, παιχνίδια, δουλιά. Τα απόγευμα μετά το σταφύλι ή το σταφιδόψωμο τα ίδια.

Το Σάββατο το βράδυ έγινε μία μικρή εορτή μπροστά στον Αρχηγό τον κ. (Χάρη) Κ. Ροζόλη και μερικούς άλλους. Ετραγούδησαν και έπαιζαν μερικά σκετς.

Εν τω μεταξύ το πρωί έγινε διαγωνισμός ποιός θα καθαρίσει καθαρίσει καλύτερα ένα ορισμένο μέρος.

Την Δευτέρα ήλθαν επίσημοι δηλαδή από το υπουργείον των ναυτικών δια να επιθεωρήσουν την κατασκήνωσιν. Εβαλαν όλοι τα δυνατά τους δια να παρουσιάσουν κάτι καλό. Παρηκολούθησαν την έπαρσιν της σημαίας και την αναφορά (ενένετο κάθε πρωί) κατόπιν δε έπαιζαν διάφορα καινούργια παιχνίδια.

Την Τρίτη το πρωί οι μεν κάτω των 14 ετών επήγαν και έπαιξαν εις το δασάκι του Προφήτου Ηλίου οι δε μεγάλοι εις τον Κοκκιναρά. Εκάθησαν έως το μεσημέρι. Το βράδυ κατ'εξαίρεσιν έμειναν έως τας 9 και ο υπαρχηγός μας κ. Γαβριήλ μας εδιάβασε ένα ωραίο παραμύθι.

Την Τετάρτη το πρωί ανεβλήθη μία εκδρομή την οποίαν είχε ορίσει ο αρχηγός λόγω καιρού. Κατόπιν έγινε απογραφή των πραγμάτων καθ'ενός. Το ίδιο βράδυ έγινε βομβαρδισμός. Μερικοί έκλαψαν από τον φόβο των βομβών αλλά ήσαν οι πίο μικροί.

Εις την αυλήν ευρέθησαν αρκετά βλήματα. Οι κατοικούντες τις σκηνές ήλθον να κοιμηθούν στο σπίτι που γέμισε τελείως. Απεφασίσθη το γκρέμισμά των.

Πέμπτη 14/9/1944

Εγερτήριον εις τας 7 $\frac{1}{4}$ λόγω κρύου. Συνέχισις της τακτοποιήσεως των πραγμάτων και της απογραφής. Εις τας 6 $\frac{1}{2}$ γεύμα λόγω του κρύου. Βομβαρδισμός. Τελική μεταφορά των σκηνών εις το σπίτι.

Παρασκευή 15/9/1944

Απόφασις να αναχωρήσουν τα παιδιά δι Αθήνας. Προετοιμασία προς αναχώρησιν. Συναγερμός. Όλοι μαζεμένοι στο ισόγειο τραγουδούν για τελευταία φορά. Εις τας 11 $\frac{1}{2}$ περίπου έφυγε το πρώτο αυτοκίνητο. Εις τας 1 μ.μ.

Ομάς Δωδεκάνησα

Ενωμοτία Κως

Γ.Φακιλιάρης ???

Άγης ????

Δ. Αχτίδας

Κ. Μανέτας

Ε. Θωμάς

Σωτήριος ?????

Αρχηγός

Χάρης Ροζόλης

Υπαρχηγός

Ν. Γαβριήλ

Στρατοπεδάρχης

Αντώνης ?????

Β' Υπαρχηγός

Ζώρας ????

Ομαδάρχαι

Γούναρης

Μάριος ????

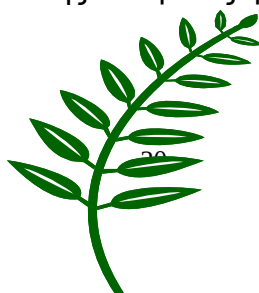
Ι. Λειβάνης

Μπογδάνος

Θύματα της 3ης Ναυτοπροσκόπων στον απελευθερωτικό αγώνα

Ο Γιώργος Περσάκης σκοτώθηκε την άνοιξη του 1944 πολεμώντας τους κατακτητές στην θάλασσα . Ο Ανδρέας Καλύβας, τριτομαδίτης που είχε ιδρύσει παράνομα την 7η Ομάδα Ναυτοπροσκόπων Αθηνών, εκτελέστηκε στο Δαφνί από τους Γερμανούς στις 8/9/44 . Είχε αναπτύξει σπουδαία πατριωτική δράση και σαμποτάζ εις βάρος των κατακτητών .

Εξήντα χρόνια μετά τον θάνατό τους, το 2004, η δεκάκωπη «Μάρκος Μίνδερ» της ομάδας βγήκε στ' ανοιχτά κι ο κυβερνήτης έρριξε στην θάλασσα ένα **δάφνινο στεφάνι** στην μνήμη τους και τιμώντας όσους πολέμησαν για την ελευθερία της πατρίδας μας .

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ 3ης Β' ή 1ης Ο.Ν.Α.

(Γράφει ο Νίκος **Μεταξάς** το 1983)

Ένα λαμπερό διαβατικό αστέρι στην ζωή της 3ης Ναυτοπροσκόπων και του Ελληνικού Προσκοπισμού υπήρξε η 3η Β' που γεννήθηκε μέσα στα μαύρα χρόνια της Κατοχής. Στα μέσα του **1942** η 3η επανιδρύθηκε μυστικά και τα παλιά στελέχη του 1939 ανέλαβαν από ένα τμήμα της . Την 3η **Β'** την ξεκίνησαν οι Στέλιος Αντωνιάδης και Γιάννης Μαρινόπουλος . Επόμενος αρχηγός ανέλαβε ο Γιάννης Μαλακατάς .

Η 3η Β' μεσουράνησε στα πρώτα μετακατοχικά χρόνια κι έπειτα έσβησε ήρεμα, όταν ανδρώθηκαν τα μέλη της και ξεμάκρυναν φυσιολογικά μετά το 1950, χωρίς να αφήσουν διαδόχους . Η Ομάδα έμεινε το 1948 ακέφαλη χωρίς αρχηγό, όταν στρατεύτηκε και αποχώρησε από την μακρά του αρχηγία ο Γιάννης Μαλακατάς . Συνέπεσε όμως τα παλαίμαχα στελέχη της 1ης ΟΝΑ να σπουδάζουν, να εργάζονται, ή να βρίσκονται στρατευμένα στα βουνά όπου ο πόλεμος συνεχιζόταν. Μείναμε χωρίς υπαρχηγούς, έπειτα χωρίς ενωμοτάρχες . Χωρίς ούτε Λέσχη, αφού το γραφικό φυλάκιο του Ναυτικού, που της είχε γενναιόδωρα παραχωρηθεί, γκρεμίστηκε από την εξωραϊστική σκαπάνη της ορμητικής δεκαετίας του '50 και φυσικά χωρίς παιδιά ...

Η ομάδα έκλεισε ένα κύκλο που αντιπροσώπευε μία εποχή του ελληνικού προσκοπισμού, της ελληνικής κοινωνίας και του πνεύματος της προπολεμικής 3ης Ναυτοπροσκόπων . Υπήρξε αναμφισβήτητα ένα φαινόμενο – ξέσπασμα που ίσως ήταν μοιραίο να σβήσει μαζί με την εποχή που το γέννησε .

Η αρχή της δεκαετίας του '50 υπήρξε μία περίοδος γενικότερης κρίσεως για τον προσκοπισμό, μία αλλαγή φρουράς και νοοτροπίας. Στην απόγνωσή μας, φέραμε θετόν αρχηγό έναν ... πεζοπρόσκοπο, τον «Σμόλικα», Αλέκο Σάββα . Παρά την περπατημένη ηλικία του ήταν δεινός ορειβάτης, χιονοδρόμος και κορυφαίο εκπαιδευτικό στέλεχος του ΣΕΠ . Το μεν πνεύμα όμως πρόθυμο, αλλ' η σάρξ αδύνατη ! Ο ... εμβολιασμός απέτυχε, η ομάδα έσβυσε σαν το κερί και το πνεύμα ... παλλινόστησε στην κοιτίδα του . Τα παιδιά της 1ης ΟΝΑ εξακολουθούν να είναι σφιχτά δεμένα μεταξύ τους . Η ορμητική και χαρούμενη συντροφιά τους αποτελεί ένα από τα ζωογόνα κύτταρα μέσα στην οικογένεια των παλιών ναυτοπροσκόπων της 3ης.

Αυτή με λίγα λόγια υπήρξε η διαδρομή και η κατάληξη της 3ης Β', μιάς ομάδας που γεννήθηκε από το πλεόνασμα της δύναμης, της ορμής και του σφρίγγους της Τρίτης Ναυτοπροσκόπων.

Ο ΣΤΕΛΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ, (1919 - 1993) ο πρώτος αρχηγός την 3ης Β' ήταν ένα θηρίο στις διαστάσεις και στην ρώμη . Τόσο, ώστε ένα από τα πιό δημοφιλή παιχνίδια της κατοχικής εκείνης εποχής ήταν να απλώνει ο Στέλιος τα χέρια του σε σχήμα Ταφ και τα παιδιά να κρέμονται και από δώ και από εκεί, προσπαθώντας να τα ... λυγίσουν !

Υπήρχαν φορές που κρέμονταν ακόμα και ... δέκα παιδιά από τις τεράστιες εκείνες και τελικά ... αλύγιστες χερούκλες !

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, (1919 – 1995), δίδυμος αδελφός του Δημήτρη . Από τα πρώτα-πρώτα λυκόπουλα της 3ης το 1931, εξέδωσε το 1938 σαν ενωμοτάρχης Πιγκουίνων μηνιαίο προσκοπικό περιοδικό (έντυπο, 16 σελίδων) έως την διάλυση . Είχε τέτοια επιτυχία, που έγινε ... ημιεπίσημο όργανο του ΣΕΠ και συνεχίστηκε το 1944 .

ΤΟ ΤΕΡΠΝΟΝ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΩΦΕΛΙΜΟΥ : Η 3η Β' έδωσε κατά την Κατοχή μία ψυχαγωγική παράσταση, και όπως πάντα το ακροατήριο ήταν πυκνό. Ο συναρχηγός Γιάννης Μαρινόπουλος λανσάρησε τότε το ακόλουθο ευρηματικό σκέτς, που πραγματικά συνεδύαζε το τερπνόν μετά του ... ωφελίμου ! Τίτλος του « Δαυΐδ και Γολιάθ » : ΓΟΛΙΑΘ ήταν ο Θόδωρος Ιατρόπουλος ή Πουλάλας ! Σωματώδης, δυνατός, με ανοικονόμητα χέρια και πόδια . Ως Δαυΐδ επελέγη ο μικροκαμωμένος Ντόρης Χαλκιόπουλος. Έπρεπε λοιπόν να παλέψουν οι δύο τους μέχρι ... θανάτου ! Έρχονταν στα χέρια, σε κάθε ξανάστροφη όμως του Ιατρόπουλου στο πρόσωπο του αντιπάλου του ο Ντόρης απομακρυνόταν δήθεν χτυπημένος και επιδεικτικά ... έφτυνε μερικά από τα μπόλικά ωμά φασόλια που είχε κρύψει στο στόμα του. Ήταν (υποτίθεται) τα ... δόντια που του έφευγαν από τα χτυπήματα του Γολιάθ . Βροχή έπεφταν τα χτυπήματα, βροχή έφευγαν και τα δόντια.

ΠΛΗΣΙΑΖΕ το ... τέλος του Ντόρη και ο θρίαμβος του γίγαντα . Τότε ω του θαύματος, ο μικρός Δαυΐδ έβγαλε αστραπιαία κάτω από το πουλόβερ του ένα καινούργιο ... εντομοκτόνο, φιλτράρισε τον σωματώδη αντόπαλό του και ο Ιατρόπουλος ... έπεσε ακαριαία νεκρός ! Μία φωνή τότε πληροφόρησε το πολυπληθές κοινόν ότι όποιος ήθελε, μπορούσε να προμηθευθεί αυτό το θαυματουργό νέο εντομοκτόνο ... στο φαρμακείο του πατρός Μαρινόπουλου !

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΛΑΚΑΤΕΣ, (1923 - 1999) ένας πραγματικά σπουδαίος αρχηγός, υπεύθυνος, ρεαλιστής, γελαστός και ... μάγκας ! Η ψυχή της ομάδος, που εκτός των άλλων είχε και το σπάνιο ταλέντο να διοικεί και κυρίως να εμπνέει, από ... μακριά ! Από κάποια στιγμή, συνήθως ήταν πανταχού ... απών, κι όμως τόσο πάντα και σ' όλα παρών !

Στο σατυρικό περιοδικό « Γελοίος » που με πολλή επιτυχία κυκλοφόρησε η ενωμοτία Πιγκουίνων στην κατασκήνωση του Πόρου το 1946, στην στήλη «Θεάματα» είχε καταχωρηθεί : Ι. Μαλακατές : ο ... αόρατος άνθρωπος !

ΔΕΝ ΕΦΤΑΙΓΕ βέβαια εκείνος, ήταν πολλά τα αίτια. Πρώτα πρώτα έπαθε μία μακροχρόνια πλευρίτιδα που ήταν τότε της ... μόδας, κληρονομία της Κατοχής. Έπειτα, χρησιμοποιήθηκε μέχρι ... στραγγίγματος από το ΣΕΠ ως εκπαιδευτής Σχολών βαθμοφόρων και τέλος, στρατεύτηκε !

Άλλως τε η ομάδα είχε μπει στο κανάλι της και κάτω από την σκιά του περπατούσε μόνη της . Της αρκούσε ότι αισθανόταν παντού και πάντα την παρουσία του αρχηγού, και θεωρούσε σπουδαίο ότι δεν τον είχε διαρκώς στο κεφάλι της !

ΙΣΩΣ ΕΔΩ βρίσκεται και μία εξήγηση γιατί, όταν το 1948 ο Γιάννης περιορίστηκε και τυπικά στην αρχηγία μόνο του Συστήματος, και όρισε νέο (ξένο) αρχηγό τον Αλέκο Σάββα, ο οποίος πήρε τον ρόλο του στα ... σοβαρά, η ομάδα επαναστάτησε ! Δεν ήταν λίγο να της βάλεις ξαφνικά (τώρα στα ... γεράματα !) τα δύο πόδια σ' ένα παπούτσι .

Ο ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΘΕΟΦΙΛΟΥ (1924) Δημιούργησε την 3η Ε' .

Όταν το 1983 αγοράστηκε με κοινό προσπάθεια όλων των παλαιών η Λέσχη στην οδό Παλιγγενεσίας του Λυκαβηττό, είχε αληθινές πηγές στους τοίχους, από τα υπόγεια νερά του λόφου. Λύση έδωσε ο Κώστας, μελετώντας το μέρος, στέλνοντας εξειδικευμένους εργάτες που μόνωσαν έτσι τους τοίχους ώστε έως το 2005 να μην έχει ξαναφανεί το πρόβλημα. Δεν δέχτηκε αμοιβή.

Ο ΣΤΕΛΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ και ο Γιάννης Μαρινόπουλος ήταν οι πρώτοι αρχηγοί της 3ης Β' το 1942 . Υπαρχηγοί τότε, ο Γιάννης Μαλακατές κι ο Κώστας Παπαθεοφίλου . Όλοι στελέχη και βαθμοφόροι της προπολεμικής 3ης. Στα χρόνια εκείνα της Κατοχής, υπό την σκιά του κατακτητή και της πείνας, με την χρυσή ελπίδα του Αύριο σφυρηλατήθηκαν τα φτερά της νέας ομάδας που έφερνε μέσα της την βαρειά παράδοση της καταγωγής της μαζί με την ελαφράδα της ηρωϊκής εποχής της. Ήταν ένα νέο ξεκίνημα, μιά αφετηρία .

ΜΥΣΤΙΚΗ η δράση, κρυφές οι συγκεντρώσεις, χωρίς στολή, χωρίς διακριτικά. Ένα χέρι βοήθειας στα πολύτιμα συσσίτια, μιά συγκέντρωση, μιά εκδρομή στα περίχωρα έως το πολύ την Γλυφάδα και τον Άη Γιάννη τον Καρέα. Το καλοκαίρι μιά κατασκήνωση εκ των ενόντων στο κτήμα του Δέλτα στην Κηφισιά .

ΧΡΟΝΙΑ γεμάτα δύναμη, τότε που ο προσκοπισμός ήταν 50 % αντίσταση, αφού οι μεγαλύτεροι, αλλά και πολλοί μικρότεροι – παιδιά 12 και 13 χρονών – ανήκαν σε μυστικές αντιστασιακές οργανώσεις . Μοίραζαν τις ελεύθερες ώρες τους διακινδυνεύοντας από την μία την ζωή τους και ξεδίνοντας από την άλλη σε μιά ανέμελη προσκοπική ανάβαση στον Υμηττό, ένα προσκοπικό παιχνίδι, ένα τραγούδι . Ήταν άντρες πρόωροι και παιδιά μαζί ... Εκεί στα συσσίτια της Κατοχής, παλεύοντας επάνω από το αχνιστό καζάνι με το κουρκούτι και την σούπα του μπακάλη, ο Νίκος Χαλκιόπουλος άρπαξε την μοιραία πλευρίτιδα που τον οδήγησε στον τάφο . Ένα ακόμη θύμα μέσα στα τόσα ...

ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟ διάστημα της Κατοχής, η ομάδα είχε μόνο δύο ενωμοτίες . Τους Γλάρους με ενωμοτάρχη τον Νένη Ζαλοκώστα και υπενωμοτάρχη τον Κώστα Σταυρίδη και τους Δελφίνες με ενωμοτάρχη τον Αντωνάκη Οικιάδη . Η δυάδα Ζαλοκώστα και Σταυρίδη έγραψε τότε το περίφημο τραγούδι των Γλάρων που επέτρωτο να γίνει πασίγνωστο.

Είναι αλήθεια ότι από την αρχή η 3η Β' έδειξε το ταλέντο της για το τραγούδι, κατά ριζική διαστολή με την υπόλοιπη 3η η οποία (έως σήμερα ...) δεν μπόρεσε να συμφιλιωθεί με την ιδέα της μουσικής !

ΑΡΓΟΤΕΡΑ ιδρύθηκε και τρίτη ενωμοτία , οι Ξιφίες, την οποία ανέλαβε ο Νίκος Χαλκιόπουλος και τέλος, πάντα στην Κατοχή, όταν ... μπουκάρησε στην 3η Β' μιά ομάδα παιδιών από το Κολλέγιο Αθηνών (τότε στην οδό Ακαδημίας) σχηματίστηκε και τέταρτη (!) ενωμοτία , οι Αλκυόνες. Αυτή όμως δεν μπόρεσε να επιζήσει .

ΟΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ κατά την Κατοχή γίνονταν ή σε διάφορα σπίτια, ή σε κάποια λέσχη που η ομάδα αποκτούσε περιστασιακά, πότε σ' ένα σχολείο στην οδό Πολυβίου, πότε σ' ένα άλλο σχολείο στα Εξάρχεια και τέλος στα Πευκάκια του Αγίου Νικολάου, σε κάτι αποθήκες του υπουργείου Γεωργίας όπου στεγάσθηκε και η 3η Α' .

Σοβαρό επεισόδιο παρ' ολίγο να γίνει κάποια μέρα με τον γερμανό παπά της Ευαγγελικής εκκλησίας . Ο παπάς τελικά κατάσχεσε την ... μπάλλα με την οποία έπαιζαν οι ναυτοπρόσκοποι, και το επεισόδιο δεν είχε συνέπειες.

ΟΙ ΚΑΤΟΧΙΚΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ ήταν όλες ημερήσιες με μοναδικό (!) προορισμό τον Άη Γιάννη Καρέα στον άνυδρο Υμηττό, αφού μόνο σ' αυτήν την περιοχή

εκτός Αθηνών μπορούσε να φθάσει κανείς χωρίς να είναι εφοδιασμένος με ειδική άδεια των Γερμανών. Από εκεί ψηλά πολλές φορές παρακολουθούσαν όλοι τις επιδρομές των συμμαχικών αεροπλάνων. Προφανώς στην Αθήνα είχαν σημάνει οι σειρήνες, κι επάνω στον ουρανό διακρίνονταν τα βομβαρδιστικά που περνούσαν μέσα από συμπληγάδες που έστηναν γύρω τους οι εκρήξεις των γερμανικών αντιαεροπορικών.

Προς το απόγευμα πλέον τα παγούρια στέρευαν κι όλοι κορακιάζαμε από την δίψα. Κατευθυνόμαστε τότε στην κοντινή μονή και βγάζαμε νερό από το - μοναδικό σ' όλη την περιοχή - πηγάδι του μοναστηριού.

Στο ίδιο μέρος κατηφόριζαν σιγά-σιγά και όλες οι άλλες προσκοπικές ομάδες της Αθήνας, αφού γιά τον ίδιο λόγο μόνο εκεί προγραμματίζαν την εκδρομή τους. Συχνά πυκνά στήναμε όλοι μαζί ένα πρόχειρο καμπ φάϊρ.

1943 ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ έντονες, μέσα και έξω από την ομάδα . Κάθε εξόρμηση, κάθε κατασκήνωση, κάθε διαγωνισμός επί τόσα χρόνια ήταν και μία επιτυχία. Ποτέ την 2η θέση, ήταν ζήτημα τιμής . Πάντα και μόνο την πρώτη - με μία όμως και μοναδική ... οδυνηρότατη εξαίρεση τον καιρό της Κατοχής, όταν σ' ένα Μεγάλο Παιχνίδι, παναθηναϊκής κλίμακος, χάθηκε τελείως αναπάντεχα η πρωτιά, την τελευταία στιγμή κι όταν όλοι ήταν βέβαιοι ότι το αρχειοθετημένο, ... βαρύτιμο έπαθλο είχε οριστικά κατακτηθεί . Ιδού το ιστορικό αυτής της αλλησμόνητης ταπεινώσεως : Ήταν, όπως ελέχθη Κατοχή και η Γενική Εφορεία στα πλαίσια της αφανούς δραστηριότητας, είχε οργανώσει ένα Μεγάλο Παιχνίδι με έπαθλο ένα κιβώτιο με τρόφιμα του Ερυθρού Σταυρού! Η ομάδα ανασκουμπώθηκε, εγκατέστησε το στρατηγείο της στο δίπατο σπίτι του Ντίμη Λεούση, στην αρχή της Ιπποκράτους, κι όπως συνήθως (είχε ... έκτοτε, και πάντα, υπερβολική αυτοπεποίθηση στις δυνάμεις και την πονηριά της!) όλα πήγαιναν πρίμα .

Ήδη πολύ νωρίς ακόμη το πρωί, έπειτα από μία αστραπιαία κινητοποίηση κι ένα τέλειο συντονισμό , ήταν φανερό ότι εξασφάλιζε άνετα την πρώτη θέση ... Μία ερώτηση μόνο (ποιά πλατεία ονομαζόταν κάποτε πλατεία Μουσείου) έμενε αναπάντητη. Αν είχε συμπληρωθεί, η ομάδα θα είχε παραδώσει το βιβλίο της πρώτη, και τώρα θα ... ξεκοκάλιζε ήδη το κιβώτιο του Ερυθρού Σταυρού !

Φαίνεται όμως ότι η ερώτηση είχε ... κόκκαλα και κανείς δεν φαντάσθηκε ότι εκεί, μέσα στην μύτη τους έπρεπε να αναζητηθεί ο ...θησαυρός - στην πλατεία Συντάγματος. Σκόρπισαν λοιπόν στα τέσσερα σημεία του ορίζοντος, χρησιμοποιώντας τα διαθέσιμα ποδήλατα, αφού άλλα συγκοινωνιακά μέσα πλην μερικών άθλιων γκαζοζέν δεν υπήρχαν τότε. Ένα κλιμάκιο έφθασε στη Νέα Σμύρνη, όπου είχε επισημανθεί μία οδός Μουσών, άλλο με επικεφαλής τον Κώστα Σταυρίδη, ακροβολίσθηκε πέρα από τους Αέρηδες, προς το Θησείο, στα σύνορα των 2 αντιμαχόμενων (ενόπλων !) κατοχικών οργανώσεων Χ και ΕΑΜ, με αποτέλεσμα να πέσει σε μπλόκα, να κινήσει χίλιες δύο υποψίες, επιτέλους όχι αδικαιολόγητες αφού από το πρωί εκινούντο προς κάθε κατεύθυνση όλες οι ομάδες της Αθήνας, δημιουργώντας τρομερή σύγχυση σε όσους δεν ήξεραν (φυσικά κανείς άλλος δεν ήξερε !) περί τίνος επρόκειτο, κι έτσι να εμπλακεί σε δυσάρεστες περιπέτειες. Τέλος, ο Τώνης Γιαννουλάτος και ο Ντόρης Χαλκιόπουλος (τρίτο κλιμάκιο) καβάλησαν το ποδήλατο του πρώτου - εμπρός ο Τώνης και πίσω στην σχάρα ο Ντόρης, και κατηφόρισαν στην Καλλιθέα, όπου υπήρχε όντως πλατεία με το ίδιο όνομα, αλλά δεν ήταν τελικά η ζητούμενη . Κάποια στιγμή, κοντά στο σταθμό της Καλλιθέας, η ρόδα του ποδηλάτου γλίστρησε μέσα στις ράγες του τράμ, σφηνώθηκαν εκεί, το ποδήλατο μπλοκαρίστηκε, ανατράπηκε και οι δύο αναβάτες γκρεμοτσακίστηκαν

πάνω στην ασφαλτο ... Η περίπτωση αυτή ήταν από τις σπάνιες στην ιστορία της ομάδας (ίσως η μοναδική...), που η νίκη της ξέφυγε μέσα από τα χέρια της. Έτσι για να αποδειχθεί ότι και τα έξυπνα πουλιά από τη μύτη πιάνονται - η ίσως ότι υπάρχουν εξαιρέσεις που επιβεβαιώνουν τον ... κανόνα !

Ο κανόνας επιβεβαιώθηκε κατά την κατοχή. Ο Μάρκος Μίνδλερ, ιδρυτής της 3ης Ναυτοπροσκόπων και τότε Αρχηγός του Συστήματος που περιελάμβανε (λόγω κατοχικού ... πληθωρισμού ;) πολλές ομάδες, προκήρυξε εσωτερικό πρωτάθλημα γερμανικού μεταξύ των ομάδων αυτών. Η 3ηΒ' ήταν το φαβορί, και κατέκτησε την πρώτη θέση. Ο Μάρκος Μίνδλερ απένειμε ιδιοχείρως τα διπλώματα που έκαναν εντύπωση για την επισημότητα τους κι έφεραν επιγραμμικά τη λέξη "πολεμόσφαιρα", επίσημη ονομασία του παιχνιδιού. Η 3ηΒ' πανηγύρισε, ενώ η 3ηΑ' μουρμούριζε ότι έγινε λαθροχειρία.

Οπωσδήποτε, το πράγμα ήταν κάπως συγκεχυμένο, αλλά λαθροχειρία δεν υπήρξε! Απλώς, η τύχη βοήθησε τελικά την 3η Β' καθώς και ο μικρούλης τότε αλλά ασυναγώνιστος έκτοτε στο γερμανικού Γ. Παμπούκης . Ιδού πώς :

Ο τελικός του πρωταθλήματος δόθηκε στα νταμάρια του Λυκαβηττού, όπου πολύ αργότερα έγινε το θερινό θέατρο. Αντίπαλοι για τον τελικό η 3ηΑ' και η 3ηΒ'. Το παιχνίδι δεν πήγαινε καλά για τη δεύτερη, Όλοι οι παίκτες της, ο ένας μετά τον άλλον χτυπήθηκαν. Έμεινε μόνο ένας ... ακτύπητος, ο Γιώργος Παμπούκης. Όσο όμως κι αν προσπάθησαν οι αντίπαλοι να τον εξουδετερώσουν, στεκόταν αδύνατον να τον πετύχουν ... Η ώρα περνούσε, σκοτεινίαζε, και αυτό διευκόλυνε την απελπισμένη άμυνα του Γιώργου. Παρασκοτείνιασε όμως και αφ ενός δεν διακρινόταν πλέον τίποτε στο σκοτάδι, αφ ετέρου ο στρατός κατοχής απαγόρευε την παραμονή στο Λυκαβηττό τη νύχτα. Έτσι ο αγώνας διακόπηκε, παρά τις διαμαρτυρίες της 3^{ης} Α' και ορίστηκε επανάληψη γι' άλλη μέρα . Η επανάληψη πραγματοποιήθηκε και η 3ηΒ' που αναμφισβήτητα διέπρεπε στο γερμανικό και ίσως από υπεροψία (!) αφήφησε τους αντιπάλους της την πρώτη φορά, στην επανάληψη ... σοβαρεύθηκε και κέρδισε εύκολα το πρωτάθλημα και την χειραψία του Ιδρυτή !

ΚΑΙ ΕΓΙΝΕ ΣΥΝΗΘΕΙΑ : Κάθε διαγωνισμός, κάθε κατασκήνωση, κάθε παιχνίδι, κάθε τραγούδι, ήταν και μία επιτυχία. Κερδίσαμε τον διαγωνισμό για το καλύτερο «Βιβλίο Χαράς» και απενεμήθη στην ομάδα σαν πρώτο βραβείο ένα **ακορντεόν**. Το αποτέλεσμα αναγγέλθηκε πανηγυρικά, με μία μεγάλη προσκοπική γιορτή που δόθηκε στον «Παρνασσό». Η 3η Β' αποχώρησε στο τέλος με το ακορντεόν υπό μάλης, τραγουδώντας και ... ξεφωνίζοντας !

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ 1944 στο κτήμα Δέλτα στην Κηφισιά : η πρώτη φορά που τα παιδιά κοιμήθηκαν βράδυ έξω από τα σπίτια τους. Ο Στέφανος Δέλτας, σύζυγος της Πηνελόπης Δέλτα, ήταν παππούς του Παύλου Ζάννα της 3ης Β'. Έθεσε στην διάθεση της ομάδος 3η Α' και 3η Β' το κτήμα του, πίο πολύ αγρόκτημα με γελάδια κι άλλα ζώα, πουλερικά και μεγάλες φυτείες . Το ίδιο βράδυ μάλιστα που η ομάδα έφθασε κι έστησε τα πενιχρά της αντίσκηνα κάτω από τα αιωνόβια δέντρα, ο ίδιος ο Στέφανος Δέλτας, με το λευκό χαρακτηριστικό του γενάκι, κατηφόρισε από το αρχοντικό του και ήρθε στον χώρο της κατασκηνώσεως να καλοσωρίσει και να γνωρίσει τους νεαρούς ξένους του. Ο εγγονός του στάθηκε δίπλα του τότε, και άρχισε να παρουσιάζει ένα- ένα τα παιδιά και τους βαθμοφόρους. Κάποια στιγμή, ο παππούς διέκοψε τον Παύλο :

- Ακούω γνωστά ονόματα, είπε με χαμόγελο ...

Η ΜΕΓΑΛΗ ΣΤΕΡΝΑ του κτήματος χρησιμοποιήθηκε δεόντως, σαν να ήταν η ωραιότερη ... πλάζ του προπολεμικού Φαλήρου ! Όλοι έκαναν μπάνιο εκεί μέσα, οι περισσότεροι με το εσώρρουχό τους και μερικοί χωρίς ούτε αυτό ! Για μαγικό βέβαια δεν μπορούσε να γίνει λόγος, αφού κι αν μερικοί διέθεταν τέτοιο είδος από προπολεμικά, δεν τους χωρούσε πλέον ! Το ύψος του νερού στην στέρνα δεν ξεπερνούσε τους ... 40 πόντους και ήταν κάτασπρο από το πολύ χλώριο που έρριξε μέσα ο προνοητικός Δέλτας, γιά να προστατέψει την υγεία του εγγονού του και των άλλων ναυτοπροσκόπων.

Η ολιγοήμερη αυτή κατασκήνωση χαραχτηκε βαθιά στην μνήμη. Ήταν η πρώτη και η τελευταία της Κατοχής. Μιά σπάνια πολυτέλεια γιά τα χρόνια εκείνα, που βρισκόταν περίπου στην σφαίρα του ονείρου.

Μία άλλη εκδήλωση κατά την κατοχή ήταν η δημιουργία ... ορχήστρας με φουσαρμόνικες και κιθάρες ! Η ορχήστρα ήταν μικτή δηλαδή απτετελείτο από παιδιά της 3ης Α' και της 3ης Β', υπό την διεύθυνση του ... Γιάννη Μαρινόπουλου ! Και οι δύο ομάδες τότε είχαν σταματήσει τις περιπλανήσεις και είχαν άγκυροβολήσει τις λέσχες τους στις αποθήκες του υπουργείου Γεωργίας, στα Πευκάκια του Αγίου Νικολάου. Η 3η Α ήταν λίγα σκαλάκια επάνω από το έδαφος και η 3η Β' στο ημιυπόγειο.

ΜΙΑ από τις κιθάρες έπαιζε ο Αλέκος Αλεξανδράκης της 3ης Β, ο μετέπειτα διακεκριμένος ηθοποιός. Φουσαρμόνικες έπαιζαν ο Νένης Ζαλοκώστας, ο Ντόρης Χαλκιόπουλος κι ο Ντίμης Λεούσης της 3ης Β', ο Σπανούδης της 3ης Α' και πολλοί άλλοι. Ξεχωρίζει ιδιαίτερα ο Πέτρος Βουλγαρίδης της 3ης Α', όχι τόσο για την ιδιαίτερη επιδεξιότητά του, όσο κυρίως για εκείνη την ... εκπληκτική και αξιοπερίεργη (!) φουσαρμόνικα που διέθετε και την οποία όλοι ζήλευαν όσο τίποτε άλλο ! Ακόμη την θυμούνται ...

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

(Δίηγηση του Νίκου Μεταξά)

Η διάθεση γιά προσκοπική δουλειά που δύσκολα εύρισκε διέξοδο τόσα χρόνια, δημιούργησε ένα τρομερό ξέσπασμα!

Τα παιδιά και οι νέοι είχαν μεγάλη διάθεση γιά κάτι ελληνικό και δημιουργικό. Με μιάς η 3η βρίσκεται με ... 5 ομάδες και 2 αγέλες. Την 3η Α του Δημητράκη Μαρινόπουλου, την 3η Β του Γιάννη Μαρινόπουλου και του Στέλιου Αντωνιάδη πρώτα, και του Γιάννη Μαλακατέ αργότερα. Την 3η Γ του Παύλου Αλευρά, την 3η Δ με τον Γιώργο Συμεωνίδη και την 3η Ε με τον Κώστα Παπαθεοφίλου. Ακέλας ο Χάρης Ροζόλης, τον βοηθά η γυναίκα του, η Καίτη Παρασκευοπούλου-Ροζόλη κι ο "Μπαγκήρας" Σπύρος Τσιτσιλιάνης, ο οποίος κατόπιν έγινε Ακέλας στην αγέλη της 3ης Β'. Φυσικά τα στελέχη ήταν πολλά, όπως ο Σωτηράκης Αντωνιάδης, ο Αλ.Μπαλτατζής, ο Νένης Ζαλοκώστας, ο καλωσυνάτος Μίλτος Χαραλάμπης, προπολεμικά ενωμοτάρχης της ενωμοτίας

Π.Φαλήρου, που δημιούργησε με τον Νίκο Μεζά την 1η Ν/Π Παλαιού Φαλήρου. Άλλες από αυτές τις θυγατρικές της 3ης δούλεψαν για κάποιο, μικρό ή μεγάλο, διάστημα και μετά διαλύθηκαν ή ενσωματώθηκαν σε μία ενιαία 3η, κι άλλες έγιναν νέα, ανεξάρτητα Συστήματα για τα οποία είμαστε περήφανοι. Όλα όμως τα μέλη τους ανήκουν στην ευρύτερη συντροφιά της 3ης και συχνά συμμετέχουν στις εκδηλώσεις της. Αυτό είχε συμβεί και παλιότερα, πιθανώτατα θα συμβεί ξανά στο μέλλον.

1944 Πρώτη εμφάνιση των προσκόπων Αθηνών με στολή

ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ 3ης Ο.Ν.Α. - 28 ΜΑΡΤΙΟΥ 1945

(Διήγηση Μηνά Λαμπρινίδη)

Ένα μεγάλο μπουκέτο με κόκκινες τουλίπες, προβάλλουν οι μαύροι στύλοι περήφανοι από το κέντρο του λουλουδιού και μια κάρτα με τα καλύτερα γράμματα του πιο καλλιγράφου του συστήματος:

<<Οι Αρχηγοί, οι βαθμοφόροι, οι ακρίτες, οι ναυτοπρόσκοποι και τα λυκόπουλα με τις καλλιτερές τους ευχές εις τον Ιδρυτή>>.

Ολόκληρο το Συμβούλιο Τιμής μαζευτόταν γωνία Καποδιστρίου και Πατησίων. Στις 3 το μεσημέρι, ξεπρόβαλαν ο Αρχηγός και ο Ακέλας από τη γωνιά κι όλοι μαζί ανεβαίναμε τη ξύλινη σκάλα.

Πάντα πάνω στο κεφαλόσκαλο μας περίμενε λευκός και γελαστός ο Ιδρυτής και πάντα πηγαίναμε μέσα στη σάλα και καθόμασταν γύρω-γύρω στο στρογγυλό τραπέζι, υπήρχαν καρέκλες για όλους και οι σχετικοί κουραμπιέδες.

Κι' όλοι κοιτάζαμε το μπουκέτο και θυμόμασταν την περασμένη χρονιά, ήταν πάλι τα ίδια, μόνο που είχε ένα λουλούδι λιγότερο πέρσυ. Κάθε χρόνος ήταν κι' ένα λουλούδι, μια χαρούμενη ανάμνηση στη μακρινή ιστορία της ζωής της ομάδας και του Ιδρυτή και κάθε φορά όταν τέλειωνε η επίσκεψη ευχόμασταν και του χρόνου και χαιρετούσαμε τον Ιδρυτή και φεύγαμε κι' έμενε κάτι μέσα στο σπίτι, που θύμιζε τα χρόνια που φύγαν, που τα ένωνε με κείνα που έρχονταν.

Οι τοίχοι γεμάτοι από αναμνηστικά, τα συρτάρια γεμάτα από χαρτιά, που το καθένα ήταν κι' ένα κομμάτι της Ιστορίας του Προσκοπισμού και της ομάδας,

εκεί στο βάθος τα έπαθλα των αγώνων, των Λυκοπούλων μια χειροτεχνία, των ακριτών η διχάλα κι' όλα μαζί τα σκεπάζει ο μέγας θυρεός της ομάδας. Τώρα πιά όλ' αυτά είναι στάχτη κι' αποκεί στη γωνιά, η σκάλα, δεν υπάρχει, όμως ο γελαστός, ο λευκός, ο Ιδρυτής στέκεται πάντα μπροστά σε μια μισάνοιχτη πόρτα και καλοδέχεται τους επισκέπτες της ομάδας. Αν δεν υπάρχουν τα χαρτιά κι' οι θυρεοί, υπάρχει εκείνος που μας οδήγησε τα 32 αυτά χρόνια και πάλι μας οδηγεί με το παράδειγμά του και την καρτερικότητά του, μας οδηγεί στον ίσιο το δρόμο του προσκοπισμού, στο δρόμο της Αγάπης.

(Το ωραίο κείμενο οφείλουμε στον Μηνά Λαμπρινίδη της 3ης Προσκόπων).

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΚΟΙΝΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Η τελευταία κοινή εκδήλωση όλων των Τρίτων ομάδων ήταν το καλοκαίρι του 1945 στην επίδειξη στο γυμναστήριο του Εθνικού .

Μία μεγαλειώδης επίδειξη που πραγματικά άφησε εποχή. Πολύς κόσμος συνέρρευσε στον **Εθνικό**, κι η εμφάνιση των ... τεσσάρων ομάδων και των δύο αγελών που συναποτελούσαν το ιστορικό 3ο Σύστημα, μαζί με την άρτια οργάνωση, την τέλεια συνεργασία και την άφογη εκτέλεση έκαναν αίσθηση και μετέτρεψαν την εκδήλωση εκείνη σε μεγάλο γεγονός της χρονιάς για την μικρή ακόμη Αθήνα.

Η 3η Β' είχε αναλάβει το ψυχαγωγικό μέρος του προγράμματος, και τα σκετς που παρουσίασε σημείωσαν εντυπωσιακή επιτυχία, ήταν το ένα καλύτερο από το άλλο, γρήγορα κεφάλτα, απρόοπτα. Τα πρωτεία κατέκτησε ο «Αρχαίος» με κύριο συντελεστή τον πολυταλαντούχο Ντόρη Χαλκιόπουλο, ο οποίος σήμερα ακόμη, 38 χρόνια μετά, επαναλαμβάνει πρόθυμα εκείνο το ρόλο του με τις εύστοχες και φυσικά τότε πρωτότυπες ελληνικούρες του, όπως κάνει και για τον μονόλογο της διάσημης πλέον Plum pudding που δεν ήταν τίποτε άλλο παρά η σχετική συνταγή του Τσελεμεντέ, την οποία ο χαρισματικός βαθμοφόρος είχε αποστηθίσει και σερβίριζε με τουπέ πρωταγωνιστή του Εθνικού θεάτρου !

Η επίδειξη στον Εθνικό υπήρξε το κύκνειο άσμα του 3ου Συστήματος Ναυτοπροσκόπων με τις 4 ομάδες και τις 2 αγέλες. Απο κει και πέρα, η κάθε ομάδα πήρε το μερίδιό της και τον δρόμο της, η 3η Β' μετονομάστηκε σε 1η ΟΝΑ και μαζί με την αγέλη της αποτέλεσε το 1ο σύστημα Ναυτοπροσκόπων.

Στους πρώτους μήνες του 1945 η 3η Β' είχε εμφανιστεί με 3 γεροδεμένες ενωμοτίες. Τους μάλλον υπεράριθμους και σκανταλιάρηδες Δελφίνες, τους εκλεπτυσμένους Γλάρους και τους Ξιφίες στους οποίους είχε απορριφθεί όλη η μαρίδα της ομάδας! Ενωμοτάρχες : Αντώνης Οικιάδης, Κώστας Σταυρίδης και Βασίλης Μαυρίδης αντιστοίχως. Υπενωμοτάρχες, Ντόρης Χαλκιόπουλος, Παύλος Ζάννας και Τώνης Γιαννουλάτος. Μετά την μετονομασία δημιουργήθηκε μία τέταρτη ενωμοτία, οι Πιγκουίνοι με ενωμοτάρχη τον Ντόρη Χαλκιόπουλο. Ουσιαστικά διχοτομήθηκαν οι Δελφίνες οι οποίοι αίσίως είχαν ξεπεράσει την ντουζίνα. Τότε περίπου και ο Βασίλης Μαυρίδης εγκατέλειψε τη μαρίδα των Ξιφίων και μεταπήδησε στην αγέλη. Έμεινε έκτοτε γνωστός ως ο Μπαλούς ακόμη και όταν διαδέχθηκε σαν Ακέας τον αξέχαστο και αξιολάτρευτο Σπύρο Τσιτσιλιάνη που τόσο πρόωρα χάθηκε.

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΠΕΝΤΕΛΗΣ

Πρώτο καλοκαίρι μετά την κατοχή, το 1945, η ομάδα κατασκήνωσε στην Πεντέλη (ΠΙΚΠΑ) . Η αγέλη, μαζί με την αγέλη της 3ης Α' στρατοπέδευσε στο Καστρί σε μία μεγάλη κατασκήνωση λυκοπούλων. Μέσα σε μία απέραντη έκταση με πανύψηλα παρθένα πεύκα στέγασε 14 αγέλες από όλη την Αθήνα, υπό τη γενική αρχηγία του Ακέλα της 3ης Χάρη Ροζόλη. Έτσι, ψυχή των 2 αγελών της τρίτης ήταν στο Καστρί ο Σπύρος Τσιτσιλιάνης που έχει ήδη αναλάβει επισήμως σαν ακέλας της 3ης Β' καθώς και η Καιτούλα η δραστήρια γυναίκα του Χάρη Ροζόλη. Ήταν η τελευταία κοινή εκδήλωση των λυκοπούλων των δύο τρίτων ομάδων . Καστρί 4930

Επειδή εκείνες τις μέρες γινόταν και η μετονομασία της της 3ης Β' σε 1η ΟΝΑ, τα παιδιά και από τις δύο πλευρές είχαν φανατιστεί. Έτσι στο τέλος τραγουδιών ή κραυγών που αναφερόταν το όνομα της ομάδος άκουγε κανείς

να ξεφωνίζουν προσπαθώντας τα μεν να επισκιάσουν τα δε :

Η 1η Ομάς ! ξελαρρυγίζονταν από την μιά μεριά .

Η 3η Ομάς ! ούρλιαζαν από την άλλη... Τέτοιος φανατισμός δεν ήταν πρωτόγνωρος, αλλά παρακολουθούσε τις ομάδες της 3ης από τη γεννησή τους και συνεχίστηκε και αργότερα αν δεν συνεχίζεται ακόμη!

Ενδοοικογενειακές αντιζηλίες, πείσματα μεταξύ αστείου και σοβαρού αλλά και ουσιώδης διαφορά νοοτροπίας που βεβαίωναν του λόγου το ασφαλές δηλαδή την κοινή ρίζα με όλες τις παρενέργειες της . Κι ενώ πραγματικά οι σχέσεις ήταν αδελφικές, στο βάθος δεν χωνευόμαστε ιδιαίτερως!

Υπήρχαν στο Καστρί τότε και μερικοί της προσκολλησεως π.χ. κυκλοφορούσε στην κατασκήνωση ένας «Τζάρ» συμπαθέστατος παλιός ακρίτας της τρίτης ο οποίος όμως περνούσε όλη την ημέρα του μέσα σε μίαν αιώρα δεμένη σε δύο πεύκα. Όποτε τον έβλεπε ο Ροζόλης πάθαινε ... εγκεφαλικό. Η αλήθεια είναι ότι είχε πολλές σκοτούρες ο στρατοπεδάρχης σ' εκείνη την κατασκήνωση, γιατί τα πολιτικά πνεύματα ήταν πολύ τεταμένα τότε, μέσα σε μιά τέτοια μάλιστα παναθηναϊκή σύναξη και ασφαλώς του περίσσευε ο Τζαρ ! Ένας άλλος πάλι ήταν κάποιος ερασιτέχνης, περιστασιακός Ναυτοπρόσκοπος που είχε έρθει στην κατασκήνωση για να βοηθήσει αλλά που τον ένοιαζε να κυνηγά μόνο τις νεαρές επισκέπτριες, αδελφές των Λυκόπουλων ! Απέναντι σ' αυτή η κατάσταση έντονη αντίθεση αποτελούσε ο Ντόρης Χαλκιάπουλος που σπουδαίος μάγειρος όπως ήταν, μαζί με τ' άλλα προσόντα του, είχε αναλάβει αποκλειστικά και με υπερωρίες το μαγειρείο και φροντίζε σχεδόν κάθε μέρα να παρασκευάζει για επιδόρπιο χαλβά πολίτικο που όλοι καταβρόχιζαν με βουλιμία.

Το φθινόπωρο του 1945 οι Ομάδες και οι Αγέλες της 3ης χωρίστηκαν προς μεγάλη τους λύπη γιατί το Σώμα Προσκόπων ήθελε να αποτελέσουν ανεξάρτητα τμήματα. Τότε, **η 3η Β' ονομάστηκε 1η ΟΝΑ.**

Η 3η Α' και η 3η Γ' συγχωνεύτηκαν στην 3η ΟΝΑ υπό τον Παύλο Αλευρά.

3η Δ' είχε ήδη αυτοδιαλυθεί, διαμοιράζοντας τα ιμάτιά της στις αδελφές ομάδες.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΚΑΛΗΣ

Χριστούγεννα 1945 στο εξοχικό του Κώστα Σταυρίδη : τα παιδιά παίζουν γερμανικό στο ύπαιθρο. Αριστερά ο Σπύρος Τσιτσιλιάνης, αρχηγός της εκδρομής εκείνης, ετοιμάζεται με ... πάθος να ρίξει την μπάλα. Δεξιά του, ο Ντίνος Παπαδήμας, που μαζί με τον Λεούση και τον Παμπούκη ήταν μεγάλο φαβορί, δείχνοντας έκτοτε το πρώταθλητικό του ταλέντο. Άλλος υπολογίσιμος παίκτης ήταν ο Τώνης Γιαννουλάτος, ο πασίγνωστος άλλως τε από τη δύναμη της κλωτσίας του (!), καθώς και ο μικρόσωμος αλλά υπερβολικά ρωμαλέος στα χέρια Ντόρης Χαλκιάπουλος. Φυσικά, εκτός συναγωνισμού ο αρχηγός Γιάννης Μαλακατές, ο παλιός μπασκετμπωλίστας του ΤΡΙΤΩΝΑ.

ΗΤΑΝ ΜΙΑ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΛΕΣΧΗ ΣΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΙΣΙΔΩΡΟΥΣ

4915 Λυκαβηττός

4801 Λέσχη

« Στο πάτωμα της Λέσχης μας είναι ένας ψύλλος...»

Βρισκόταν κοντά στο εκκλησάκι του Άγιου Ισιδώρου επάνω στον Λυκαβηττό, με τους καμουφλισμένους ακόμη από τον πόλεμο καφεπράσινους τοίχους και την στέγη που πάντα έσταζε απελπιστικά με την πρώτη βροχή . Εξασφαλίσουμε τελικά την παραχώρηση της από το Ναυτικό, επιστρατεύοντας τον στρατηγό, θείο του Λεούση, όταν το Δημόσιο απομάκρυνε τους προσκόπους από τα Πευκάκια του Αγίου Νικολάου και η ομάδα έμεινε άστεγη. Το οίκημα ήταν ερείπιο, αλλά με επίμονη προσωπική εργασία έγινε βιώσιμο. Εκεί πρωτοδοκίμασε τις αρχιτεκτονικές του ιδιότητες ο Δημήτρης Κουτσουδάκης, κτίζοντας ένα τοίχο που πέρασε στην ιστορία της ομάδος, αφού έγερνε σαν τον

Πύργο της Πίζας, αλλά δεν έπεφτε! Η αλήθεια είναι ότι το ανέβασμα κάθε Κυριακή - και τόσες άλλες φορές μέσα στην εβδομάδα - ήταν κοπιαστικό, τότε όμως είχαμε πόδια και πνευμόνια και πεταγόμαστε πάνω για ψύλλου πήδημα . Από την άλλη μεριά η αποζημίωση ήταν ελκυστική. Πρώτα-πρώτα η αίσθηση της ελευθερίας εκεί πάνω, της ιδιοκτησίας του οξυγόνου και της απεραντοσύνης. Όλος ο Λυκαβηττός ήταν δικός μας και από κάτω απλώνονταν η Αθήνα κι ως πέρα τα βουνά και θάλασσα ...

Έπειτα το πέρασμα κάθε φορά μέσα από το πευκόδασος που σκεπάζει την απότομη πλαγιά, το λεγόμενο δασάκι του Λυκαβηττού εκτός από την κούραση είχε και τη χάρη του μ' όλες μάλιστα τις πρωτόγνωρες για παιδιά και νέους απρόοπτες οπτικές εμπειρίες του !

Παραθέτω δύο κραυγές, η πρώτη είναι της ομάδος, πρόκειται για την παλιά κραυγή της προπολεμικής τρίτης μεταποιημένη κατά το νέο μας αριθμό :

Ζούμπα σγιά, ζούμπα σγιά . Μέσ στη δουλειά θα βρείς την χαρά.

Μπίζι α-μπάς, μπίζι α-μπάς Ουί, Ουάς ! Πρώτη Ομάς !

Των Δελφίνων του Οίκιάδη, που ήλθε πρώτη στον διαγωνισμό των ενωμοτιών 1945 :

Μπούμ ! Τρίκι τρίκι τρόκτρα, ζίμπρακι ζίμπρακι
Ζούμ τούμ τάμπιλίκι μπόμ Φςςς ά ! Πρώτη ΟΝΑ !

4713 Πόρος

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΠΟΡΟΥ 1946

Μαγευτικό και, τότε, παρθένο το μικρό νεώριο στο οποίο στήθηκαν οι σκηνές. Πανύψηλα πεύκα που κυριολεκτικά έβρεχαν τις ρίζες τους στην θάλασσα. Μαζί βρέχαμε κι εμείς τα πόδια μας στο γάργαρο νερό γιατί ήμασταν κατασκηνωμένοι ακριβώς επάνω στην ακρογιαλιά. Απέναντι ο Γαλατάς και πιο πέρα του Τομπάζη με τους γιγάντιους ευκαλύπτους του καθρεφτίζονταν στα συνήθως ήσυχα νερά. Αριστερά υψωνόταν η πόλη του Πόρου με το ψηλόλιγνο καμπαναριό και το μαύρο ρολοί στην κορυφή της, και πιο αριστερά ξαπλώνονταν τα κτίρια του προγυμναστηρίου του Ναυτικού. Κάθε πρωί μας ξυπνούσαν τα παραγγέλματα των υπαξιωματικών και ο θόρυβος των κουπιών του βυθίζονταν ρυθμικά στη θάλασσα. Πλάφ, πλούφ. Ήταν οι εκπαιδευτικές δεκαεξάκωπες του Ναυτικού που έκαναν τις καθημερινές τους ασκήσεις. Είχαμε κι εμείς μία λέμβο στην διάθεσή μας, την ψαρόβαρκα Μαρίνα, όπως την αποκαλούσαμε. Ακόμα, 2 μεγάλες, πολύ μεγάλες λαστιχένιες, παλιές γερμανικές στρατιωτικές αποβατικές βάρκες που έχουμε κληρονομήσει από τη διανομή του κοινού υλικού του παλιού 3ου συστήματος όταν χώρισαν οι ομάδες. Αυτές οι βάρκες καθώς και κάτι γερμανικά αντίσκηνα, διάφορα άλλα πράγματα και τέλος ένα θαυμάσιο μακρύκανο τουφέκι σκοποβολής φλόμπερ είχαν πέσει στον κλήρο της 1 ΟΝΑ. Το όπλο εκείνο επέτρωτο να γίνει μυθιστόρημα, γιατί όλοι το λιμπίζονταν, ο καθένας το ήθελε για δικό του, αλλά κάποιος φαίνεται υπήρξε ίσως πιο θαρραλέος και το εξαφάνισε !
Ακόμη τώρα έπειτα από τόσες δεκαετίες, όλοι αναζητούν τον έξυπνο !

Διοικητής του Ναυτικού προγυμναστηρίου ήταν την εποχή εκείνη ο πλοίαρχος Φιλίππου, ο θεός του τότε ενωμοτάρχη της 1ης ΟΝΑ Κώστα Φιλίππου και αυτό διευκόλυνε πολύ την ομάδα, στη διάθεση της οποίας το προγυμναστήριο πρόσφερε πολύτιμες υπηρεσίες. Λίγο πολύ όλα τα παιδιά αισθάνονταν ότι ήσαν διοικητάι της Ναυτικής εκείνης Βάσεως!

Μιά μέρα ο ... πραγματικός διοικητής ήρθε φουριόζος στην κατασκήνωση για επίσκεψη. Έκανε κανονική επιθεώρηση αλλά έφριξε όταν έφθασε στο μαγειρείο και είδε ότι μαγειρεύαμε σε κάτι τενεκέδες τις κακιάς ώρας. Τότε αναφώνησε: Γιατί αυτός ο «ΚΟΠΡΟΣ» ο ανηψιός μου δεν μου είπε ότι δεν έχετε χύτρες;! Από τότε το παρατσούκλι παρακολούθησε τον ενωμοτάρχη Πιγκουίνων! Βέβαια αμέσως ένας αριθμός μαγειρικών κατεύνασε από το Προγυμναστήριο.

Νερό πόσιμο δεν υπήρχε στον Πόρο και ήταν μεγάλο το πρόβλημα . Ευτυχώς όμως κάθε τόσο ερχόταν το Λουκάνικο, έτσι αποκαλούσαν οι ντόπιοι την υδροφόρο του Ναυτικού, κι ακόμη ευτυχέστερα το Προγυμναστήριο παραχώρησε στην ομάδα μερικούς αδιάβροχους σάκους με αρκετές βρύσες στο κάτω μέρος τους. Υψώθηκαν οι σάκοι στα δέντρα και έτσι λύθηκε το πρόβλημα. Βέβαια, το νερό δεν περίσσευε και πολλές φορές σχηματίζονταν γύρω στους σάκους οι τόσο νωπές ακόμη από την κατοχή ουρές !

Και αφού μιλάει κανείς για κατοχή θυμάται ότι είχαν ακόμη με διάφορα μικροπράγματα τη σφραγίδα τους επάνω στη ζωή μας. Χρήματα π.χ. δεν περίσσευαν ακόμη, και τα έξοδα της κατασκήνωσης ήταν βάρος δυσβάσταχτο για πολλές οικογένειες. Είχε αναλάβει λοιπόν το υπουργείο να προμηθεύει δωρεάν από την ΟΥΝΠΑ (United Nations Relief Association) στις ομάδες διάφορα τρόφιμα κυρίως αλεύρι, αυγά σκόνη και γάλα σκόνη σε ψηλά κυλινδρικά στενά και ασήκωτα βαρέλια. Κακάο, μαρμελάδα, κονσέρβες κορν μπιήφ και διάφορα άλλα είδη που παραλαμβάνουμε από μία υπηρεσία κάπου κοντά στου Ψυρρή, υπό τον όρον ότι θα φιλοξενήσουμε στην κατασκήνωση πέντε ξένα άπορα παιδιά που όριζε το υπουργείο. Ανάμεσα σ' αυτά τα τελευταία ήρθε με την ομάδα στον Πόρο και ένας πιτσιρίκος έως 11 ετών ο οποίος είχε ένα ανεπανάληπτο χάρισμα, ότι κελάηδιζε σαν καναρίνι ! Ήταν όνειρο να ακους εκείνο το παιδάκι να κελαηδάει. Τόσο αναγνωρίστηκε η τέχνη του, ώστε πολύ σοβαρά του δόθηκε το παρατσούκλι « Μπετόβεν » ! Αργά το σούρουπο στην ελεύθερη ώρα, όταν όλη η κατασκήνωση άδειαζε, αποτραβιόταν πολλές φορές ο Μπετόβεν στα βραχάκια, η κει κάτω από τον δρόμο που έφευγε προς το μεγάλο Νεώριο και τον ρωσικό ναύσταθμο, και άρχιζε το μαγικό του τραγούδι. Γύρω του ξάπλωναν τεμπέλικα μερικοί ναυτοπρόσκοποι που ανήκαν κυρίως στην ενωμοτία υπηρεσίας. Το ήρεμο κυματάκι μουρμούριζε στα πόδια τους, στον ουρανό τρεμόφεγγαν τα πρώτα αστέρια, κι απέναντι, πέρα στον Γαλατά και στην πόλη του Πόρου άναβαν ένα ένα τα φώτα σε σπίτια, δρόμους και μαγαζιά. Εκεί η ζωή, εδώ η γαλήνη και το τραγούδι του Μπετόβεν ! Το θρόϊσμα του αέρα κι ο φλοίσβος. Και νά η «Καλαμάρα», το πλοίο της γραμμής, που ξεκόβει γοργά πίσω απ' τον κάβο, πηγαίνει ίσια προς το λιμάνι, σφυρίζει ξανασφυρίζει, σηκώνει πλατύφυλλο κύμα που φτάνει έως την ακρογιαλιά. Έρχεται από τον Πειραιά και φέρνει τη μυρωδιά της τόσο μακρινής Αθήνας ! Κάτι που ήταν πολύ σπουδαίο, γιατί η Αθήνα βρίσκοταν τότε πολύ μακριά από τον Πόρο, ίσως όσο σήμερα η ... Αμερική . Και ήταν όμορφη, και είχε μυρωδιά μεθυστική, όσο και το λεμονόδασος δίπλα στον Γαλατά ...

Ο Πόρος έμεινε αξέχαστος για πολλούς λόγους . Πρώτα – πρώτα, είμαστε όλοι στην καλύτερη ηλικία μας. Έτοιμοι να γελάσουμε με το παραμικρό. Για παράδειγμα, στην κορυφή του γειτονικού λόφου υπήρχε ένα σπιτάκι που το κατοικούσε κάποιος παραθεριστής, ένας νέος άνθρωπος πολύ αδύνατος, αποστεωμένος, κοκκαλιάρης - φαινόμενο αδυναμίας, υπόλοιπο της κατοχής!

Κάθε μέρα το φάντασμα εκείνο περνούσε φορώντας το μαγιό του και ένα τεράστιο πλατύγυρο ψάθινο καπέλο έξω από τον περίβολο της κατασκήνωσης. Σύντομα λοιπόν του βγήκε το παρατσούκλι « ο απ' τα κόκαλα βγαλμένος » . Όποτε γινόταν αντιληπτός όλα τα παιδιά της ομάδος, όπου και αν βρίσκονταν, ακόμα και μέσα στη θάλασσα, στέκονταν διακριτικά προσοχή και ύψωναν (επίσης διακριτικά) το χέρι στον προσκοπικό χαιρετισμό. - Τι συμβαίνει ; - Μα περνάει ο Εθνικός ύμνος !

Ενας δεύτερος λόγος, πολύ σπουδαίος αυτός, ήταν η απογευματινή έξοδος . Γιά ελεύθερη ώρα έγραφε το πρόγραμμα της ημέρας, και ήταν ένας θεσμός που αργότερα χτυπήθηκε πολύ από τους θεωρητικούς του προσκοπισμού αλλά που η 1η ΟΝΑ εφάρμοζε με γενναία απλοχεριά προς γενικήν αγαλλίαση μικρών και μεγάλων. Οι ετοιμασίες άρχιζαν από το μεσημέρι. Πολλοί έκλεβαν χρόνο από τον μεσημεριανό ύπνο και κρυφά καλλωπίζονταν, χτενίζονταν και γυαλίζονταν. Κι έπειτα, όταν πια έπεφτε ο ήλιος, σκόρπιζαν, αφήνοντας στην κατασκήνωση μόνο την ενωμοτία υπηρεσίας, τον υπαρχηγό ή βοηθό υπηρεσίας, και μερικούς κακόκεφους , ρομαντικούς, η κάποιον άτυχο τιμωρημένο! Οι περισσότεροι έπαιρναν τον μακρύ, φιδίσιο, παραλιακό δρόμο προς τον Πόρο, όπου τους τραβούσε η βόλτα και ο «Τυρόπουλος» το ονομαστό γάλακτοζαχαροπλαστέιο της προκυμιάς, με τα μοναδικά γαλακτομπούρεκα και τα ανεπανάληπτα κρέμα παγωτά του !

Αρχές 1946 έφυγαν κι οι τελευταίοι παλιοί ενωμοτάρχες και ανέβηκε η επόμενη ... κλάση. Οι ενωμοτίες όμως ήταν 4 και οι υποψήφιοι 5 : Παμπούκης, Δρόσος, Φιλίππου, Λιβιεράτος και Κουτσουδάκης. Κάποιος περίσσευε που δεν έπρεπε όμως να κακοκαρδιστεί . Γι' αυτό δόθηκε μιά Σολωμόντεια λύση : Στους Πιγκουΐνους τοποθετήθηκαν δύο ... συνενωμοτάρχες, ο Κ.Φιλίππου κι ο Δ.Κουτσουδάκης, οι οποίοι και φωτογραφίστηκαν, παριστάνοντας με πολύ χιούμορ και χωρίς κόμπλεξ το ... δикέφαλο τέρας ! Στην μέση ο υπενωμοτάρχης (εγώ), δεξιά ο πρώην ενωμοτάρχης Ντόρης Χαλκιόπουλος που κρατάει αγκαλιά το διάσημο ακορντεόν, το οποίο κερδήθηκε από την ομάδα στον μεγάλο διαγωνισμό του Βιβλίου Χαράς (Α' βραβείο) και αριστερά ο Λέων Λεϊξ, εμπρός από την σκηνή των Πιγκουΐνων στον Πόρο .

Οι Πιγκουΐνοι με το ... Δικέφαλο τέρας !

Ένα μεσημέρι, αργά μετά το φαγητό και την ώρα που ο ήλιος έκαιγε αφόρητα, το χώμα άναβε κι ο αέρας μύριζε ρετσίνα και άχυρο, πέρασε έξω από την κατασκήνωση ένας πλανόδιος φωτογράφος. Έσερνε μαζί του εκείνο τον τρίποδα με το μεγάλο κουτί από το οποίο έβγαινε ... το πουλάκι, όπως έλεγαν τότε, και ζήτησε να μας αποθανατίσει. Συγκεντρώθηκαν τότε όσοι κυκλοφορούσαν ακόμη στον χώρο της κατασκηνώσεως (οι άλλοι είχαν κατακλιθεί για μεσημέρι) και ...ιδού το αποτέλεσμα !

Πρώτος αριστερά κάτω, ο Μπετόβεν, Τάσκος Μάλτος, ένα παιδί του υπουργείου, Ευγένιος Παπαχελάς (πετσί και κόκκαλο !) Γιωργάκης Οικονόμου, Μιχάλης Σιφναίος και δυό ακόμα παιδιά του υπουργείου. Όρθιοι από αριστερά : Πλάτων Δεληγιάννης, Μιμίκος Στρατηγόπουλος, ? Αργυρόπουλος, Ε. Βρανόπουλος, Νίκος Μεταξάς κι ο διάσημος ... Τσαμπλιάσκος ! Ήταν το παρατσούκλι του Νώντα Ησαΐα, ανιψιού του Ησαΐα Ησαΐα, από τα κορυφαία ιδρυτικά στελέχη της 3ης Ναυτοπροσκόπων . Είχε δύο γιούς, διοχέτευσε στην 3η τον μεγαλύτερο, τον Γιώργο και για λόγους δικαίας κατανομής έστειλε στην 1η τον Μανώλη. Ο ξάδελφός τους Τσαμπλιάσκος είχε ασίγαστο πάθος να κάνει την ομάδα συνεχώς να γελάει κι ομολογουμένως τα κατάφερνε περίφημα !

4719 Πλένοντας τα πιάτα στην ακροθαλασσιά, μετά το μεσημεριανό φαγητό.
Στο βάθος η ψαρόβαρκα «Μαρίνα».

4625 Άλλο ένα νούμερο, ο Νίκης Κωστής . Η ομάδα μας είχε πολλά : Τον Γέρο, τον Τσαμπλιάσκο, τον Νίκη, τον καλόβολο Μούμο, τον νευρικό (ή μάλλον εκνευριστικό) Λεούση, τον αιωνίως καθυστερημένο Οικιάδη, ο οποίος ενίοτε ερχόταν για εκδρομή μία εβδομάδα μετά, κάτι ... φαντάσματα σαν τον Κουτσουδάκη, τον Πηνιατώρο, τον Ανδρέα Στρατηγόπουλο, που μας θυμούνται εις εορτάς και τελετάς ! Στην πραγματικότητα όμως, ο καθένας μας ήταν κι ένα «νούμερο», είχε δηλαδή μία πολύ δικιά του προσωπικότητα, η οποία, αστεία ή σοβαρώτατη, διασκεδάζε εξαιρετικά όλους τους άλλους !

Άλλοι, οι πιό μεγάλοι, ανηφοροκατηφόριζαν, στο γειτονικό Μεγάλο Νεώριο. Κύριος κράχτης εδώ ήταν το κρασάτο χταποδάκι και η ομάδα Ναυτοδηγών που είχε κατασκηνώσει σε αυτόν τον όρμο ! Δίπλα μάλιστα στις Ναυτοδηγούς ήρθε κάποια μέρα και έστησε την κατασκήνωση της η 31η Προσκόπων και τότε ερρίφθη ο κύβος! Αποφασίστηκε να γίνει επιχείρηση νίλας εις βάρος των νεοφερμένων.

Καταστρώθηκαν αμέσως λεπτολόγα σχέδια κατάδρομής, και το ίδιο βράδυ, αργά μετά τα μεσάνυχτα, οι κομάντος της 1ης ΟΝΑ επέδραμαν με την ψαρόβαρκα Μαρίνα στο Μεγάλο Νεώριο και έπιασαν την 31η στον ύπνο! Ήταν κουρασμένα τα νεοφερμένα παιδιά και κοιμόντουσαν ύπνο βαθύ. Είχαν φθάσει το ίδιο μεσημέρι, έστησαν την κατασκήνωση τους, και κατάκοποι παραδόθηκαν στις αγκάλες του Μορφέως, αμελώντας να τοποθετήσουν ακόμη και σκοπιά.

Οι κομάντος ενέσκηψαν αστραπιαία και βίαια. Έλυσαν μερικές σκηνές που έπεσαν και κουκούλωσαν τα παιδιά που κοιμόντουσαν μέσα, διέλυσαν κατασκευές, πήραν τη σημαία και άλλα τρόπαια, άφησαν κι ένα σημείωμα στην βάση του ιστού « Αν σας λείπει τίποτα, ελάτε να το πάρετε από το Μικρό Νεώριο », κι έσπευσαν ταχύτατα να αποχωρήσουν.

Ήταν περίεργο, αλλά κανείς της 31ης, ούτε αυτοί που κουκουλώθηκαν από τις σκηνές, δεν ξύπνησε! Για κακή τύχη όμως, το Ναυτικό Προγυμναστήριο είχε διαθέσει ειδική φρουρά με επικεφαλής υπαξιωματικό, για την ασφάλεια των Ναυτοδηγών. Ο σαματάς ξύπνησε την φρουρά η οποία νόμισε ότι η επίθεση στρέφονταν εναντίον των κοριτσιών , κι αγριεμένοι οι ναύτες που δεν χωράτευαν, αφού είχαν ρητές διαταγές και δεν ήξεραν φυσικά περί τίνος επρόκειτο, όρμησαν εναντίον των επιδρομέων. Σκηνές απείρου κάλλους εκτυλίχθηκαν τότε, αλλά τελικά οι κομάντος το έσκασαν , πήδησαν στην βάρκα, και με την ψυχή στο στόμα γύρισαν στη βάση τους. Το άλλο βράδυ μετά το σιωπητήριο μια σκιά πλησίασε αθόρυβα το σανιδένιο τραπέζι γύρω από το οποίο ενωμοτάρχες, υπαρχηγοί και βοηθοί συζητούσαν χαμηλόφωνα , τεμπέλικα και μουδιασμένα έπειτα από την χθεσινοβραδινή περιπέτεια, τα ζητήματα της ημέρας.

Ξαφνικά σήκωσαν όλοι τα μάτια, και στο χλωμό φως της πετρελαιολάμπας αναγνώρισαν τον αρχηγό της 31ης. Εγέρθηκαν .Το ύφος του δεν ήταν καθόλου φιλικό και τα μάτια του έβγαζαν φωτιές. Στράφηκε προς τον ενωμοτάρχη Δημήτρη Κουτσουδάκη (κανείς δεν ξέρει γιατί κι ο Κουτσουδάκης ακόμη σήμερα έχει την απορία και το παράπονο!) και είπε σκληρά : Θα σε πασαλείψω ολόκληρο με μαρμελάδα και θα σε κρεμάσω σ' αυτό το δέντρο να σε φάνε οι μέλισσες !

Λίγα χρόνια μετά, ο αρχηγός της 31ης πέθανε . Κι άφησε σ' όλους ένα ένοχο κενό, που άθελά τους τον στεναχώρησαν κάποτε τόσο πολύ .

Ένας τρίτος λόγος που εκείνη η κατασκήνωση έμεινε αξέχαστη ήταν ότι στον Πόρο τότε έγινε πραγματικά καλή προσκοπική δουλειά. Η ομάδα λειτούργησε σαν ένας άνθρωπος. Χωρίς άγχος, με ευθύνη, με κέφι, ελευθερία, χαρά και τραγούδι.

Η αποθέωση ήρθε ένα βράδυ στο μεγάλο καμπ φάϊρ, μία πυρά που πραγματικά άφησε εποχή. Υπήρξε το κοσμικό γεγονός για όλο τον καλοκαιρινό Πόρο . Ήρθε και ο (θεός μας, ο θεός του Κώστα Φιλίππου, πλοίαρχος Β.Ν.) διοικητής του Ναυτικού Προγυμναστηρίου με το επιτελείο του, ήρθε ο δήμαρχος, κόσμος πολύς από το νησί και από την Αθήνα. Ήρθε κι ο γενικός έφορος, πλοίαρχος Λελούδας που τόσο ευχαριστήθηκε, ώστε μας ανήγγειλε ότι θα στείλει και τα δύο του παιδιά στην ομάδα. Όντως, το επόμενο καλοκαίρι, ο Σωτήρης και ο Γιάννης

ήταν μαζί μας, όταν η ομάδα για δεύτερο χρόνο (1947) κατασκήνωσε ξανά στο ίδιο μέρος.

Επίσης το βράδυ εκείνο ήρθε ακόμη και η ομάδα των Ναυτοδηγών από το Μεγάλο Νεώριο, καθώς και μία άλλη νεοφερμένη ομάδα οδηγών που είχε κατασκηνώσει πιο πέρα. Στείλαμε πρόσκληση και στην 31η, αλλά εκείνη δεν απήντησε ! Εν πάση περιπτώσει, κάποια ώρα συγκεντρώθηκαν όλοι και περίμεναν να αρχίσει το έργο! Ούτε ο Μπουρνέλης (ο γνωστός τότε Μαίτρ του θεάματος, ο επιχειρηματίας του Ακροπόλ) δε θα μπορούσε να σκηνοθετήσει με τόση φαντασία την φαντασμαγορική εκείνη έναρξη της Πυράς.

Μιά δυνατή λάμψη, μιά φωτιά φάνηκε μέσα στη θάλασσα, και πλησίαζε, πλησίαζε συνεχώς. Ήταν η βάρκα μας που είχε μέσα καμιά δεκαριά παιδιά τα οποία κρατούσαν δαυλούς αναμμένους . Η βάρκα πλησίαζε σιγά σιγά και κάποτε ακούμπησε μαλακά στο γιαλό. Οι ναυτοπρόσκοποι μεταμφιεσμένοι σε Ζουλού της Αφρικής και με υψωμένους πάντα τους αναμμένους δαυλούς που καταύγαζαν το σκοτάδι, αποβιβάστηκαν αργά, κινήθηκαν τελετουργικά προς το κέντρο της σβηστής πυράς, και με επικεφαλής τον Αντωνάκη Οϊκιάδη έκαναν κύκλο γύρω της, τραγουδώντας ρυθμικά :

ΚΙΛΙ ΚΙΛΙ ΚΙΛΙ ΟΥΑΤΣΑ ΚΙΓΚΑ ΓΟΥ, ΚΙΓΚΑ ΓΟΥ (δισ)
ΑΑ, ΑΤΣΑΛΜΑ ΑΤΣΑΛΜΑ ΠΟΛΙΑΛΜΑ.
ΑΑ, ΑΤΣΑΛΜΑ ΑΤΣΑΛΜΑ ΠΟΛΙΑ !

ΚΙΓΚΑ ΓΟΥΟΥΟΥ ... (στο σημείο αυτό, τα παιδιά έσκυψαν με τους αναμμένους δαυλούς επάνω από τον σωρό με τα ξύλα και μετέδωσαν την φωτιά ...)

ΚΙΓΚΑ ΓΟΥ ΜΙΝΟ ΜΙΝΟΡΕ
ΚΙΓΚΑΓΟΥ ΟΥ ΟΥ ΟΥ ΟΥ
Ω ΛΙΠΟΤΣΕΛΟ ΤΣΕΛΟ ΤΣΕΛΟ ΟΥΑ

Το βράδυ εκείνο εκτελέστηκαν και σκετς που έκαναν πάταγο. Ένα ήταν «Η βασίλισσα η αγρία», το γνωστό προσκοπικό τραγούδι που διηγείται τις περιπέτειες ενός ταξιδιώτη κιθαρίστα που ναυαγεί στην χώρα μιάς ανθρωποφάγου βασίλισσας, η οποία έχει σκοπό να τον . . . καταβροχθίσει ! Κιθαρίστας μ' ένα βαλιτσάκι στο χέρι ήταν ο ενωμοτάρχης Γεράσιμος Λιβιεράτος ή «Γέρος» όπως είχε καθιερωθεί κατά συγκοπή του βαφτιστικού του (αλλ' όχι μόνο γι αυτό !), ένας σπάνιος τύπος με πρωτόγονο αλλά καυστικό χιούμορ, που δύσκολα ξεχνιέται το πέρασμα του σε μία ομάδα. Βασίλισσα ήταν ο υπαρχηγός Παύλος Ζάννας. Φορούσε ένα μαγιό κι έχει ρίξει από πάνω μερικά κλαδιά, εν είδει εξωτικής φούστας.

Το μαγιό όμως, ανήκε σε μία παρτίδα που μας είχε μοιράσει τότε η UNRA δωρεάν (πολλά δώρα άχρηστα μας είχε κάνει η Ούνρα τότε, και σύνεργα ψαρέματος που ήταν κατάλληλα μόνο για καρχαρίες του Ειρηνικού!), κι όλη η παρτίδα ήταν καμένη. Τα μαγιό είχαν πολλές τρύπες. Τρύπες λοιπόν είχε και το μαγιό του Παύλου. Ο κόσμος άρχισε να γελά, η βασίλισσα καμάρωνε χωρίς να αντιλαμβάνεται γιατί γελούσε το κοινό, τα γέλια δυνάμωναν, ξεκαρδίζονταν τώρα και οι οδηγοί, γελούσε κι ο κιθαρίστας, γελούσαμε όλοι, η βασίλισσα καμάρωνε πιο πολύ κι άνοιγε πιο πέρα φιλάρεσκα το δρασκελισμό της. Έγινε πανζουρλισμός !

Ένα άλλο σκετς (μονόλογος ήταν) εκτέλεσε ο υπαρχηγός Κώστας Σταυρίδης, ο οποίος με εντυπωσιακή παραστατικότητα, εκφραστικότητα και πειθώ μας έδειξε

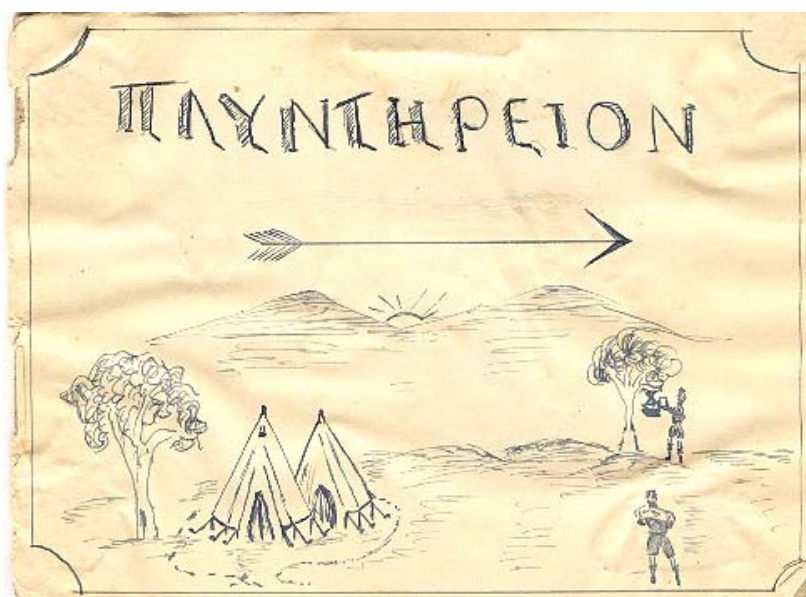
πως ένας πρόσκοπος προσπαθεί να ράψει (και τελικά... δεν ράβει !) το κουμπί του . Εμφανίστηκε βέβαια και ο Μπετόβεν, ο οποίος αποθεώθηκε όπως ήταν φυσικό ...

Οι καλλίφωνοι, Ντόρης Χαλκιάπουλος, Ντίμης Λεούσης, Γιώργος Παμπούκης, ο Αντρέας Στρατηγόπουλος κλπ έδωσαν μιά πολύ ιδιαίτερη νότα εκείνη τη νύχτα. Οκλαδόν, γύρω από την φωτιά τραγούδησαν την γνωστή επιτυχία τους το «Χώρα-χώρα που η ομορφιά σου, φαντάζει σαν όνειρο στη γη» ήρεμα και ζεστά μες τη νύχτα αντήχησε το τραγούδι τους μέσα σε κατανυκτική σιωπή που βασίλευε γύρω και την οποία διέκοπτε μόνο ένας διακριτικός παφλασμός του κύματος, και το τρίξιμο της φωτιάς. Ήταν πραγματικά μιά μεγάλη παράσταση !

Αρχηγός της κατασκήνωσης στον Πόρο ... δεν υπήρχε! Αρχηγέων ήταν ο υπαρχηγός Κώστας Σταυρίδης πλην εάν, συνήθως τα Σαββατοκύριακα, έρχονταν από την Αθήνα (φουριόζοι !) οι ... ομόλογοί του Ντίμης Λεούσης, Αντώνης Οικιάδης, Βασίλης Μαυρίδης, οπότε ... συναρχηγευαν μαζί. Καθήκοντα υπαρχηγού εκτελούσε ο Παύλος Ζάννας, όμως δεν είχε ακόμη ονομαστεί επισήμως υπαρχηγός, και τρελαίνονταν να φοράει συνεχώς τό πηλίκιο και να σφυρίζει με τη σφυρίχτρα ! Αποθηκάριος ήταν ο Ανδρέας Στρατηγόπουλος. Είχε βρει το μήνα που τρέφει τους έντεκα, και μπόλικη ... μαρμελάδα!

Λεούσης και Αντρέας Στρατηγόπουλος κάθονταν στου Τυρόπουλου, σε χωριστά γειτονικά τραπέζια. Ξαφνικά ο Αντρέας πέταξε ένα ολόκληρο ποτήρι γεμάτο νερό, εναντίον του Λεούση. Ο Λεούσης έσκυψε, και το ποτήρι πήγε ... παραπέρα κι έλουσε έναν ανυποψίαστο απόστρατο ... Ναύαρχο που παραθέριζε στον Πόρο, και που φορώντας τα καλά του έπαιρνε τον απογευματινό του καφέ στου Τυρόπουλου !

ΑΞΕΧΑΣΤΟΣ Πόρος του '46' !

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΠΟΡΟΥ 1947

Της καλάρεσε της ομάδας την πρώτη φορά και ξαναγύρισε τον άλλο χρόνο κι έστησε την κατασκήνωσή της πάλι στο ίδιο μέρος. Άλλα όμως τα μάτια τα μάτια του λαγού κι άλλα της κουκουβάγιας. Η επανάληψη μιας επιτυχίας έχει βέβαιη την απογοήτευση !

Όχι ότι δεν ήταν όμορφα και αυτήν την φορά, αλλ' είχαν αλλάξει πολλά στο μεταξύ. Νέοι υπαρχηγοί, νέοι ενωμοτάρχες, πολλοί παλιοί έφυγαν στο εξωτερικό και άλλοι στον στρατό. Βέβαια, η ομάδα γρήγορα ξανάδεσε, αλλ' εκείνη την ώρα ήταν σαν το ψάρι έξω από το νερό...

Ιδίως έλειψαν και τα κυριότερα ... νούμερα ! Το πιο σημαντικό ότι το ΣΕΠ επιδιώκοντας μία πιο συγκεντρωτική εξουσία, έκανε απόπειρα να μειώσει την αυτοτέλεια των ομάδων και να οργανωθεί με βάση τις Τοπικές Εφορείες. Το αποτέλεσμα ήταν ότι ομάδες ανεξάρτητες και περήφανες (ή ψωροπερήφανες, το ίδιο κάνει !) όπως η 1^η ΟΝΑ, βρέθηκαν ξαφνικά με ...κηδεμόνα στο κεφάλι τους !

Έτσι στον Πόρο το 1947 κουβαλήθηκε κάποια μέρα κι όλη σχεδόν η Τοπική Εφορεία Ακαδημίας, στην οποίαν είχε υπαχθεί τόσο οι 1η όσο και η 3η Ναυτοπροσκόπων, υπό την γενική αρχηγία του τοπικού εφόρου Δουκάκη, ο οποίος ... δεν χώνευε και πολύ τους Ναυτοπροσκόπους κι έκανε τη ζωή μας λίγο μαύρη ! Σύμφωνα με το νέο πνεύμα, οι ομάδες έπρεπε να ξεχάσουν αρκετά τον. ..εαυτό τους, και να λειτουργήσουν μέσα στο σύνολο, δηλαδή την Τοπική τους Εφορία, η οποία θα έπρεπε πλέον να αποτελεί το βασικό κύτταρο! Φυσικά το πράγμα εξαρτιόταν τελικά από τον βαθμό επιβολής του Τοπικού επάνω στους (υφισταμένους του) αρχηγούς ομάδων. Εμείς όμως βρεθήκαμε εκείνη την ώρα ορφανοί, αφού ο Γιάννης Μαλακατές ήταν στρατευμένος, και δημιουργήθηκε η πλάνη ότι οι αρχηγεύοντες υπαρχηγοί μας ήταν απλά εκτελεστικά όργανα !

Ήταν επόμενο λοιπόν ότι άρχισε ένας μόνιμος κλεφτοπόλεμος ...

4722

Αργά το απόγευμα στο Μικρό Νεώριο, το 1947. Ηρεμία και γαλήνη. Κατά την “ελεύθερη ώρα” που άλλοι πλένουν τα ρούχα τους στην ... θάλασσα (!) και άλλοι κάνουν μπάνιο. Οι υπόλοιποι τρώνε ασφαλώς γλυκό στον Τυρόπουλο !

Από την κατασκήνωση της Αγέλης, που προηγήθηκε της ομάδος στο μικρό Νεώριο το '47. Ο Ντέλμος Δρόσος συνομιλεί με το μικρό λυκάκι Πέτρο Μεταξά. Αριστερά ο ... μεγάλος αδελφός του Πέτρου, Νίκος - δηλαδή εγώ ! Δίπλα, Μεταξάς και ... ακορντεόν στην ίδια εκδρομή. Είναι το περίφημο όργανο που κερδήθηκε στον διαγωνισμό "βιβλίου χαράς" .

Μία σπάνια φωτογραφία στην οποία εικονίζονται οι δύο αδελφές ομάδες η 3η και η 1η Ναυτοπροσκόπων σε σχηματισμό, κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικής (καταναγκαστικής !) εκδρομής που οργάνωσε στις Κουκουβάουνες η Εφορεία Ακαδημίας . Προηγείται η 3η με πρώτο αριστερά τον Γιώργο Ησαΐα, κι έπεται η 1η. Στην εμπρός σειρά, Παμπούκης, Μιμίκος Στρατηγόπουλος, Νίκος Μεταξάς. Ακολουθούν οι ομάδες πεζοπροσκόπων.

4840

Μία ωραία στιγμή που οι δύο αδελφές ομάδες, η 3η και η 1η, αδελφώνονται και στην πράξη, προ του κοινού ... κινδύνου ! Ο αρχηγός της 3ης Τάσος Αντωνόπουλος και ο αρχηγεύων της 1ης Ντίμης Λεούσης σε ένα οικογενειακό τετ-α-τετ, κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής εκδρομής της εφορείας Ακαδημίας στις Κουκουβάουνες. Συζητούν προφανώς το κοινό

πρόβλημα και το βρίσκουν μάλλον ... άλυτο !

4711

4712

Αναμνηστική φωτογραφία από τη διήμερη στον ΣΑΓΚΡΙΛΑ, μία τοποθεσία κοντά στο νέο Ηράκλειο Αττικής, στα πλαίσια της δεύτερης εκπαιδευτικής εξορμήσεως που οργάνωσε η Εφορεία Ακαδημίας, την άνοιξη 1947.

Η ομάδα θέλησε να αποδείξει την αξία της (και όντως την απέδειξε πανηγυρικά - οι πάντες αποστομώθηκαν !).

Κήρυξε σχεδόν... πανστρατιά ! Δεν έλειψε ούτε ο αρχηγός Μαλακατές που εικονίζεται στην πρώτη σειρά μεταξύ των αρχηγών Λεούση και Θεοδωρόπουλου .

Στο άκρο αριστερά οι Παμπούκης και Τσαμπλιάσκος. Οι υπόλοιποι καθιστοί (δεξιά) : Καρανίκας, Μανώλης Ησαΐας, Οικονόμου και Λεωνίδας Ευαγγελίδης. Όρθιοι, εξ αριστερών: Γέρος, Λεϊξ, Μεταξάς, Δρόσος, Μιμίκος Στρατηγόπουλος, Παπαχελάς, Σιφναίος, Σπύρος Λιβιεράτος (αδελφός του Γέρου), Π. Τζεδάκης, Τάσκος Μάλτος, Κόλλας και Μάκης Κορωναίος .

Η ομάδα δεν το έβαλε κάτω . Κράτησε αυτό που λένε " άψογη στάση" και φόραγε τα καλά της κάθε φορά που υποψιαζόταν παγίδες. Τις ξεπερνούσε, υπερπηδούσε τα εσκεμμένα εμπόδια και ηδονιζόταν όταν έβλεπε τον ... αντίπαλο να εκνευρίζεται ! "Κρα κρα κλπ, κλπ" απαντούσαν τα παιδιά, εκδικούμενα με την αυτοσχέδια κραυγή τους ... Έμεινε όμως η 1η (και μαζί της η 3η) το ... μαύρο πρόβατο στην Εφορεία. Π.Χ. σ' ένα διαγωνισμό που προκηρύχθηκε για τη δημιουργία ενός ύμνου (!) της Εφορείας .

Το τραγούδι που παρουσίασε η 1η ΟΝΑ ήταν αδιαφιλονίκητα το καλύτερο και το μόνο πρωτότυπο, μελωδία και στίχοι δικά μας. Απορρίφθηκε ! Πρώτευσε το τραγούδι άλλης ομάδος που ήταν ο γνωστός ύμνος της Χωροφυλακής με προσκοπικά λόγια ! Μετά το καλοκαίρι η υπόθεση της Εφορείας ατόνησε .

Κάθε θαύμα και τρείς μέρες !

4612

Μία ωραία φωτογραφία της 1ης ΟΝΑ έξω απ' τα προπύλαια του Σταδίου . Ήταν μιά εποχή ακμής τέλη του 1947 ή αρχές 1948 . Πάντως πρίν ο Γιάννης Μαλακατές ... αφήσει μουστάκι ! (πρώτος αριστερά), ακολουθούν Στράτης Στρατήγης, Σιφναίος, Πέτρος Τζεδάκης, Πλάτων Δεληγιάνης, Παπαχελάς, Μιμίκος Στρατηγόπουλος (τότε δηλαδή ελέγονταν ... Τατάκης και όχι Μιμίκος). Νικόγλου, Αιμίλιος Μπουρατίνος, Περικλής Καρανίκας, (?), Πέτρος Κόλλας, Νώντας Ησαΐας, Μανώλης Ησαΐας και ο υπαρχηγός Θεοδωρόπουλος .
καθιστοί : Κώστας Λαΐος, Λ. Καγκελάρης, Χρήστος Μαλακατές, Νίκος Μάλτος, Αχιλλέας Λαΐος (εμπρός), Λεωνίδας Ευαγγελίδης και Γιάννης Λεωνίδας .

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΡΟΔΟΥ 1948

Η φαντασία δεν έλειψε ποτέ από την 1η ΟΝΑ. Έτσι, μετά την ενσωμάτωση της Δωδεκανήσου που πραγματοποιήθηκε το 1947, Η πρώτη σκέψη ήταν να πάμε κατασκήνωση στην ... Ρόδο ! Τώπαμε και το κάναμε. Το 27 Ιουλίου του 1948 ο «Αδρίας» μετέφερε την ομάδα στο απελευθερωμένο νησί του Αιγαίου.

Οι διασυνδέσεις που είχαν μερικοί βαθμοφόροι επιτόπου λόγω Ροδίτικης καταγωγής, όπως ο Ντόρης Χαλκιόπουλος, επέτρεψαν τη ρύθμιση προκαταβολικά διαφόρων χρήσιμων λεπτομερειών. Που θα στεγασθεί η ομάδα λίγες μέρες μέσα στην πόλη ώστε τα παιδιά να χαρούν τα πολυδιαφημισμένα αξιοθέατα της, το περίφημο ενυδρείο, το Καστέλλο, το Μαντράκι, να περιδιαβάσουν την παλιά πόλη, να περπατήσουν τους φαρδιούς ασφαλιτόδρομους στο κέντρο και την προκυμαία, και να γευθούν τ' απaráμιλλα ιταλικά παγωτά σε κάθε γωνία, και τον διάσημο μουςακά στού Τούρκαλη. Που θα κατασκήνωση, ποιες εκδρομές είναι προσιτές στη Έλαφο,

στην Λίνδο, στις Πεταλούδες. ..Ήταν οι πρώτοι μήνες μετά την απελευθέρωση και στη Ρόδο ο ενθουσιασμός υπήρξε μεγάλος ότι μία ομάδα της Αθήνας έρχεται να ... επισημοποιήσει την εθνική αποκατάσταση ! Κινητοποιήθηκαν οι λίγες ντόπιες νεοσύστατες προσκοπικές ομάδες, με επικεφαλής τον Τοπικό Έφορο Παντελίδη κι επιφύλαξαν στα παιδιά της 1ης συγκινητική υποδοχή.

Σε πλήρη σχηματισμό μετακινούμαστε στην κυρία παραλιακή λεωφόρο της Ρόδου, τραγουδώντας το θούριο της εποχής "Για τη Μακεδονία μας"

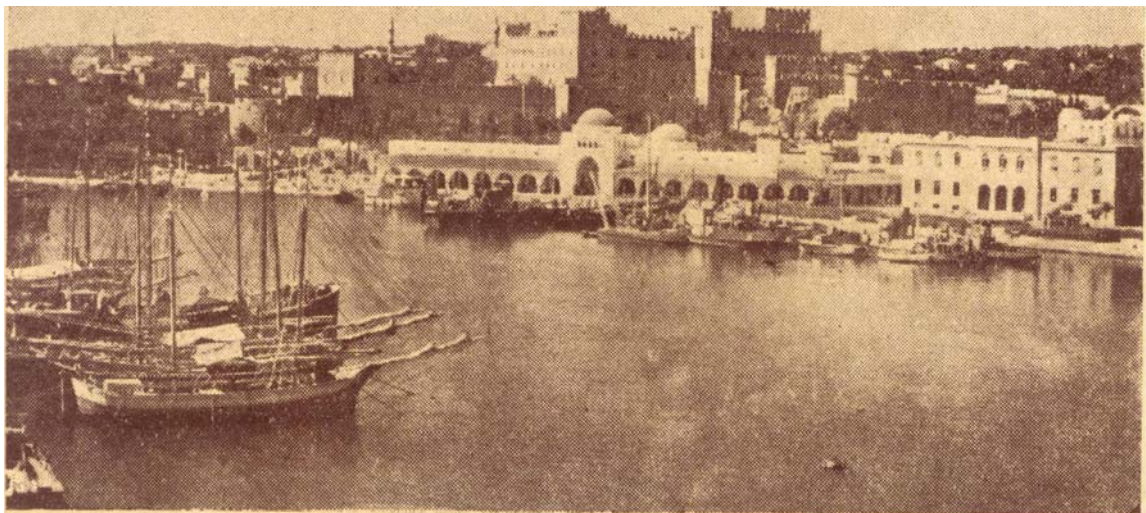
Μαζί στη Ρόδο κι επικεφαλής, ήταν ο νέος αρχηγός της ομάδας, ο πεζοπρόσκοπος ... αλπίνος, και δοκιμασμένο στέλεχος του ΣΕΠ Αλέκος Σάββας, με τον οποίον όμως όπως είναι φυσικό οι ναυτοπρόσκοποι μας δεν ήταν εύκολο να βρουν πολλά κοινά σημεία . Ο καϋμένος, αξέχαστος κι από μian άποψη πολύτιμος Αλέκος ήρθε με όλη την καλή διάθεση, αφήνοντας κορυφαίες θέσεις και τίτλους στο ΣΕΠ, να καλύψει το κενό που δημιουργούσε η απουσία αρχηγού . Ο Γιάννης Μαλακατές έγινε Συστηματάρχης κι η ομάδα έκανε ένα νέο ξεκίνημα. Ένα πήδημα που την έφερε σ' ένα νέο ζενίθ.

Μέσα στη Ρόδο η ομάδα στεγάστηκε (τιμής ένεκεν !) στην Παιδαγωγική Ακαδημία, ένα επιβλητικό ανακτορικό κτίριο, εξωτερικά και εσωτερικά, με τεράστιες αίθουσες (εκεί κοιμόμαστε στρωματσάδα...) στο ισόγειο, γεμάτες αλτήρες, ίππους, μονόζυγα και άλλα όργανα γυμναστικής, και σιδερένιες εντυπωσιακές πανοπλίες ιπποτών που ανακαλύψαμε μέσα σε διάφορα ντουλάπια και φορούσαμε για μασκαρευτούμε και να ...φωτογραφηθούμε! Έμεινε μερικές μέρες, κι έπειτα εστησε την κατασκήνωση της σ' ένα παραλιακό χωριό, το Παραδείσι . Πάνω ακριβώς από την κατασκήνωση, στα κράσπεδα του χωριού, υπήρχε ένα εξοχικό κέντρο, ο Κουφάς, κι απ' τα μεγάφωνά του ολημερίς ακούγονταν στη διαπασών τα τελευταία ελληνικά τραγούδια της

εποχής. Η «Ροδίτισσα» και το «Κορίτσι γλυκό μου» με την Κούλα Νικολαΐδου, καθώς και η ... ρούμπα «Σήμερα» με τη Δανάη . Μας βγήκαν κυριολεκτικώς από τα αυτιά ! Αναχωρήσαμε στις 16 Αυγούστου 1948 . Αυτή η κατασκήνωση υπήρξε επίτευγμα γιά τα μέτρα της εποχής .

Από μία ημερήσια εκδρομή στην Λίνδο : ο αρχηγός μιας ροδίτικης ομάδας, Μανώλης , καθώς και δύο ενωμοτάρχες του φωτογραφίζονται μαζί μου. Τα παιδιά αυτά είχαν γίνει οι σκιές μας όσο μείναμε στο νησί τους

4843 Επ' ευκαιρία της ενσωματώσεως των Δωδεκανήσων, μία εικών από την γραφικήν Ρόδον, έμπροσθεν η αγορά και εις το βάθος το περίφημο Καστέλλο

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΑΙΓΙΝΑΣ 1948

Μεγάλη Εβδομάδα 1948, ο νους όλων ήταν στραμμένος στη εκκλησία . Κάθε βράδυ η ομάδα πήγαινε στη Μητρόπολη για να κρατήσει την τάξη, και ομολογουμένως η προθυμία της ήταν όχι μόνο παραδειγματική, αλλά πρωτοφανής - τόσο, που γεννούσε εύλογα ερωτηματικά ... Υπήρχε όμως εξήγηση : ότι ένα πανέμορφο κορίτσι της αιγινήτικης χορωδίας είχε κλέψει τις καρδιές όλων! Γοητευμένοι οι ναυτοπρόσκοποι, από τον πιο μεγάλο έως τον πιο μικρό, δεν ξεκολλούσαν τα μάτια τους από πάνω της, και στα μάτια τους φάνταζε ότι από το δροσερό στόμα της έβγαιναν λουλούδια και μαργαριτάρια. Ουράνιες μελωδίες όπως « αι γενεαί πάσαι» της Μεγάλης Παρασκευής, χαράχτηκαν ανεξίτηλες στην ψυχή τους, σ' ένα κράμα θρησκευτικής κατάνυξης και νεανικού πλατωνικού φτερουγίσματος. Γιά ομαδική ... δηλητηρίαση θα μπορούσε να σημειώσει το ημερολόγιο της ομάδος !

4813

4809

Στιγμιότυπα από την παραμονή μας στην Αίγινα, με φόντο πάντα (κατά τύχη) μία ... εκκλησία ! Αριστερά : ο Κώστας Φιλίππου αγουροξυπνημένος ... ξεψειρίζεται ! Δίπλα του ο Βαγγέλης Καγγελάρης και ο Νίκογλου. Δεξιά : Πλυμένοι, στολισμένοι, περιποιημένοι, βγήκαμε μερικοί για την απογευματινή βόλτα . Που ξέρεις ; μπορεί να γίνουν και ... συναντήσεις ! Δεύτερος εξ αριστερών ο νέος αρχηγός ομάδας Αλέκος Σάββας, που δεν έχει προφθάσει να αντικαταστήσει τα πεζοπροσκοπικά του με τα ναυτικά. Στο άκρον αριστερά ο Νώντας Ησαΐας και μετά οι Μεταξάς, Νίκογλου και Παπαχελάς.

Ντέλμος Δρόσος . Ο αξέχαστος φίλος. Ήταν στην ομάδα από την Κατοχή, υπαρχηγός από το 1948. Ανέκαθεν Γλάρος, κληρονόμησε και το ... κρύο χιούμορ τους ! Πρώτοι «διδάξαντες» σ' αυτό το ... αχώνευτο χιούμορ ήταν ο Νένης Ζαλοκώστας και (κυρίως !) ο Κώστας Σταυρίδης ! ...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΡΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣ ΤΟ 1949

Αριστερά, πρώτος ο ενωμοτάρχης Ξιφίων Ευγένιος Παπαχελάς, δεύτερος ο Νίκος Μακρίδης . Δεξιά : οι Δελφίνες σε σχηματισμό . Πρώτος ο ενωμοτάρχης τους Μιχαλάκης Σιφναίος, τελευταίος ο υπενωμοτάρχης Πέτρος Πετρίδης και προτελευταίος ο πρίγκιπας Κάρολος .
4909 και 4910

Έπαρση σημαίας, αριστερά ο Αλέκος Σάββας, στη μέση, Νίκος Μακρίδης. Με την πλάτη γυρισμένη ο Πέτρος Πετρίδης.

Δεξιά, Πετρίδης, Σάββας, πρίγκιπ Κάρολος, Μεταξάς, Σταυρόπουλος ...

4907

4923

Αριστερά : Στρατηγόπουλος, Νικόγλου, Ησαΐας παρακολουθούν επίδειξη τεχνητής αναπνοής. Δεξιά : Σκορδούλης, Κριμπάς, Μεταξάς, Κάρολος, Πετρίδης, Δεστούνης,

4924

4925

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ήταν όμως και τα ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ..... Καμάρωνε η 1η ΟΝΑ που άκουγε τα δικά της τραγούδια να διαδίδονται σιγά σιγά σε όλες τις ομάδες και να γίνονται επιτυχίες. Ένα τέτοιο ήταν το « Στο κύμα πετάει » που ακόμα τραγουδιέται σαν κλασσικό προσκοπικό τραγούδι, ενώ φυσικά κανείς δεν ξέρει ποιός το έγραψε : ο Ντόρης Χαλκιόπουλος, με τον Ντίμη Λεούση και τον Αντώνη Οικιάδη, καθισμένοι στα σκαλιά του σπιτιού του Ντίμη ! Το τραγούδι παρουσιάστηκε στο εσωτερικό διαγωνισμό ενωμοτιών της ομάδος, αρχές του 1945.

Πήρε την ... δεύτερη θέση ! Πρώτο τότε ήρθε το τραγούδι - θούριο (ήταν και η εποχή ηρωϊκή) του Κώστα Σταυρίδη « Πάνω απ' το κύμα και στη γύρω ακρογιαλιά » που κι αυτό ακόμα τραγουδιέται σήμερα . Άλλη μεγάλη τραγουδιστική επιτυχία μας ήταν ένα ακόμα τραγούδι των Δελφίνων, κι αυτό του Ντόρη Χαλκιόπουλου « Είμαστε παιδιά της τρίτης » που βέβαια όταν άλλαξε η αρίθμηση της ομάδος προσαρμόσθηκε αναλόγως. Τώρα τραγουδιέται με την αρχική του έκδοση από την 3η Ναυτοπροσκόπων .

Το « Στο κύμα πετάει» χρησιμοποιήθηκε απ' τον Κώστα Φιλίππου, για να τραγουδηθεί στο Jamboree de la Paix στη Γαλλία 1947, σαν τραγούδι της ενωμοτίας Γλάρων, της οποίας ήταν ενωμοτάρχης .

1. ΣΤΟ ΚΥΜΑ ΠΕΤΑΕΙ

Στο κύμα πετάει βαρκούλα 'λαφριά,
Με τα' άσπρα πανιά της σαν γλάρου φτερά.
Δελφίνια και γλάρους έχει συντροφιά
και μέσα προσκόπους ναυτάκια γερά.

Πάνε, σαν παιδιά της θαλάσσης και μόνο,
Πάνε, το γαλάζιο της χρώμα να νοιώθουν.
Πάνε, πρώτο αγέρι στ' ανοιχτά να χαρούν
μακριά απ' τ' ακρογιαλία ευτυχία να βρουν.

Δροσερό αεράκι φυσάει ελαφρά
Και σπρώχνει τους ναύτες στο κύμα γοργά.
Είν' όλα Δελφίνια, δικά του παιδιά,
που ποτέ μακριά του δεν νοιώθουν χαρά.

Πάνε.....(κλπ. κλπ.)

2. ΓΙΑ ΜΑΣ Η ΠΡΩΤΗ ΟΜΑΣ

Για μας η Πρώτη Ομάς θα πει καθήκον, γέλιο, χαρά, τιμή,
Γι αυτό κάθε λεπτό σ' αυτήν γυρίζει η σκέψη μου,
Ψυχή, κανείς δεν την ξεχνά όσο κι αν είναι μακριά
Κι ακούς όπου κι αν πας: Ζήτω παιδιά η Πρώτη Ομάς.

3. ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΣΤΑ ΧΕΙΛΙΑ

Το χαμόγελο στα χείλια, Πιγκουῖνοι και Δελφίνια,
Το σακίδιο στον ώμο προχωρούμε πάντα εμπρός.
Σαν ατέλειωτο κουβάρι όλη η ομάδα, Ξιφίες, Γλάροι,
Προσπαθεί σειρά να πάρει για να κάνει το καλό.

Μα και τον αρχηγό σα δούμε τις συμβουλές του τις εκτελούμε,
Κι έτσι παράδειγμα θα μείνει **σ' όλη τη γη** η Πρώτη Ομάς.

4. ΕΜΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΙΓΚΟΥΪΝΟΙ

Εμείς της Πρώτης Πιγκουῖνοι, ναύτες είμαστε γεροί μα και πρόσκοποι καλοί.
Κι η ενωμοτία μας θα γίνει η καλύτερη στον κόσμο
των προσκόπων, πιο τρανή.

Όταν στη θάλασσα πηδάμε σαν πιγκουῖνοι κολυμπάμε.
Η ενωμοτία μας θα γίνει η καλύτερη στον κόσμο των προσκόπων, πιο τρανή.

5. ΕΜΠΡΟΣ ΞΙΦΙΕΣ ΟΙ ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΙ

Εμπρός Ξιφίες, οι πρωτοπόροι αρχίζουν μόνοι τη δουλειά,
Πάντα κεφάτοι και πάντα πρώτοι μες την Ομάδα μας, παιδιά.

Δεν μας φοβίζουνε οι κακές στιγμές, στο τέλος θάμαστε πάλι νικητές.

Για μας εμπόδιο πια δεν υπάρχει.....
Και προχωρούμε Ξιφίες πρώτοι μες την Ομάδα μας, παιδιά.

6. ΜΠΡΟΣ ΛΕΒΕΝΤΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣ

Μπρος λεβέντες της Πρώτης Ομάδος, μπρος στο δρόμο μας τον λαμπρό,
Μπρος με πίστη στις παραδόσεις, στο παλιό μας το ιδανικό.

Θάναι πάντοτε η Πρώτη μας ψηλά, περηφάνια, καμάρι,
Μπρος λοιπόν τώρα με κέφι στη δουλειά, μπρος Δελφίνες και Γλάροι

Μπρος Ξιφίες και σεις Πιγκουῖνοι, της Ομάδος γενναία παιδιά,
Στο μεγάλο μας δρόμο της δόξας ας βαδίσουμε παντοτεινά.

7. ΠΑΝΩ ΑΠ' ΤΟ ΚΥΜΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΥΡΩ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ

Πάνω απ' το κύμα και στη γύρω ακρογιαλιά
Ο γλάρος τ' άσπρα του φτερά γοργά χτυπά,
Πετάει, σκίζει γαλάζιο ουρανό
Παντού σκορπώντας χρώμα ελληνικό.

Βοριάδες περνά, το κύμα αψηφά,
Μόνος αυτός στον κίνδυνο εμπρός
Μα πάντα νικά γιατί έχει καρδιά.
Ιδανικά ! Να οι Γλάροι βρε παιδιά.

8. ΠΡΟΣΚΟΠΟΣ ΘΑ ΠΕΙ ΓΕΝΝΑΙΟΣ

Πρόσκοπος θα πει γενναίος, μ' όψη χαρωπή κι ακμαίος,
Πούχει φλόγα στην καρδιά. Ζήτω μας μωρέ παιδιά, χέϊ!!
Ελληνόπουλα, όλοι πρόσκοποι γενεείτε
κι η Πατρίδα μας θα πάει πάντα μπρος.
Σαν έρθει ο καιρός ατρόμητοι φανείτε,
να δείτε πώς φεύγει μπροστά μας ο εχθρός.
Πάντα εμπρός οι πρόσκοποι θα πάνε και τον κίνδυνο τον αψηφάνε.
Σημαία, Πατρίδα και Ελευθεριά ζητούν τα' αδέλφια μας απ' τη σκλαβιά, χέϊ!!

9. ΣΤΑ ΞΑΡΤΙΑ ΨΗΛΑ

Στα ξάρτια ψηλά, στους φάρους και μες τα κανάλια,
παντού τριγυρνά ο ναύτης παντοτεινά.

Σαν το γλάρο μας καμαρωμένος και πατώντας σχοινί στο σχοινί,
στα πανιά του είναι αντρειωμένος, γρήγορος σαν την αστραπή.

Δύει ο ήλιος στη στεριά και σκίζει η βάρκα το κύμα,
λευκά είναι τα πανιά και ο άνεμος φυσά.

10. ΤΟΝ ΠΡΟΣΚΟΠΙΣΜΟ ΑΓΑΠΑΜΕ

Τον Προσκοπισμό αγαπάμε και στις εκδρομές μας πάμε,
στις ακρογιαλιές και στις λαγκαδιές, πάνω στις βουνοπλαγιές.
Όλοι πρόσκοποι λεβέντες χωρίς λόγια και κουβέντες,
εύθυμοι, φαιδροί και πειθαρχικοί δεν γνωρίζουν τι θα πει
τεμπελιά και ξενοιασιά και ραχάτι κι απλυσιά.

Κι όταν έρθει η στιγμή το συσσίτιο να φάμε,
στο καζάνι μας βαθιά χωρίς δισταγμό βουτάμε.

Κι αν κανείς μας πολυφάει το στομάχι δεν χαλάει.
Όχι μόνο αυτό, αλλά και διπλό κατεβάζει στο λεφτό.
Το ζωνάρι του ξεσφίγγει, νεροζούμι χωρίς ξύγκι
και ψωμί ξερό στο κατεβατό της κοιλιάς του το βυθό.
Και τα' απόγευμα σαν 'ρθεί το τσαγάκι του θα πει.

Και συχνά κάποια παιδιά απ' τη πείνα δεν πεινάνε
και στο τσάι του βραδιού διπλομπάστουντο βουτάνε.

11. ΑΓΕΡΕΣ ΠΙΛΑΜΑΡ

Αγερεις πιλαμάρ, λα κονφρακρίχε γιαγκοσπήλε. Ω λαουσέτε.
Ω βιο- βιο- βιολίν, βιολίν, βιολίν, ω βιο- βιο- βιολίν, βιο- βιολίν.

Αγέρες πιλαμάρ, λα κονφρακρίχε γιαγκοσπήλε. Ω λαουσέτε.
Ω πια- πια- πιανό, πιανό, πιανό, ω πια- πια- πιανό, πια- πιανό.

12. ΜΟΥΜΟΣ

Στη μύτη σου την ένδοξη και την πολύ μεγάλη,
Τρία πουλάκια κάθονται, οι τρεις μας οι μεγάλοι.

Παρέα ακριτική να φτια- να φτιάξουν πιο μεγάλη,
Στο πέλαγος ανοίχτηκαν, πνιγήκαν όλοι κι όλοι.

13. ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΗΤΡΟ

Μπάρμπα Μήτρο, Μπάρμπα Μήτρο, παίζω ωραία το βιολάκι.
Ταμπίριμπρι μπιριμπόμ, ταμπίριμπρι μπιριμπόμ

Μπάρμπα Μήτρο, Μπάρμπα Μήτρο, παίζω ωραία τη λατέρνα.
Ταγκλούνγκλουν γκλουνγκλουνγκλού, ταγκλούνγκλουν γκλουνγκλουνγκλού,
Ταμπίριμπρι μπιριμπόμ, ταμπίριμπρι, μπιριμπόμ

Μπάρμπα Μήτρο, Μπάρμπα Μήτρο, παίζω ωραία και το πιάνο.
Ταμπλούμπλουμ μπλουμπλουμπλούμ, ταμπλούμπλουμ μπλουμπλουμπλούμ,
Ταγκλούνγκλουν κλπ. κλπ.
Ταμπίριμπρι κλπ. κλπ.

14. ΜΙΑ ΓΙΔΑ ΜΙΑ ΦΟΡΑ

Μια γίδα μια φορά κουνώντας την ουρά.
Εχώθηκε κρυφά να φάει κουκιά χλωρά.

Κουνούσε την ουρά, κουνούσε την ουρά,
κουνούσε την ουρά και μάσαγε γερά.

Κι ο μπάρμπας ο κουκάς, την άρπαξε με μιας
Και τρέχει ο φουκαράς ευθύς στους δικαστάς.

Κουνούσε.....(κλπ.)

Η γίδα τότε' εκεί, πολύ προσεκτική,
τους νόμους ερευνά και της πηγαίνει νά ...

Κουνούσε.....(κλπ.)

Εχέει πια αντιληφθεί πως θα τιμωρηθεί,
Βουτάει το κλειδί και φεύγει στη στιγμή.

Κουνούσε....(κλπ.)

15. ΨΥΛΛΟΣ

Στο πάτωμα της Λέσχης μας είναι ένας ψύλλος.
Μας αρέσει ο ψύλλος μας κι ας μην είναι φίλος μας.
Στο πάτωμα της Λέσχης μας είναι ένας ψύλλος.

Στο πάτωμα της Λέσχης μας είναι ένας ψύλλο .....κλπ.

16. ΟΠΟΥ ΤΡΙΦΥΛΛΙ

Λέξη που ηλεκτρίζει κι αμέσως σκλαβώνει,
λέξη που..... και όλους ενώνει,
Σε μια κοινή ιδέα, σ' αγάπη, σε τάξη, που σύμβολο έχει τάξει
μια Θρησκεία μια Πατρίς.

Όπου Τριφύλλι αγνό έχει ανθίσει, εκεί έχει αρχίσει νέα ζωή.
Χωρίς πολέμους ζητάει να ζήσει, σβήνει τα μίσση και κάθε οργή.

Ποιος ειν' ο δρόμος δείχνει σ' όλους ο σωστός
και σκορπάει παντού χαρά και φως.

Χρυσές αχτίδες δίνει κι ελπίδες
κι ειν' ο σκοπός του τίμιος κι αγνός.

17. ΧΩΡΑ ΠΟΥ Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΣΟΥ

Χώρα που η ομορφιά σου φαντάζει σαν όνειρο στο νου,
Χώρα που η ένδοξη γενιά σου σ' έκανε στολίδι του κόσμου αυτού.

Πράσινες πεδιάδες και άγρια απρόσιτα βουνά,
Ξανθοκόκκινη η άμμος που κοντά της τραγουδά η θάλασσα σιγαλά.

Χιόνια πολλά σε ψηλές κορυφές, ήλιος λαμπρός σε πλαγιές απλωτές,
Ο αέρας φέρνει πάντα από τα βουνά τραγούδια για ιστορίες παλιές, χώρα.

Κι όταν ο ήλιος δύσει τ' αστέρια λάμπουν στον ουρανό,
Σκορπισμένα διαμάντια μες τη φύση πάνω σε βελούδο κατάμαυρο.

18. ΛΑΜΠΡΗ ΦΩΤΙΑ

Λαμπρή φωτιά, που ζέστη σκορπάς μες τη νύχτα,
Σ' όλους εδώ, παρακαλώ, δείχνε μας τον ίσιο δρόμο τον προσκοπικό.

Φωτιά ζεστή, που.....
Σ' όλους εδώ, μ' αγάπη αγνή, ζέσταινε τις καρδιές μας σ' όλη μας τη ζωή.

19. Η ΜΕΡΑ ΠΑΕΙ

Η μέρα πάει, ο ήλιος πάει, στα βουνά πέφτει η νύχτα βαριά.
Σκοτεινιάζει κι ο Θεός μας φυλάει.

20. ΧΡΙΣΤΕ, ΣΤΙΣ ΣΚΗΝΕΣ ΜΑΖΕΜΕΝΟΙ

Χριστέ, στις σκηνές μαζεμένοι, μέσα στις νύχτας τη σιγή,
Οι πρόσκοποι ψάλλουν στον Πλάστη μια προσευχή ευλαβική.
Εσύ που έπλασες τον Κόσμο και στα πουλιά δίνεις τροφή,
Φάνου σπλαχνικός στα παιδιά σου κι οδήγα μας στην αρετή.

Όλοι ερχόμαστε προς Εσένα, την πηγή της αιώνιας ζωής.
Πρόσδεξε τη δέηση μας, που βγαίνει απ' την ψυχή μας,
Συ του κόσμου ο Λυτρωτής.

Τα παραπάνω λόγια των τραγουδιών καταγράφηκαν από τους
Λεωνίδα Ευαγγελίδη και Φίλιππο Νίκογλου, τον Μάρτιο 2005

ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ... ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (!) : Η λαίδη Μπάντεν-Πάουελ στην Αθήνα

Οκτώβριο 1948

Ήρθε στην Αθήνα η Λαίδη Μπάντεν-Πάουελ. Και προς τιμή της η Γενική Εφορεία οργάνωσε ένα από τα πολύ δύσκολα Μεγάλα Παιχνίδια. Η 1η ΟΝΑ, επιστρατεύοντας όλο το δυναμικό της και φυσικά τις κλάσεις ... εφεδρείας που έσπευσαν αθρόες να παρουσιαστούν κατέκτησε με μεγάλη διαφορά την 1η θέση.

Η Λαίδη θαύμασε τη δουλειά μας και φωτογραφήθηκε με το βιβλίο της ομάδας στα χέρια της, κατά τη διάρκεια πανηγυρικής προσκοπικής συγκέντρωσης στον Πύργο Βασιλίσσης.

Στο βιβλίο εκείνο, προσεγγμένο, περιποιημένο και ζωγραφισμένο κατά την συνήθειά μας, είχαν καταχωρηθεί οι απαντήσεις στις ερωτήσεις του Μεγάλου Παιχνιδιού. Εντύπωση έκανε στην κριτική Επιτροπή και στην ίδια τη Μπάντεν Πάουελ ότι μέσα στο βιβλίο μας υπήρχε και μία φωτογραφία της, όπως είχε ζητηθεί, με τη βεβαιότητα σχεδόν ότι δεν θ'ανευρίσκοταν πουθενά - όπως άλλωστε και δεν ανακαλύφθηκε από καμία άλλη ομάδα ... Η αλήθεια είναι ότι το τμήμα κατασκοπείας της 1ης ΟΝΑ λειτούργησε αξιοθαύμαστα και απεδείχθη έτσι ότι πραγματικά εκείνη την μέρα η ομάδα κινητοποίησε όλο το δυναμικό της και μάλιστα με σύστημα και μεθοδικότητα που θα της έδινε το δικαίωμα να ζητήσει την πρόληψή της στην ... IBM ! Εμείς θεωρήσαμε ότι αυτό ήταν πιο σπουδαίο από το ίδιο το πρώτο βραβείο που πήγαμε τότε !

Αριστερά : η περιβόητη φωτογραφία της Μπάντεν Πάουελ που έκανε τόση εντύπωση. Επάνω : η Λαίδη ξεφυλλίζει και θαυμάζει το βιβλίο της 1ης.

Κάτω : μεγαλειώδης συγκέντρωση προσκόπων, Λυκόπουλων και οδηγών στα νταμάρια του Λυκαβηττού προς τιμήν της ΜΠΙ ΠΙ.

Κάτω αριστερά : τα παιδιά έπρεπε να βρουν στο δρόμο στρατιώτες κλπ και να φωτογραφηθούν μαζί τους ... έτσι ζητούσε το Μεγάλο Παιχνίδι.

Η 1η ΟΝΑ είχε συνηθίσει (δεν ήταν πάντα καλό αυτό !) να δρέπει δάφνες ακόμα και στις πιο ασήμαντες υποχρεώσεις που επωμίζονταν. 100 δέντρα της ζητούσαν να φυτέψει ; θα φύτευε 200 ! Πρόχειρα παιχνίδια της ζήτησαν από το ΣΕΠ να κατασκευάσει τα Χριστούγεννα του 1947 για να μοιραστούν τα παιδιά των παιδουπόλεων οι οποίες είχαν συσταθεί ενώ συνεχίζονταν ο πόλεμος στο ύπαιθρο ; Εκείνη ανασκουμπώθηκε για άλλη μία φορά, εγκατέστησε πραγματικό ... εργοτάξιο στην τaráτσα του Παύλου Ζάννα επί της οδού Ρηγίλλης και μέσα στις διακοπές, με ολοήμερη εντατική εργασία όλων των παιδιών, την οποία διέκοπταν μόνο μερικές καλοπεριποιημένες λιχουδιές που μας φρόντιζε η κυρία Ζάννα ή μας έφερνε κάποτε η γελαστή αδερφή του Παύλου, η Λένα, παρήγαγε ... εκατοντάδες πολλές ξύλινα φορτηγά αυτοκινητάκια πολύχρωμα, αστραφτερά, και τα παρέδωσε, σωρό ολόκληρο, στους κατάπληκτους υπεύθυνους του ΣΕΠ !

ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ... ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (!) - Η ομάδα γίνεται ... πριγκιπική

Μιά μέρα μας ειδοποίησαν ότι η 1η ΟΝΑ επελέγη για να ενταχθεί σ' αυτήν ο ανηψιός της τότε βασίλισσας Φρειδερίκης, ο Κάρολος της Έσσης ο οποίος ήρθε από την Γερμανία και εγκατεστάθη στην Ελλάδα. Ήταν η ... αποθέωση ! Για πρώτη φορά, στη συγκέντρωση κάποιας ηλιόλουστης Κυριακής, μία λιμουζίνα έφερε τον πρίγκιπα στη Λέσχη, στο Λυκαβηττό, τον άφησε κι έφυγε .

Φυσικά, η ομάδα ήταν εκείνο το πρωί σε πλήρη και μεγαλειώδη σύνθεση, δεν έλειπε σχεδόν κανείς και πολλοί παλιοί κι άλλοι παλιότεροι που μας είχαν ξεχάσει, συνέρευσαν για το αξιοπερίεργο και το ... αξιοθέατο του πράγματος !

Είναι η πρώτη μέρα που ήρθε ο Κάρολος στην ομάδα.

Αναμνηστική φωτογραφία στην Λέσχη : στο άκρο αριστερά, με τα πολιτικά, ο Κάρολος. Δίπλα του οι Σιφναίος, Θόδωρος Ζαμάνος, Νίκος Πουλαντζάς, Μιμίκος Στρατηγόπουλος, Νίκος Μακρίδης, Βασίλης Δεστούνης, Προκόπης Προκοπάκης, Γιάννης Μαλακατές με ... μεγάλη στολή (!), Νίκος Μεταξάς, Φίλιππος Νικόγλου, Παπαχελάς, Γιάννης Σκορδούλης, Κώστας Λάϊος (πριν σπάσει το χέρι του).

4916

Καθιστοί : Περικλής Καρανίκας, τέταρτος Πέτρος Τζεδάκης, Δημήτρης Σταυρόπουλος, Ντίμης Λεούσης, Λευτέρης Ηλιόπουλος, Ντέλμος Δρόσος, Αριστείδης Πουλαντζάς.

Ο μικρός νεοφερμένος, ένα καλό ευγενικό και ήρεμο παιδί, αισθανόταν ότι ήταν το κέντρο όχι μόνο του ενδιαφέροντος αλλά και τις περιέργειας και τάχε λίγο χαμένα. Μιλούσε μάλιστα σπασμένα ελληνικά, που έδιναν λαβή για παραπέρα καλαμπούρι ! Γρήγορα όμως ξεθάρρεψε, προσαρμόστηκε και μπήκε στο αλλόκοτο πνεύμα της ομάδας που του καλάρεσε - όπως γρήγορα ξεχάσαμε και εμείς ότι η παρουσία του ήταν κάτι ιδιαίτερο. Έτσι, όταν ένα μήνα αργότερα μετακινήθηκε όλη η ομάδα για μία Κυριακή στα ανάκτορα του Τατοίου ώστε να υποσχεθεί ο Κάρολος παρουσία του βασιλέως Παύλου και της βασιλικής οικογένειας, το θεωρήσαμε αρκετά φυσικό!

ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ... ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (!) - - Γεύμα ... βασιλικό .

Η ομάδα πάλι με πλήρη σύνθεση και μεγάλη στολή (λόγω της περιστάσεως, ήρθε μαζί μας και ο γενικός έφορος Μίμης Αλεξάτος) στρατοπέδευσε στο τότε βασιλικό δάσος, επιθεωρήθηκε από τη βασιλική οικογένεια και έπειτα έκανε το πρόγραμμά της. Στο τέλος έγινε και η υπόσχεση η οποία επιστεγάστηκε με το παραδοσιακό έ-όπ, έ-όπ, που έφερε το νεοφώτιστο πρίγκιπα μερικές φορές στον αέρα.

Υπήρχε όμως ένα σοβαρό πρόβλημα, θα μας έδιναν η όχι γεύμα στα ανάκτορα το μεσημέρι . Δεν μπορούσαμε φυσικά να το ρωτήσουμε και το πρόβλημα απασχολούσε πολύ το αρχηγείο . Διότι ήταν ώρα φαγητού και αν δεν επρόκειτο να φάμε στα ανάκτορα, θα έπρεπε τα παιδιά να γευματίσουν με τα τρόφιμα που (καλού κακού) είχαν φέρει μαζί τους στα σακίδια .

Κάποια στιγμή, ο Γιάννης Μαλακατές πήρε παράμερα τον Ντίμη Λεούση και του εμπιστεύτηκε : ετοιμάζεται γεύμα μέσα, του είπε. -Τότε να μην φάμε και να περιμένουμε, βιάσθηκε ο Ντίμης. -Όχι, τον διέκοψε ο συστήματάρχης. Πες στα παιδιά να φάνε τώρα ό,τι έχουν φέρει μαζί τους, γιατί αν αυτοί οι πειναλέοι (πρώτος πειναλέος, δηλαδή ήταν ο ίδιος ο Λεούσης!) ορμήσουν νηστικοί στα ανάκτορα, θα αναποδογυρίσουν το τραπέζι ! Έτσι, ανυποψίαστα τα παιδιά άδειασαν κάτω από τα αιωνόβια δέντρα τα σακίδια τους, με ό,τι είχε φέρει ο καθένας και μόνο μετά πληροφορήθηκαν ότι τους περίμενε γεύμα λίγα μέτρα πιο πέρα ! Είναι βέβαιο ωστόσο ότι τα ... ορντέβρ εκείνα δεν τους έκοψαν καθόλου την όρεξη και έπεσαν σαν λύκοι στο τραπέζι. Δεν έμειναν όμως πολύ ικανοποιημένοι, γιατί ναι μεν το φαγητό που σερβιρίστηκε είχε βασιλική ετικέτα, κάποιο μενύ «α λα σέφ» γραμμένο σε γαλλικούς επίσημους τσελεμεντέδες, αλλά τα παιδιά, κρίνοντας από τα εξωτερικά στοιχεία, το βάφτισαν περιφρονητικά, σουτζουκάκια με πιλάφι! Και το γλυκό επίσης δεν το βρήκαν σπουδαίο. Τάφαγαν όμως όλα !

Μετά το φαγητό πέρασαν όλοι δίπλα στο σαλόνι . Ο Παύλος, η Φρειδερίκη, ο Γενικός και οι αρχηγοί μας θα έπαιρναν τον καφέ τους . Οι άλλοι, μαζί με τον τότε διάδοχο Κωνσταντίνο που ήταν μόλις 8 ετών και τις αδελφές του θα παίρναμε κάποιο αναψυκτικό . Στο βάθος του σαλονιού είχε ένα πιάνο. Ο πιανίστας (δηλαδή εγώ !) πήρε τη θέση του, μαζεύτηκαν και οι άλλοι γύρω τριγύρω κι αρχίσαμε μία ... επιδειξούλα των τραγουδιστικών ικανοτήτων μας ! Παλιά δουλειά μας κόσκινο .

4904

Επάνω: ο πρίγκιπας Κάρολος φωτογραφίζεται στη Λέσχη μας στο Λυκαβηττό.

Κάτω: η τότε βασίλισσα Φρειδερίκη, ο Κωνσταντίνος και η Σοφία παρακολουθούν την τελετή της υπόσχεσης του Κάρολου στο Τατόι. Πίσω, ο Γιάννης Μαλακατές .

4901

Αναμνηστική φωτογραφία της 1ης ΟΝΑ με τον τότε βασιλέα Παύλο στα ανακτορα Τατοΐου κατά την υπόσχεση του πρίγκηπα Κάρολου της Έσσης .

4902

Στο κέντρο : ο τότε Βασιλεύς, αριστερά ο Συστηματάρχης Γιάννης Μαλακατές, δεξιά ο Γενικός Έφορος Μίμης Αλεξάτος που ήρθε λόγω της περιστάσεως να παραστεί στην τελετή, και στο ... γεύμα που ακολούθησε και δίπλα του ο Αρχηγός Αλέκος Σάββας. Τα κεφάλια που ... ξεκόβουν αριστερά και δεξιά από τον Παύλο, είναι του Ντίμη Λεούση και του Γιάννη Λεωνίδα ! "

Όρθιοι εξ αριστερών : Πέτρος Πετρίδης, ο νεουποσχεθείς Κάρολος, Μεταξάς, Νίκογλου, Πέτρος Τζεδάκης (μόλις διακρίνεται) και Δημήτρης Σταυρόπουλος. Εμπρός από τον Σάββα είναι ο Ντέλμος Δρόσος και δίπλα του : Λεωνίδας Ευαγγελίδης, Μιμίκος Στρατηγόπουλος, Βύρων Λιβιεράτος (ο δεύτερος αδελφός του Γέρου), ο (?), Ευγένιος Παπαχελάς και ο (?).

Καθιστοί : τέταρτος από αριστερά ο Λευτέρης Ηλιόπουλος, έκτος ο Τάσκος Μάλτος, Ανδρέας Ρικάκης, Νίκος Πουλαντζάς, Αριστ. Πουλαντζάς, ο Γέρος κι ο Βασίλης Δεστούνης.

ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ... ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (!) - Να γονείς να μάλαμα

Στο περιθώριο της ομάδος λειτουργούσε όλα εκείνα τα χρόνια μία δραστήρια και ενθουσιώδης Επιτροπή γονέων, που πρόσφερε πολύτιμες υπηρεσίες και σωτήρια πολλές φορές συμπαράσταση. Ψυχή του Συμβουλίου ήταν η ακαταπόνητη και γοητευτική Εύα Σιφναίου, μητέρα του Μιχαλάκη, η αεικίνητη και ... φασαριόζα Λίλη Ρικάκη, η ευρηματική Χαρίκλεια Βαρουτσή, η δραστήρια Έλλη Πολυμεροπούλου, η σοβαρή καλοσυνάτη και αποφασιστική κυρία Παπαχελά, και πολλές άλλες και (μερικοί απλώς ...) άλλοι, που έκαναν αυτή τη δουλειά έργο ζωής!

Δεν ήταν υποτιμητέος και ο ρόλος του Γιάννη Μαλακατέ, που είχε το σπουδαίο ταλέντο να φέρνει βόλτα τόσες γυναίκες, και με τέτοια μάλιστα πειστικότητα, ώστε αφού ικανοποιούσαν όποια χάρη ζητούσε η ομάδα έλεγαν από πάνω και «ευχαριστώ».

Ήταν σπουδαίοι τέτοιοι γονείς. Πρώτα – πρώτα, άνοιξαν τα σπίτια τους διάπλατα στην ομάδα. Χριστούγεννα 1945 μας δέχθηκε η οικογένεια του ενωμοτάρχη Ξιφίων Τώνη Γιαννουλάτου, στη λεωφόρο Αμαλίας. Ήταν γιορτή και αποχαιρετιστήριο μαζί, αφού ο Τώνης έφυγε λίγες μέρες μετά, πριν τελειώσει το σχολείο, για να εγκατασταθεί μόνιμα στο Λονδίνο ...

Έπειτα, τα επόμενα Χριστούγεννα, 1946, μαζεuthήκαμε όλοι μαζί στο σπίτι του Παμπούκη στην Αχαρνών. Έμπαινες από ένα μεγάλο, ατελείωτο διάδρομο. Στο βάθος άρχιζε η σκάλα που οδηγούσε στον πρώτο όροφο. Ψηλά στο κεφαλόσκαλο μας υποδεχόταν ένα ένα προσωπικά η μητέρα του, η οποία δεν μας άφησε όλο το βράδυ από τα μάτια της. Εντυπωσιακά τραπέζια μέσα σε θεώρατα δωμάτια, θύμιζαν χιονισμένες εκτάσεις, ντυμένα με πλούσια κάτασπρα τραπεζομάντηλα και παραφορτωμένα με λιχουδιές στις οποίες κυριαρχούσε το χιονάτο χριστουγεννιάτικο χρώμα. Λίγους μήνες μετά, η οικία Ζάννα μας οργάνωσε ένα τρικούβεργο αποκριάτικο γλέντι, που κι αυτό όμως ήταν αποχαιρετιστήριο ουσιαστικά, διότι και ο Παύλος έφυγε με το τέλος του σχολικού έτους για σπουδές στο εξωτερικό. Και πάει λέγοντας!

Οι γονείς ήταν πανταχού παρόντες, κινούσαν γή και ουρανό για το παραμικρό. Άνοιγαν πόρτες υπουργείων, παραμέριζαν δυσκολίες, έπαιρναν άδειες και ανακάλυπταν ... χρυσοτόκες όρνιθες! Έτσι, οργάνωσαν πολλές εκδηλώσεις με εισιτήριο και λοταρίες, με κορύφωση μία κυριακάτικη πρωινή παράσταση στο «Παλλάς» για την οποίαν επιστράτευσαν ό,τι καλύτερο μπορούσε να παρουσιάσει τότε η καλλιτεχνική Αθήνα. Ακόμα και η κορυφαία πιανίστρια Τζίνα Μπαχάουερ έδωσε ένα ρεσιτάλ στην οικία Κωττάκη για κάλυψη των ... ταμειακών αναγκών της 1ης ΟΝΑ. Η βιρτουόζα του πιάνου πείσθηκε από την Χαρίκλεια Βαρουτσή και το ... φεστιβάλ έκλεισε με μία λαμπρή δεξίωση στο σπίτι των Βαρουτσήδων.

Στην κυριολεξία, να γονείς να ... μάλαμα!

Η ΒΑΡΚΑ ΜΑΣ

Αποκτηθείσα στα τέλη του 1946 μέσω κάποιων κρατικών υπηρεσιών, επισκευάσθηκε στον πολεμικό ναύσταθμο. Βοήθησαν οι πολυάριθμοι φίλοι μας, όπως ο ναύαρχος Γιώργος (;) Ζέπος, πλοίαρχοι και άλλοι αξιωματικοί, όπως ο παλιός τριτομαδίτης Αντώνης Φάκαρος . Την αράξαμε στο Παλιό Φάληρο, ακριβώς έξω από τον νεώσοικο της 3ης Ναυτοπροσκόπων .

Το πρωί, ανήμερα πρωτοχρονιά του 1947, ο υπαρχηγός Ντίμης Λεούσης , υπεύθυνος για τον ναυτικό τομέα, σήμανε συναγερμό : - Γρήγορα στο Φάληρο! χάσθηκε η βάρκα ... Ένας τρομερός πρωτοχρονιάτικος άνεμος έκοψε τα σκοινιά κι η βάρκα παρασύρθηκε προς άγνωστη κατεύθυνση .

Έπειτα από υπεράνθρωπες αναζητήσεις, η βάρκα εντοπίσθηκε ακυβέρνητη στα ανοιχτά κι επαναναφέρθηκε στην βάση της. Υπήρξε όμως άτυχη η βάρκα εκείνη και είχε κακό τέλος . Κάποιοι βαθμοφόροι (ας μη λέγονται ονόματα) την παρέλαβαν μιά μέρα και ξανοίχτηκαν χωρίς να λογαριάσουν ότι ερχόταν τρομερό μπουρίνι ! Κόντεψε να γίνει τραγωδία . Αν όμως η τραγωδία αποφεύχθηκε, συνέβη κάτι χειρότερο : η βάρκα παρασύρθηκε στην εκβολή του Ιλισσού που την εποχή εκείνη ήταν σκέτος... βόθρος, χτύπησε και ξαναχτύπησε στα τοιχώματα και κει μέσα στις ακαθαρσίες διαλύθηκε. Σπανίως θεάθηκαν ναυαγοί σε τέτοια άθλια κατάσταση και η λίμνη του Μαραθώνος χαμήλωσε αισθητά τη στάθμη της για να τους συνεφέρει !

Ο Ντίμης Λεούσης ήταν ο υπεύθυνος για τον Ναυτικό τομέα και την ναυτική εκπαίδευση . Η αλήθεια υπήρξε ότι πολλά του χρωστούσε η ομάδα για το πραγματικά υψηλότατο, ίσως μοναδικό τότε, επίπεδο ναυτικών ενώσεων που της επέβαλλε. Άν ήταν τότε διαδεδομένη η βία, όπως σήμερα, σίγουρα τα θύματα του θα τον είχαν εκτελέσει ! Είχε καθιερώσει ότι ο εξεταζόμενος έπρεπε να απορριφθεί πολλές φορές πριν του γίνει η ... χάρη και κριθεί επιτυχών ! Ο ίδιος είχε αποστηθεί ολόκληρο το βιβλίο του «Αρμενιστή» και κυριολεκτικά παίδευε τα θύματά του, όπως η γάτα το αιχμάλωτο ποντίκι.

Κι ο Αρχηγός ; Ο Γιάννης Μαλακατές, με τον τρόπο που μόνο εκείνος ήξερε, έβγαζε ηθελημένα την ουρά του απ' έξω και αισθανόσουν ότι πίσω από το χαμογελαστό του μουστάκι κρυβόταν η ... ανοχή του . Υπεράνω όλων, το συμφέρον της ομάδος ...

Έπρεπε να μας συμβεί και αυτό, αλλά κάποια μέρα, μετά το 1948, άγνωστοι διαρρήκτες μπήκαν στη Λέσχη μας, στο Λυκαβηττό, και την ξάφρισαν! Δεν υπήρχαν πράγματα ιδιαίτερης αξίας φυσικά, αλλά τελικά δεν περίσσεψε τίποτε από τα αρχεία και τα πρόχειρα υλικά της ομάδας, παρά μόνο ό,τι βρισκόταν κατά τύχη τότε στα σπίτια κάποιων παιδιών. Έκλεψαν ακόμη και την φωτογραφία - κάδρο του τότε βασιλέως Παύλου, την οποία ο ίδιος ο βασιλεύς υπόγραψε και χάρισε στην ομάδα σαν ανάμνηση της εκδρομής της στο ανάκτορο του Τατοΐου.

Μιά ... οικογενειακή φωτογραφία (4803) στην είσοδο της Λέσχης Λυκαβηττού. Αλέκος Κομνηνός με την κόρη του, Αλέκος Σάββας, η σύζυγος του Κομνηνού, Ν. Μεταξάς και το ζεύγος Μαλακατέ.

Η γυναίκα του Γιάννη είναι αδελφή του Κομνηνού. Μπαίνοντας δεξιά ήταν το αρχηγείο. Πίσω δεξιά η αίθουσα Αγέλης και αριστερά η αίθουσα ομάδος.

Οι σιδεριές στα παράθυρα υπάρχουν για τους ... διαρρήκτες !

ΣΤΙΓΜΕΣ ΔΟΞΑΣ

9 Σεπτεμβρίου 1948 οργανώθηκαν στο Φάληρο μεγάλοι αγώνες Ναυτοπροσκόπων. Σε βαθμούς ήρθε πρώτη η 3η Ναυτοπροσκόπων. Δεύτερη σε βαθμούς, αλλά πρώτη πολυνίκης και πολυκυπελλούχος ήρθε η 1η ΟΝΑ. Μαζέψαμε κύπελλα με ουρά ! Φιλάρεσκα, μετά την απονομή, ποζάρισαν οι αθληταί εμπρός στο φακό κρατώντας επιδεικτικά τα αστραφτερά βραβεία. Υπήρχαν τότε καλοί ιστιοπλόοι και κολυμβητές στην ομάδα, ο πιο σπουδαίος όμως ήταν και γνωστός πανελληνίως κολυμβητής, ο ενωμοτάρχης της νεοσύστατης ενωμοτίας Παλαιού Φαλήρου, Γιάννης Σκορδούλης. Σε κείνη την ενωμοτία, η ίδρυση της οποίας έδειχνε της μεγαλεπήβολες ιμπεριαλιστικές τάσεις της 1 ΟΝΑ, ανήκαν ακόμη ο Λευτέρης Ηλιόπουλος (υπενωμοτάρχης τότε κι έπειτα ενωμοτάρχης), ο βρετανός Έντυ, ο Βασίλης Τσουλουχόπουλος και πολλοί άλλοι. Οι ναυτικοί και κολυμβητικοί εκείνοι αγώνες, στους οποίους φυσικά επιστρατεύθηκαν για άλλη μία φορά οι κλάσεις εφεδρείας, υπήρξαν νέα επίδειξη αλκής και ορμής. Στην πραγματικότητα όμως ήταν το κύκνειο άσμα . Η τελευταία λάμψη ενός αστεριού πριν αρχίσει να σβήνει ...

Ήταν η αρχή ενός τέλους το οποίο, όταν έφυγε κι εκείνη η σειρά των βαθμοφόρων επήλθε αργά αργά, απλά και ήρεμα ...

Μετά την απονομή των κυπέλλων, η 1η ΟΝΑ επιδεικνύει τα βραβεία της. Επάνω αριστερά : Σπύρος Τσιτσιλιάνης, Νίκος Γλου, Ντίμης Λεούσης, Βασίλης Μαυρίδης, Αντώνης Οικιάδης, Νίκος Μεταξάς, Ανδρέας Στρατηγόπουλος, Γιάννης Σκορδούλης (ο πρωταθλητής ...), Ντίνος Παπαδήμας (τα χρυσά χέρια του μπάσκει !) και Αλέκος Σάββας. Κάτω : Ευγένιος Παπαχελάς, Νώντας Ησαΐας, Μιμίκος Στρατηγόπουλος, Λώλος Ζαμάνος , Προκοπάκης .

4838

ΑΝΑΔΙΦΗΣΗ ΣΤΑ ΑΡΧΕΙΑ

Ξεφυλίζοντας διάφορα χαρτιά και μικροτεκμήρια που ξέμειναν στα αρχεία των «ΠΑΛΑΙΩΝ» ανακαλύπτει κανείς :

Ένα αντίτυπο δακτυλογραφημένο της σατιρικής εφημεριδούλας ο «Γελοίος», την οποία κυκλοφόρησε η ενωμοτία Πιγκουίνων στον Πόρο το 1946. Διαβάζει λοιπόν κανείς εκεί, στην στήλη «θεάματα» :

Ι. Μαλακατές ο αόρατος άνθρωπος.

Στέγη της Λέσχης 7 χρόνια γρουσουζιά.

Κώστας Σταυρίδης ο ... Φρανκεστάιν ! (Λόγω αδυναμίας).

Ι. Κουτσουδάκης ο κομήτης του Χάλεϋ.

Ντ. Λεούσης ο ... περίεργος άνθρωπος !

Ε. Παπαχελάς ο φαταούλας! (Μετά το κανονικό του γεύμα έτρωγε τα υπόλοιπα και από τις караβάνες των άλλων και όμως ήταν πετσί και κόκαλο)

Ανδρέας Στρατηγόπουλος : το χαρέμι του πασά !

Επίσης διαβάζει κανείς στην στήλη «το ραδιόφωνο»

8.30 ο Οικιάδης τραγουδάει το μπακαλορεά (αυτό το γαλλικό δίπλωμα υπήρξε ο εφιάλτης του επί χρόνια) - Πολλές πληγές γιατρεύονται πολλοί καυμοί περνούν μα μένα στην καρδούλα μου βοτάνια δεν χωρούν!

9,00 Το μπακαλορεά τραγουδάει προς τον Οικιάδη : Εγώ κι αν σ' απαρνήθηκα πάλι θα σ' αγαπήσω γιατί χωρίς εσένανε αδύνατο να ζήσω.

10,00 Π. Ζάννας έξω από την πόρτα του Συμβουλίου Τιμής τραγουδά προς το Συμβούλιο (ήταν η εποχή που ο Παύλος ήταν πολύ στενοχωρημένος επειδή δεν του είχε ακόμη επισήμως απονεμηθεί ο βαθμός του υπαρχηγού και ασκούσε τα καθήκοντα του ανεπίσημα) :

Τίκι τák ανοίξετέ μου προσφιλείς μου ενωμοτάρχαι, κι απ' έξω τόσην ώρα, μην αδίκως με βαστάτε. Δεν επρόσμενα ποτέ μου μία τέτοια ιστορία.

Τικι τακ ανοίξετέ μου να σας πω εν συντομία, όσα πράγματα ακόμη δεν επρόφτασα να πω, τικι τακ ανοίξετέ μου, μη μ' αφείστε μοναχό !

12.25 μμ το Συμβούλιο τιμής προς τον Ζάννα :

Περνούν οι ομορφιές τα κάλλη και τα αξιώματα μαζί, στη θέση σου ήρθανε άλλοι ο τόπος πια δεν σε χωρεί !

ΚΑΙ ΤΕΛΟΣ στην ίδια σατιρική εφημεριδούλα υπάρχουν μερικά ενσταντανέ από την ...τραπεζαρία του Ντίμη Λεούση οποία μεταβαλλόταν σε γενικό στρατηγείο κυρίως σε ώρες Μεγάλων Παιχνιδιών. Ιδού :

... ο αρχηγός (ο Αόρατος άνθρωπος) φωνάζει απεγνωσμένα - Ντίμη, Ντίμη !

Από τη γωνία κάτι σωροί από χαρτιά μετακινούνται και από κάτω ξεπροβάλλει το κεφάλι του Περίεργου ανθρώπου.

- Ναί ; - Τι κάνεις εκεί ; - Ψάχνω μία ευχαριστήρια κάρτα για τον κύριο Χ .

Πάνω, γύρω, είναι χαρτιά, χαρτάκια, χάρτες κι ότι άλλο αρχίζει από Χ. Το ένα δήλωση, το άλλο προσδιορίζει το δηλούμενο στη δήλωση, το πιο κάτω είναι αίτηση, το παρα πέρα κατάλογος, ονομαστικός καταλόγος, καταλόγος με αύξοντα αριθμό, κατάλογος κατά βαθμούς, κατά ηλικίες, καταλογίσκος μικρός, καταλογίσκος μεγάλος, καταλογόπουλος, καταλογοπουλίσκος, και γράφε μάλιστα !

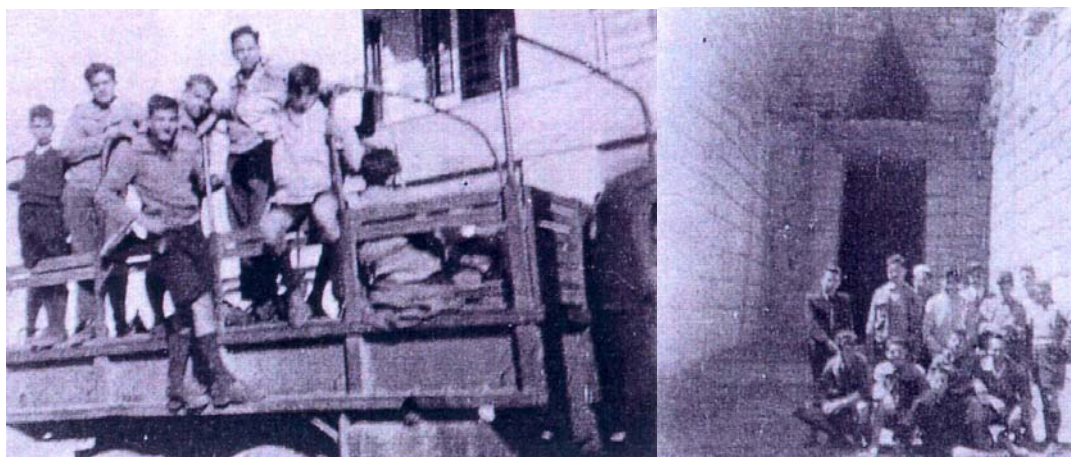
Μία άλλη περικοπή : θαυμάστε και το Συμβούλιο Τιμής που συνεδριάζει. Να και ο Ζάννας, μπορεί να λείπει ποτέ αυτός; - Μα παιδί μου, του επαναλαμβάνει συχνά ο Αόρατος άνθρωπος, τι θες εδώ; Είσαι πια ενωμοτάρχης ;

ΤΙΣ ΠΟΛΥΓΡΑΦΗΜΕΝΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ που έστειλε το ΣΕΠ για το Μεγάλο Παιχνίδι το οποίον οργάνωσε με την ευκαιρία της επισκέψεως της Λαίδης Μπαϊντην Πάουελ στην Αθήνα . Από τις οδηγίες αυτές, οι οποίες φέρουν ημερομηνία 6 Δεκεμβρίου 1948, προκύπτει ότι το ΣΕΠ δεν ζήτησε τότε από τις ομάδες να προσκομίσουν φωτογραφία της λαίδης, αλλά βέβαιοι ότι καμία ομάδα δεν μπορούσε να βρει στην Αθήνα φωτογραφία της ζήτησε να σχεδιάσουν ένα σκίτσο της Μπί Πί με την φαντασία τους, για να βραβευθεί εκείνο που θα πλησίαζε περισσότερο την πραγματικότητα . Εμείς βρήκαμε (!) την φωτογραφία της και φυσικά το σκίτσο υπήρξε μία τέλεια απεικόνιση (απολύτως θεμιτό) που επροκάλεσε τη γενική κατάπληξη, ακόμη και της ίδιας της αρχιοδηγού . **ΙΔΟΥ** τώρα μία περικοπή από τις οδηγίες εκείνου του Παιχνιδιού : “Παρακαλείσθε να φέρετε τις πληροφορίες αυτές, όπως θα τις βρείτε αναλυτικά πιο κάτω, στα γραφεία του ΣΕΠ, Ομήρου 14, σήμερα και την 11.30 π.μ. ακριβώς .” Οι δοκιμασίες που επέβαλε το Μεγάλο εκείνο Παιχνίδι ήταν εξαιρετικά δύσκολες και απαιτούσαν ικανότητα, προσκοπικές γνώσεις υψηλού επιπέδου, εφευρετικότητα, φαντασία, συντονισμό και προπαντός πολύ μεγάλη ταχύτητα αφού τα χρονικά περιθώρια ήταν της αυτοκτονίας . Και φυσικά, τύχη και πονηριά.

Ξαναδιαβάζοντας σήμερα τις οδηγίες παθαίνει κανείς ίλιγγο, στη σκέψη ότι όχι μόνο τα βγάλαμε πέρα, αλλά θριαμβεύσαμε .

ΠΟΛΥΑΡΙΘΜΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ με τα ονόματα μας που έπρεπε τότε να υποβάλλονται στην Αστυνομία για να χορηγείται άδεια μεταβάσεως ακόμη και στην Αίγινα ή την Σαλαμίνα. Σε μία αίτηση που συνόδευε κατάσταση τέτοια για πολυήμερη εκδρομή στη Σαλαμίνα την Άνοιξη 1949, ο αρχηγός Αλέκος Σάββας ζητάει σε υστερόγραφο από την αστυνομική αρχή να επιτραπεί στον υπαρχηγό της ομάδος για να χωρίσει από τη Σαλαμίνα το πρωί της επομένης και η επάνοδος του αυθημερόν, το ίδιο μεσημέρι. Έτσι δύσκολες ήταν οι μετακινήσεις

την εποχή εκείνη, διότι ο πόλεμος συνεχιζόταν στα βουνά. Αλλά αυτό δεν μας επτόησε . Π.χ το Πάσχα του 1947, όταν ήταν η πιο δύσκολη κι επικίνδυνη περίοδος για την Πελοπόννησο, η ομάδα αποφάσισε να εκστρατεύσει στο ... Ναύπλιο! Μετακομιστήκαμε μ' ένα φορτηγό της ΥΕΚΑ, επί τη βάσει των ειδικών καταστάσεων και εκεί στεγάσθηκε σ' ένα σχολείο . Έγινε τότε κλαυθμός και οδυρμός, διότι πολλοί γονείς επαναστάτησαν και αρνήθηκαν να επιτρέψουν στα παιδιά τους μία τέτοια τρέλα! Οι τυχεροί πάντως που είχαν ... γενναίους γονείς, επέστρεψαν πανευτυχείς και σώοι.

ΕΠΙΣΗΣ (ανακαλύπτει κανείς ξεφυλλίζοντας τα ίδια υπολείμματα του αρχείου) την πρόσκληση που έστειλε στην 1η ΟΝΑ η 3η Ναυτοπροσκόπων για τα εγκαίνια ανακαίνισης του νεώσοικου στο Παλιό Φάληρο. Ευχετήρια χριστουγεννιάτικη εγκύκλιο που έστειλε σε όλες τις ομάδες ο Γενικός Έφορος Λελούδης το 1946 .

Ευχετήρια εγκύκλιο που απηύθυνε στην 1η ΟΝΑ «ο ιδρυτής Μάρκος Μίνδλερ» την ίδια εποχή. Τεύχος του περιοδικού «Πιγκουίνος» του 1938 που εξέδιδε η ομώνυμη ενωμοτία, με εκδότη τον Γιάννη Μαρινόπουλο, καθώς και πολλά άλλα μικροπράγματα ...

ΠΡΟΧΕΙΡΟ ΚΑΙ ΑΝΕΠΙΣΗΜΟ ΜΗΤΡΩΟ των ενωμοτιών της 3ης Β' στα χρόνια 1942, 1943 και 1944 . Ιδού μερικά ονόματα παιδιών από την εποχή εκείνη που δεν αναφέρθηκαν ως τώρα : Γιάννης Βάρτσος, Ανδρέας Δρούλιας, Δημήτρης Καρέλας, Χρήστος Λαμπράκης, Γιώργος Λιβανός, Αλέκος Μελετόπουλος, Νίκος Μινάρδος, Παμίνος Μπούμπουλης, Νώντας Σολούνιας, Πίκος και Βάρτος Τακβοριάν, Νάσος Φεράλδης, και πολλοί άλλοι ... **ΟΝΟΜΑΤΑ** παιδιών που ήρθαν αργότερα και δεν αναφέρθηκαν ως τώρα : Νίκος Γόντικας, Γιώργος Δημητρακόπουλος, Γιώργος Διαμαντόπουλος, Αλέκος Μαλασπίνας, Μιχάλης Ξυλάς κ. α.

ΝΑΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΙΕΣ

Ένα – δύο χρόνια μετά το 1949 ο Λεούσης, ο Παμπούκης, ο Κουτσουδάκης κι εγώ αγοράσαμε από τις οικονομίες μας (προσωπική υπόθεση) ένα ... καϊκι δεύτερο χέρι, αντί 6.700 Δραχμών ή 33 χρυσών λιρών. Στην πραγματικότητα υπήρχε μόνο το σκαρί, κι αυτό σε κακή κατάσταση, που εμείς ελπίζαμε ότι με προσωπική εργασία θα διορθώναμε . Ήταν μία, ας πούμε, ψαροπούλα 12 μέτρων με κουβέρτα και καμπίνα. Όλο το καλοκαίρι ανεβοκατεβαίναμε καθημερινά στο Πέραμα, στο καρνάγιο του κυρ Αντώνη και δουλεύαμε επάνω

στο σκάφος με την πολύτιμη βοήθεια και του Γέρου, του Λιβιεράτου. Το κάψαμε με καμινέτο όλο, το μπαλώσαμε, το καλαφατίσαμε, το ξύσαμε, το βάψαμε κι έπειτα το ρίξαμε στην θάλασσα . Αλλά μόλις η ψαροπούλα κύλησε λίγα μέτρα, γέμισε ... νερά και ... ναυάγησε εκεί !

ΑΠΕΛΠΙΣΘΗΚΑΜΕ . Κι επειδή δεν ευκαιρούσαμε πλέον, αφού ο Λεούσης έφευγε για την Γαλλία, ο Παμπούκης κι ο Κουτσουδάκης ξαναγύριζαν στα σκληρά θρανία του Πολυτεχνείου κι εγώ στρατεύτηκα, αποφασίσαμε να παραχωρήσουμε το ... ναυάγιο εκείνο στην ομάδα, η οποία εξακολουθούσε να λειτουργεί μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας . Πέτυχαν, μέσω του τριτομαδίτη Αντώνη Φάκαρου, να αναλάβει ο πολεμικός ναυσταθμος την επισκευή. Ρυμουλκήθηκε λοιπόν η ψαροπούλα στην Σαλαμίνα, όπου μάλιστα το σκάφος εφοδιάσθηκε και με μηχανή.

Κάποια μέρα στις γιορτές των Χριστουγέννων του ίδιου χρόνου, ήμουν στην Αθήνα με 48ωρη άδεια και πήγαμε με τον Κουτσουδάκη στον τότε Βασιλικό Ναυτικό Όμιλο Ελλάδος (στο Τουρκολίμανο) για ένα καφέ . Σε μία στιγμή, ο Κουτσουδάκης στήλωσε τα μάτια στο πέλαγος κι είπε ξαφνιασμένα :

-Το καΐκι . Κύττα, το καΐκι μας ...

ΗΤΑΝ όντως η ψαροπούλα μας, επισκευασμένη και με μηχανή. Μερικά παιδιά της ομάδος με επικεφαλής τον ενωμοτάρχη Νώντα Ησαΐα την οδηγούσαν από την Σαλαμίνα στο Φάληρο . Είδαμε το σκάφος να κυλάει ήρεμα και δυνατά – « στο κύμα πετάει, βαρκούλα λαφριά » ! Στην κουβέρτα του ξεχωρίσαμε τις σιλουέτες των παιδιών μας και πίσω στο τιμόνι καθόταν ο Τσαμπλιάσκος. Πιο πίσω άφηνε λεπτή, λευκή κυματιστή γραμμή. Καμαρώσαμε με συγκίνηση και τους ακολουθήσαμε με τα μάτια έως ότου χάθηκαν προς την ΟΥΛΕΝ και τον Ξηροτάγαρο. Ήταν η τελευταία φορά που είδαμε την ομάδα . Η τελευταία ανάμνηση έστω κι από μακριά .

Ούτε την Ψαροπούλα ξανάδαμε. Όπως μάθαμε πολύ αργότερα, γρήγορα ξαναβούλιαξε, αυτή την φορά στα ρηχά, μέσα στο Πασαλιμάνι . Ήταν εξ αρχής εντελώς σάπια τα μαδέρια της ... Και τώρα λέει, κάποιος τρωγλοδύτης κοιμόταν μέσα στο μισοβουλιαγμένο σάπιο σκαρί . Έπειτα χάθηκε κι ο τρωγλοδύτης . Λίγα ξύλα περίσσεψαν κι ένας ... παχυλός λογαριασμός στην ... οικονομική εφορία, η οποία δέκα και πλέον χρόνια μετά εμφανίσθηκε ξαφνικά για να εισπράξει από τον ... Λεούση (αυτόν διάλεξε !) αναδρομικά και με πρόστιμα, φόρο πολυτελείας για το ... κόττερο ! Τέλος πάντων, υπήρξαμε πάντα άτυχοι με τα πλεούμενά μας ...

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ ...

ΕΚΔΡΟΜΗ στον Αη Γιάννη τον Καρέα, στην Κατοχή :

- Τι έφερε μαζί του να φάει σήμερα ο Οικιάδης ;
- Μα τι άλλο ; Μακαρονάκι κοφτό νερόβραστο, δήθεν γιουβέτσι !

Ο ΚΑΥΜΕΝΟΣ πάντα τότρωγε, οι άλλοι όμως θύμωναν, γιατί έχαναν μονίμως την ευκαιρία να του ... κλέψουν μερικές μπουκιές, αφού όπως έλεγαν, το μακαρονάκι του δεν τρωγότανε με τίποτα – ούτε στην Κατοχή !

ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ ΤΗΣ ΓΛΥΦΑΔΑΣ – ναι, ήταν ένα πολύ ωραίο δάσος τότε – έστησε την πρώτη κατοχική της κατασκήνωση η 3η Β' το Πάσχα του 1945. Για να παρασκευασθεί το ρόφημα, αγοράσθηκαν από το μπακάλικο της περιοχής ... δύο κουτάκια γάλα εβαπορέ, τα οποία αδειάσθηκαν μέσα σε ένα καζάνι γεμάτο

... νερό ! Το νερό φυσικά έμεινε σκέτο ... νερό και δεν άλλαξε χρώμα παρά μόνον όταν ο Νίκης Κωστής που μ' ένα κοφτερό μαχαίρι είχε κόψει το χέρι του, βούτηξε βαρυστημένα το δάκτυλό του μέσα κι έρχισε να διαγράφει μεγάλους ... κόκκινους κύκλους !

ΚΑΝΕΙΣ δεν θα το πίστευε, αλλά το γεύμα με σουτζουκάκια και πιλάφι που παρέθεσαν οι βασιλείς στα ανάκτορα Τατοΐου, κατά την ορκομωσία του πρίγκιπα Κάρολου (1948) και που ... δεν μας άρεσε μάλιστα, ακολούθησε ομαδική ελαφρά ... δηλητηρίαση ! Φυσικά, το βασιλικό εκείνο γεύμα έμεινε αξέχαστο ...

ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ του όνομα ήταν Νώντας Ησαΐας. Όλοι όμως τον ήξεραν Τσαμπλιάσκο . Κάποια μέρα (1946) ήρθε στον Πόρο να τον επισκεφθεί η μητέρα του.

Έφθασε στην κατασκήνωση με μιά βάρκα από την πόλη και πλησίασαν στον μώλο να την υποδεχθούν ο γιός της κι ο Βασίλης Μαυρίδης από το αρχηγείο, που ήταν όμως αρκετά άσχετος με τα εσωτερικά της ομάδας, αφού είχε μεταπηδήσει στην αγέλη ως Μπαλούς. Βοήθησε την μητέρα του Ησαΐα να αποβιβασθεί, της έδωσε ευγενικά το χέρι του, και της είπε : - Καλώς ήρθατε κυρία ... Τσαμπλιάσκου !

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 1ης Ο.Ν.Α.

(τόμος Β')

1945 ΔΕΝΔΡΟΦΥΤΕΥΣΗ

9 Δεκεμβρίου Κυριακή. Μόλις χθες το μεσημέρι ειδοποιηθήκαμε ότι η ομάς έπρεπε κατά διαταγήν του Περιφερειακού εφόρου να βρίσκεται στην πλατεία της Ακροπόλεως. Παρουσία του Δημάρχου θα φυτευθούν 10.000 πεύκα στους γύρω της Ακροπόλεως λόφους. Παρά τις εξετάσεις η ομάς είχε ικανοποιητική εμφάνιση. Ύστερα από ένα σύντομο αγιασμό και δυό τρεις λόγους, ξεχυθήκαμε μαζί με τους υπόλοιπους προσκόπους και οδηγούς στα καθωρισμένα μέρη. Η δουλειά τέλειωσε γρήγορα και έτσι αφού βοηθήσαμε να μεταφερθούν κάτι γλάστρες επιστρέψαμε ... οίκαδε !!

Πέμπτη 29 Δεκεμβρίου 1945 : Οι εξετάσεις, που τόσο μας βασάνισαν, επιτέλους τέλειωσαν. Σήμερα ξαναμαζευτήκαμε πάλι έτοιμοι γιά δουλειά. Και δουλειά υπάρχει άφθονη. Πρόκειται να αρχίσουμε εργασία γιά την πρωτοχρονιάτικη καλή πράξη και γι' αυτό πρέπει να κουβαληθούν οι κάσες στου Παύλου το σπίτι, Διοχάρους 10 !!! Αρπάζουμε λοιπόν από δύο κάσες και η εφοδιοπομπή σε μονή γραμμή προχωρεί. Τα αστεία ευτυχώς είναι πολλά και έτσι ο δρόμος φαίνεται λιγώτερος.

ΣΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

27 Δεκεμβρίου 1945, Πέμπτη. Από την περασμένη συγκέντρωση μαζευόμαστε καθημερινά στου Παύλου και δουλεύουμε με τις κάσες και τα εργαλεία που μαζέψαμε. Έτσι βλέπουμε συχνά. Σήμερα είμαστε όλοι παρόντες εκτός από τους αρρώστους. Η συγκέντρωσις άρχισε με μιά ημερησία διαταγή που λέει ότι ο Στρατηγόπουλος μεταφέρεται ως βοηθός ενωμοτάρχου στους Ξιφίες. Αμέσως κατόπιν αρχίσαμε τα τραγούδια. Ακολούθησε συγκέντρωσις ενωμοτίας, μετά βγήκαμε να παίζουμε τα μαντήλια. Θριαμβευτική

νίκη των Δελφίνων-Πιγκουΐνων εναντίον των Γλάρων-Ξιφίων. Ύστερα ξαναρχίσαμε τα τραγούδια. Αφού μάθαμε την “κραυγή του Αντώνη !!” παίξαμε την βούρτσα με μεγάλη επιτυχία. Διαλυθήκαμε γιά να ξαναβρεθούμε αύριο Διοχάρους 10 γιά δουλειά.

ΚΑΛΗ ΠΡΑΞΗ : Κατασκευή παιχνιδιών γιά τα πτωχά παιδιά

3 Ιανουαρίου 1946, Πέμπτη. Μιά ολόκληρη εβδομάδα εργαζόμαστε πυρετωδώς στο “μαγαζί” μας που είναι στην ταράτσα του Παύλου. Επιτέλους όλα είναι έτοιμα, σήμερα θα μοιράσουμε ό,τι φτιάξαμε στα παιδάκια της Πλάκας.

Πρωϊ-πρωϊ μαζεμένοι στου Παύλου, φορτωνόμαστε τα κατασκευάσματά μας και ξεκινάμε υπό βροχήν γιά την σχολή Χίλλ. Εκεί συναντώμεθα με την 16η Οδηγών που έχει παιχνίδια γιά τα μικρά κορίτσια. Ο Μπαλού διασκέδασε επί αρκετήν ώρα τα εκατό περίπου παιδάκια που μαζέψαμε. Μετά τους μοιράσαμε τα παιχνίδια. Κατά τις δώδεκα το μεσημέρι διαλυθήκαμε, ικανοποιημένοι γιά την χαρά που δώσαμε στα πτωχά.

ΚΟΨΙΜΟ ΠΙΤΤΑΣ

4 Ιανουαρίου 1946 : Κατά τις 3 μ.μ όλη η ομάς ήταν μαζεμένη στο σπίτι του Γιώργου Παμπούκη. Καθόμαστε γύρω στην φωτιά και τραγουδούμε περιμένοντας τους επισήμους. 3.30 έφθασε η Αγέλη, την οποία υποδεχθήκαμε με την κραυγή μας. Στις 4 έφθασε ο Τοπικός Έφορος κ.Αθανασιάδης, ο βοηθός του κ.Σωτ.Αντωνιάδης, ο Πρόεδρος του ΤΠΣ κ.Μελάς και ο Ιδρυτής Αρχηγός Μ.Μίνδλερ.

Αρχίσαμε αμέσως το πρόγραμμα, δίνοντας γιορταστικό τόνο με τραγούδια και νούμερα. Αφού κάθε ενωμοτία έδειξε τις ικανότητές της στην ηθοποιία, έφθασε ο Άγιος Βασίλης που μοίρασε σε κάθε Λυκόπουλο και Ναυτοπρόσκοπο το δώρο του. Ο Ιδρυτής Αρχηγός χάραξε με μεγάλη συγκίνηση τις πίττες, μετά τις κόψαμε και πήρε ο καθένας το κομμάτι του. Το φλουρί έπεσε στον Δημήτρη Κουτσουδάκη. Ύστερα από μερικά ακόμα τραγούδια έφυγαν οι επίσημοι και χωριστήκαμε γιά να ξαναβρεθούμε αύριο...

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΣΤΟ ΜΙΚΡΟ ΝΕΩΡΙΟ ΠΟΡΟΥ 1946

Ιούλιος 1946... Όλη την μέρα διασκεδάσαμε ή δουλεύαμε. Αλλά η πιό μεγάλη διασκέδασις γινότανε την ώρα του φαγητού. Οι συμπολίτευση και αντιπολίτευση καθόντουσαν σε αντικρυστά τραπέζια κι έκαναν καζούρα η μία στην άλλη. Ο κ. Ε.Κουλουμβάκης (Νίκος Μεταξάς) διακρίθηκε στην συμπολίτευση. Και μιά μέρα εστέφθη πρωθυπουργός με μιά караβάνα μακαρόνια στο κεφάλι ! Μερικές μέρες μετά την άφιξή μας το Προγυμναστήριο μας παρεχώρησε μιά βάρκα (δεκαεξάκωπη ?). Κάθε βράδυ σχεδόν πηγαίναμε βαρκάδα όλη η ομάς...

...Οι μέρες κύλησαν και έφθασε η Πέμπτη 2 του μηνός, που έχουμε το καμφαΐρ της ομάδος. Οι δοκιμές έδωσαν και πήραν. Ήρθαν επίσημοι προσκαλέσμενοι

από το Προγυμναστήριο καθώς και οι ομάδες των Προσκόπων και Οδηγών που είχαν κατασκηνώσει στα πέριξ. Αρχίσαμε με «χορό αγρίων». Ακολούθησαν κάτι νούμερα, όλα ένα κι ένα. Ξεχώρισε ο Κιθαρίστας, το ομώνυμο τραγούδι παιγμένο, με κιθαρίστα τον Γέρο και βασίλισσα ... τον Παύλο...

Το πρωί της Παρασκευής ο Αντώνης είχε μιά ολέθρια ιδέα : να καθαρίσουμε λαμπτικό την περιοχή πίσω από τις σκηνές. Επίσης, βγήκε η βάρκα από το νερό, καλαφατίστηκε και βάφτηκε μπλέ. Μα η μπογιά ήταν απαίσια, έτσι μόλις μπήκε η βάρκα στο νερό ξέβαψε. Από τότε η θάλασσα έγινε μπλέ !!!

Το Σάββατο πρωί – πρωί πήραμε τα πράγματά μας κι επιβιβαστήκαμε στο πλοίο. Σ' όλο το διάστημα του ταξιδιού (4 ώρες) τρώγαμε ψωμί με μαρμελάδα.-

ΕΚΔΡΟΜΗ

22 Δεκεμβρίου 1946. Πήραμε δρόμο γιά την Εκάλη στις 8.30, άλλο αν πήραμε το λεωφορείο. Σαν καλοί χριστιανοί πήγαμε πρώτα και λειτουργηθήκαμε. Έπειτα ήρθε μιά φαινή ιδέα στους υπαρχηγούς να μας ξεπατώσουν, σύμφωνα με αυτή, πήγαμε με προσκοπικό βήμα στον «καταυλισμό» μας. Μόλις φτάσαμε, έγιναν οι γωνιές και η επιθεώρησης. Έστερα ένα παιχνίδι. Οι Ντίμης, Κώστας και Αρχηγός ίδρυσαν έναν σύλλογο ιπποτών. Όταν βρήκαμε τα χαμένα ξίφη, αρχίσαμε να «διακοσμάμε» γιά το βραδυνό καμφάϊρ. Καθήσαμε γιά φαΐ, εφοδιάσαμε τα στομάχια μας επιτηδείως και αναπαυθήκαμε. Έστερα παίξαμε έναν εσωτερικό μαντηλοπόλεμο, όπου οι αμυνόμενοι γκρέμιζαν πόρτες, σκάλες και παράθυρα γιά να προφυλαχτούν. Τότε έγινε η περίφημη ιχνηλασία, που κατέληξε σε μιά υποτιθέμενη «αερομαχία» !; ήγουν βρίσκαμε ίχνη στον αέρα !!!!

Παίξαμε γερμανικό, ύστερα έδωσαν την υπόσχεσή τους 4 Λυκόπουλα.

Π. Καρανίκας, Λεωνίδας Ευαγγελίδης, Μ. Ησαΐας, Χ. Μαλακατές.

Ακολούθησε ένα κατεψυγμένο καμφάϊρ και μετά φύγαμε.

29/12/1946 Όλοι οι μεγάλοι είναι σε εκδρομή στην Πάρνηθα, η συγκέντρωση είναι μισή. Παίξαμε μερικά παιχνίδια. Σήμερα είναι η τελευταία συγκέντρωση του 1946.

Πέμπτη 2/1/1947 Πίττα στο σπίτι του Λέοντος Λέϊξ.

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ 3ΗΣ Β΄ Η 1ΗΣ ΟΝΑ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΦΙΛΙΠΟΥ

Ένα συμπλήρωμα στο πόνημα του καλού μου φίλου Νίκου Μεταξά, στην μνήμη του οποίου και αφιερώνεται το παρόν

Όταν στις 27 Αυγούστου 1948 έφευγα να πάω στο εξωτερικό να σπουδάσω ο Νίκος Μεταξάς με κατευόδισε, μαζί με άλλους αδελφούς-φίλους και τους γονείς μου στο αεροδρόμιο του Ελληνικού (τότε Χασάνι) . Μου edώρησε ένα ξύλινο κουτάκι, με τον Παρθενώνα ανάγλυφο επάνω, που είχε μέσα ένα ζευγάρι τσαρουχάκια και μια κάρτα. Εξακολουθώ και τα έχω όλα.

Το κείμενο της κάρτας μου έμεινε πάντα χαραγμένο στην καρδιά κι εκφράζει την αγάπη, που κράτησε διαχρονικά συνδεδεμένους όλους τους προσκόπους της 3^{ης} Β΄ / 1^{ης} ΟΝΑ :

***« Μιά φιλία δεν σβήνει ποτέ. Όσα χρόνια κι αν περάσουν, όσο το παρελθόν του καθένα χαθεί πίσω στον θολωμένο ορίζοντα των αναμνήσεων, τόσο στεριώνουν οι δεσμοί που γίνονται μεταξύ ατόμων . Μιά φιλία ξεπηδημένη από τα βάθη της παιδικής ψυχής, με το κύλισμα πολλές φορές του χρόνου, κατεβαίνει χαμηλά και δίχως να σβήσει ολότελα, μένει θράκα, χλωμή φλόγα, που καίει παντοτεινά. Κι είναι ίσως η πιο αγνή φιλία τούτη, που δημιουργεί, μεγαλώνει και θεριεύει κοινά με τους πρώτους πόθους, τους πρώτους παλμούς.
Φιλία που πάνω της σμίγουν τα πρώτα αγνά όνειρα,
που γεννιούνται στη σκέψη των ανθρώπων. »
Νίκος Μεταξάς 27 / 8 / 1948***

ΛΙΓΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1945-1948

Την ομάδα την έζησα σχετικά λίγα χρόνια, μόνο την περίοδο 1945-48. Εν τούτοις τα χρόνια αυτά για την περίοδο αυτή της ζωής μας, μετακατοχικά χρόνια, ήταν χρόνια μεστά και τα γεγονότα που ζήσαμε έμειναν χαραγμένα στις μνήμες μας.

Την 3^η Β΄ την πρόλαβα στα Πευκάκια Αγίου Νικολάου και μετά την έζησα στη Λέσχη της στο Λυκαβηττό, όπου και μετονομάσθηκε σε 1^η ΟΝΑ.

Η επισκευή και αξιοποίηση της Λέσχης ήταν κάτι που μας απησχόλησε πολύ. Ιδιαίτερα η διαμόρφωση της γωνίας της ενωμοτίας Πιγγουίνων, ήταν κάτι που προσπαθήσαμε να κάνουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, πράγμα που στο τέλος, νομίζω ότι επιτύχαμε. Σκίτσο της διαμορφώσεώς της υπάρχει στη συνέχεια.

Η Λέσχη αυτή πάντως μου άφησε τραυματικές αναμνήσεις για σειρά ετών. Εσπούδαζα την περίοδο 1950-55 στη Γλασκώβη, όπου φυσικά έβρεχε τακτικά. Το βράδυ, στον ύπνο μου, κάθε φορά που εκαταλάβαινα την βροχή, εξυπνούσα με άγχος εάν τα πισόχαρτα της σκεπής της Λέσχης θα βαστούσαν και δεν θα είχαμε διαρροή μέσα.

- Εκτός από μια συντομότατη ένταξή μου στην ενωμοτία Αλκυόνων (ή ήταν Δελφίνων;), όταν πρωτοπήγα στην Ομάδα, ως 3^η Β΄, με ενωμοτάρχη τον Αντ. Οικιάδη, ή η προσκοπική μου διαδρομή είναι συνδεδεμένη με την ενωμοτία Πιγκουίνων, που δημιουργήθηκε ως τέταρτη ενωμοτία της Ομάδας την εποχή εκείνη (1945).

Πρώτος ενωμοτάρχης ήταν ο Ντόρης Χαλκιόπουλος.

Γρήγορα ορκίσθηκα πρόσκοπος Γ΄ τάξεως και στις 27.12.1945 έγινα Β΄ τάξεως. Στις 5-5-1946 ονομάσθηκα Α΄ τάξεως και συγχρόνως υπενωμοτάρχης, μαζί με το συμμαθητή μου από το Π.Σ.Π.Α. Δημήτρη Κουτσουδάκη.

Με την αποχώρηση του Ντόρη Χαλκιόπουλου, που έγινε ένας εκ των υπαρχηγών, ο Κουτσουδάκης κι εγώ εγίναμε συν-ενωμοτάρχες των Πιγκουίνων, το επονομαζόμενο «δικέφαλο τέρας», μέχρι τις 29-12-1946, οπότε ο Δημήτρης έφυγε κι έμεινα εγώ κανονικός ενωμοτάρχης, με υπενωμοτάρχη το Νίκο Μεταξά.

Κάποτε προς το τέλος του 1947, αρχές του 1948, πρέπει να έγινα Ανιχνευτής και νέος ενωμοτάρχης Πιγκουίνων ο Νίκος, μέχρι κάποτε στα μέσα του 1948 οπότε έγινε Υπαρχηγός και ο Φίλιππος Νίκογλου ανέλαβε ενωμοτάρχης των Πιγκουίνων.

Σύμφωνα με αρχείο που εκράτησα σαν ενωμοτάρχης, η ενωμοτία μου είχε την εξής σύνθεση:

Δ. Κουτσουδάκης	- συν-ενωμοτάρχης ήλθε στην ομάδα 1943 και απεχώρησε 29-12-1946
Κ. Φιλίππου	- συν-ενωμοτάρχης ήλθε στην ομάδα 1945 και έφυγε από την ενωμοτία τον Δεκέμβριο 1947 ονομασθείς Ανιχνευτής
Ν. Μεταξάς	- υπενωμοτάρχης ήλθε στην ομάδα 1945 και έφυγε από την ενωμοτία 29-12-1946 κι έγινε υπενωμοτάρχης Ξιφίων
Φ. Νίκογλου	- ήλθε στην ομάδα 1945 και ονομάσθηκε ενωμοτάρχης Πιγκουίνων τον Δεκέμβριο 1947
Λ. Λέιξ	- ήλθε στην ομάδα 1945 και έφυγε 11.1947
Ε. Βρανόπουλος	- ήλθε στην ομάδα ?? κι έφυγε από την ενωμοτία 29-12-1946 για τους Γλάρους
Ε. Στρατήγης	- ήλθε στην ομάδα 1946 κι έφυγε 9.1947
Π. Κόλλας	- ήλθε στην ομάδα 1945
Σ. Λιβιεράτος	- ήλθε στην ομάδα 1946
Π. Καρανίκας	- ήλθε στην ομάδα 1947
Χ. Μαλακατές	- ήλθε στην ομάδα 1947

Ι. Λεωνίδας - ήλθε στην ομάδα 1947

- Ο Ομάδα είχε μια ψυχή, μια συναδελφικότητα, που έλειπε από άλλες ομάδες.

Πάντοτε έπρεπε να βγαίνουμε πρώτοι. Ο μεγάλος μας αντίπαλος ήταν ο «γεννήτορας» μας, η 3^η και το θεωρούσαμε απαραίτητο να την ξεπεράσουμε σε κάθε παιχνίδι, σε κάθε εκδήλωση.

Κερδίζαμε, κερδίζαμε περίπου πάντοτε. Είχαμε και τα τρόπαιά μας, ένα ακορντεόν, που έπαιζε ο Νίκος, ένα όπλο σκοποβολής κλπ.

- Θυμάμαι τις Χριστουγεννιάτικες συγκεντρώσεις μας στο σπίτι του Γιαννουλάτου και του Λέξ.

Θυμάμαι την εορτή της Εφορίας Λυκαβηττού με την Τζίνα Μπαχάουερ, στο «Παλλάς» της οδού Βουκουρεστίου.

- Η πρώτη μου διήμερη εκδρομή με την ομάδα ήταν στο δασάκι της Γλυφάδας, το 1945, εκεί που σήμερα είναι το γκολφ.

Χαραγμένη έχει μείνει στο μυαλό μου η βάρδια μου σκοπός το βράδυ, μόνος, μεσάνυκτα με μια το πρωί. Ήταν η πρώτη φορά που έμενα μόνος, μέσα σ' ένα δάσος, με τους θορύβους του κι τις σκιές του, να φυλάω τους κοιμωμένους συντρόφους μου.

Μην ξεχνάμε ότι ήταν λίγος καιρός μετά την απελευθέρωση και ότι οι μάχες του εμφυλίου ακόμα εξακολουθούσαν σε μέρη όχι και τόσο μακριά από την Αθήνα.

- Αποσπασματικά θυμάμαι κάποιες εκδρομές στην Πεντέλη, Άγιο Ανδρέα κλπ αλλά αυτή που μου εκόστησε ακριβά ήταν όταν επήγαμε στο ρέμα της Φραγκοκλησιάς, μια Κυριακή, Απρίλιο του 1945, κι εγώ εκρύωσα κι έπαθα υγρή πλευρίτιδα.

Την εποχή εκείνη η ασθένεια αυτή εθεωρείτο πολύ σοβαρή για να μην γυρίσει σε φυματίωση. Έτσι καθηλώθηκα στο κρεβάτι για ένα μήνα και μετά απηγορεύθηκαν όλες οι εξορμήσεις και εκδρομές.

Αυτό με ανάγκασε να χάσω πολλές από τις συγκεντρώσεις και εκδρομές της Ομάδος.

Με συγκίνηση όμως θυμάμαι ότι ο Νίκος Μεταξάς ήταν περίπου καθημερινά στο σπίτι, να μου κάνει συντροφιά. Τακτικά επίσης ερχόντουσαν και τα άλλα τα παιδιά κι έτσι ξεπεράστηκε σιγά σιγά το πρόβλημά μου, που εμένα πάντως μου φάνηκε να είχε κρατήσει ένα αιώνα.

- Το καλοκαίρι του 1946 ο γιατρός συνέστησε στους γονείς μου να πάω κάπου εκτός Αθηνών και έτσι ο θείος μου, πλοίαρχος τότε, Κώστας Φιλίππου, που ήταν Διοικητής του Προγυμναστηρίου του Πόρου, προθυμοποιήθηκε να με φιλοξενήσει κοντά του, στο «Παλατάκι».

Κάπως έτσι κανονίστηκε να έλθει και η Ομάδα στον Πόρο να κάνει την θερινή της κατασκήνωση, με διευκολύνσεις που είχα κανονίσει με το θείο μου να της παρασχεθούν από το τότε Β.Ν.

Έτσι εγώ ξεκίνησα κι επήγα στον Πόρο πιο ενωρίς κι ενδεχομένως ήλθε και η Ομάδα και κατασκήνωσε στο Μικρό Νεώριο.

Μέχρι τότε ο Νίκος μου είχε κολήσει το παρατσούκλι η «ΣΑΤΣΩΚ», αναστροφή του «Κώστας» ή «ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ» από την περιγραφή ενός ονείρου που είχα δει που ήμουν, λέει, σ' ένα χαρέμι...

Εκεί όμως στον Πόρο μου βγήκε και το παρατσούκλι «ΚΟΠΡΟΣ», όταν έτσι με αποκάλεσε αστειεύμενος ο θεός μου, σε μια επίσκεψη/επιθεώρηση που έκανε στην κατασκήνωσή μας.

Ο λόγος ήταν ότι δεν του άρεσαν οι γκαζοντενεκέδες που χρησιμοποιούσαμε στο μαγειρείο και δεν τον είχα ενημερώσει να μας δοθούν χύτρες από το μαγειρείο του Προγυμναστηρίου.

Εγώ λόγω της παλαιάς μου πλευρίτιδος δεν κοιμόμουν το βράδυ στη κατασκήνωση αλλά επήγαινα στο «Παλατάκι» μου. Στο στρατόπεδο του ΒΝ ήμουν δακτυλοδεικτούμενος, με τον ανάλογο σεβασμό. Μόνο «παρουσιάστε» που δεν μου έκαναν.

Στην κατασκήνωση εκτελούσα τα καθήκοντά μου ως ενωμοτάρχου, μαζί με τον Κουτσουδάκη, που δεν ήταν όμως και πολύ φανατικός στα καθήκοντά του.

Θυμάμαι τα ωραία camp fire, με τις επισκέψεις μας/επιδρομές σε γειτονικές ομάδες στο Μεγάλο Νεώριο, στις Οδηγούς, τις βόλτες στον Πόρο για την μεγάλη απόλαυση του παγωτού χωνάκι κλπ.

Με το πέρας της κατασκηνώσεως εγώ παρέμεινα λίγο ακόμα στον Πόρο, μαζί με κάποιους «μεγάλους», που εφροντίσαν για την διάλυση της κατασκηνώσεως.

Στο Μεγάλο Νεώριο ήταν μια μικρή κατασκήνωση με την Οδηγική παρέα της εξαδέλφης μου Ρωμαίας Παπαγιαννοπούλου, την οποία επισκεπτόμεθα τακτικά. Από εκείνη την εποχή άρχισε να ακούγεται και η κραυγή «ΑΛΑ ΡΩΜΑΙΑ».

- Άλλη ολιγοήμερη εκδρομή, που θυμάμαι, είναι εκείνη που έγινε στο Ναύπλιο, το Πάσχα του 1947, 13 Απριλίου.

Οι μάχες με τους συμμορίτες ήταν ακόμα ζωηρές στη κεντρική Πελοπόννησο και οι γονείς μου είχαν ζωηρές επιφυλάξεις να με αφήσουν να πάω.

Τελικώς οι αντιρρήσεις εκάμφθησαν και με το σακίδιο στην πλάτη και τη σουλουμπάμια υπομάλης έλαβα τη θέση στο πίσω μέρος του φορτηγού της ΥΕΚΑ, που είχε διατεθεί από τη Στρατιωτική Διοίκηση για να μας μεταφέρει.

Θυμάμαι την εντύπωση που μου έκανε η διαδρομή στην Κακιά Σκάλα, που ήξερα μονάχα από ένα σκίτσο του χιλιοδιαβασμένου βιβλίου «Ο γύρος της Ελλάδος», εκδόσεως του Ελευθερουδάκη.

Το άλλο σημείο της διαδρομής, που θυμάμαι, είναι το στενό των Δερβενακίων, όπου υπήρχε φόβος, καθώς έλεγαν, να είναι κλειστό λόγω συμμοριτών. Πάντως το τραίνο που πέρασε στις γραμμές επάνω από το χωματόδρομο, που ήταν το φορτηγό μας, είχε εμπρός από την ατμομηχανή μια πλατφόρμα με οπλισμένους στρατιώτες, με πολυβόλα, πίσω από προφυλακτικά σακιά.

Το Ναύπλιο μου είχε κάνει πολύ εντύπωση. Είχαμε καταλύσει στο γυμνάσιο, μέσα σε ξεπαγιασμένες αίθουσες.

Πριν φτάσουμε εκεί είχαμε επισκεφθεί τις Μυκήνες και πριν επιστρέψουμε στην Αθήνα κάναμε μια εξόρμηση μέχρι την Επίδαυρο, στο θέατρο της οποίας ο

Ντόρης μας έκανε επίδειξη των φωνητικών του ικανοτήτων, απαγγέλοντας ίσως την συνταγή της «plum pudding». Κάτι παρόμοιο έκανα κι εγώ, τυλιγμένος σε μια κουβέρτα, ως αρχαίος τραγωδός.

- Κάποτε στο σπίτι μου το πατρικό, στον 1^ο όροφο στην οδό Σίνα, στο μπαλκόνι, εκάναμε εκείνα τα ξύλινα αυτοκινητάκια που ο Νίκος έχει αναφέρει στο δικό του κείμενο για την Ομάδα.

Κάποια στιγμή αποφασίσαμε να δοκιμάσουμε τις γνώσεις μας και την αποτελεσματικότητα των κόμβων, που είχαμε μάθει.

Έτσι ετοιμάσαμε τον κόμβο του δραπέτη και βάλαμε τον «Γέρο» (Γεράσιμο Λιβιεράτο) έξω από το μπαλκόνι να κατέβει γλιστρώντας από το σχοινί στον κήπο και να λύσει τον κόμβο από κάτω.

Καταλαβαίνει κανένας την φρίκη της μητέρας μου όταν είδε, από δίπλα, τον Γέρο κρεμασμένο από έξω και τις φωνές που έβαλε, ματαιώνοντας έτσι την ολοκλήρωση του πειράματός μας.

- Το 1947, στις επιτυχίες της 1^{ης} ήταν ότι πρόσκοπός της, ο γράφων, επελέγη να συμμετάσχει στην Ομάδα που θα αντιπροσώπευε την Ελλάδα στο Jamboree de la Paix στο Παρίσι (η 3^η ΟΝΑ έστειλε τον Κώστα Ζέππο και τον Γιώργο Ησαΐα). Έκπληξη και τιμή μου ήταν όταν ονομάσθηκα ενωμοτάρχης των «Γλάρων», πλήρους ενωμοτίας επτά προσκόπων, με υπενωμοτάρχη τον Γιώργο Ησαΐα.

Τα ονόματα των παιδιών, που έλαβαν μέρος, αναφέρονται στην συγχαρητήριο επιστολή του Σ.Ε.Π., που υπάρχει πιο πίσω.

Στην ενωμοτία ήταν ο Γυαλιράκης και ο Διαλυνάς, κρήτες, ο δεύτερος αδελφός της μετέπειτα «σταρ Ελλάς». Τους άλλους δεν τους ενθυμούμαι αλλά προήρχοντο από διάφορα μέρη της Ελλάδος.

Όλοι μας είμαστε ντυμένοι ομοιόμορφα, με προσκοπική στολή.

Αρχηγός μας ήταν ο Μακρίδης, εάν θυμάμαι καλά, και μας συνόδευε επίσης ο Δημ. Αλεξάτος και ο βετεράνος Ησαΐας Ησαΐας.

Είχαμε φέρει μαζί μας και στολές τσολιάδων, που εφόρεσαν ορισμένοι ευσταλείς και εχόρεψαν Ελληνικούς χορούς.

Το ταξίδι Πειραιάς-Γένοβα-Μασαλία και επιστροφή έγινε με το πλοίο «Κηρύνεια» της ΕΛΜΕΣ. Είχαμε βγάλει, όλη η ομάδα, εισητήριο Γ' θέσεως, που είχε καμπίνες στο πρόστεγο του πλοίου, αλλά, κατόπιν εντολής του κ. Γιαννουλάτου ετρώγαμε στη Β' θέση.

Κατά την διάρκεια του ταξιδιού έγιναν προσπάθειες συντονισμού των προσκόπων, ώστε να δημιουργηθεί μια συμπαγής και δημιουργική ομάδα, που θα έπρεπε να αναμετρηθεί σε προσκοπικά παιχνίδια, εθνικούς χορούς κλπ με άλλες, πολυπληθείς μάλιστα, εθνικές ομάδες. Τα αποτελέσματα ήταν αποκαρδιωτικά. Ο καθένας έκανε του κεφαλιού του ή κοινώς την «κοπανούσε».

Ενδεχομένως εφθάσαμε στη Γένοβα, όπου εμείναμε μια περίπου ημέρα. Επισκεφθήκαμε τα αξιοθέατα και το περίφημο νεκροταφείο της.

Ορισμένοι επισκέφθηκαν και κάποιο πολυτελή «οίκο».

Πάντως θυμάμαι ότι ενός παιδιού του έκλεψαν το ρολόι που φορούσε στο χέρι.

Στη Μασαλία μας υπεδέχθησαν, με πολύ αγάπη, οι εκεί Έλληνες πρόσκοποι και οδηγοί και μας φιλοξένησαν στο Ελληνικό σχολείο. Είδαμε την φημισμένη εκκλησία της Παναγίας, στην κορυφή του λόφου, το νησί Μοντεχρήστου «If», την λεωφόρο Canebierre κλπ.

Το ταξίδι προς το Παρίσι έγινε με βραδυνό τραίνο, τρίτη θέση και πρωί-πρωί οδηγηθήκαμε σε κάποια κτίρια, νομίζω της Πανεπιστημιούπολεως στην «Porte d' Orleans».

Από εκεί πάλι είχαμε την δυνατότητα να επισκεφθούμε ομαδικά το Παρίσι, Versailles και Fontainebleau.

Ένα βράδυ επήγαμε και στην Όπερα, τελευταίες σειρές άνω διαζώματος, και είδαμε «Don Juan» του Mozart, όπου μέρος του έργου παρηκολούθησα κοιμώμενος.

Ενδεχομένως προωθηθήκαμε στην κατασκήνωση του Jamboree στο Moisson και βαλθήκαμε με μεγάλο ζήλο να εγκαταστήσουμε τις σκηνές μας και να διαμορφώσουμε τον χώρο μας.

Ενώπιον του συναγωνισμού με τις άλλες τις ομάδες οι Έλληνες πρόσκοποι έκαναν το θαύμα τους.

Η Ομάδα έγινε ένα πειθαρχημένο και συμπαγές σύνολο.

Υπήρχαν 30000 πρόσκοποι από όλα τα μέρη του κόσμου και ορισμένες ομάδες, Αμερικανική, Αγγλική, Γερμανική, Ιταλική κλπ αποτελούντο από εκατοντάδες ή χιλιάδες, όπως η Γαλλική, προσκόπους. Εμείς είμαστε κάτω των τριάντα και θέλαμε να συμμετέχουμε σε όλες τις εκδηλώσεις και τους διαγωνισμούς, που προγραμματιζόντουσαν καθημερινώς.

Πράγματι είμαστε παρόντες σε όλα τα παιχνίδια ενώ η κατασκήνωσή μας ήταν προσκοπικό παράδειγμα για την τάξη και τις έξυπνες κατασκευές που είχαμε κάνει. Δεκάδες πρόσκοποι μας επισκέπτοντο καθημερινώς και κάναμε φιλίες, που στη συνέχεια βάστηξαν αρκετά χρόνια.

Στην εναρκτήριο τελετή, σύμφωνα με το πρόγραμμα, έπρεπε να παρελάσουμε σε ενδεκάδα, εμείς που, στις δοκιμές, δεν μπορούσαμε να κάνουμε σωστή τετράδα και ω του θαύματος, οι δυόμισυ γραμμές που εκάναμε (καθότι μικρός ο αριθμός μας) ήταν τέλεια ευθυγραμμισμένες και μπήκαμε στο μεγάλο στάδιο καμαρωτοί - καμαρωτοί.

Όπου και να επήγαν τα προσκοπάκια μας ερχόντουσαν πρώτοι. Το βράδυ γυρνούσαν ξεπατωμένα και πεινασμένα, ενώ το φαγητό ήταν μετριώτατο. Το επιστέγασμα ήταν όταν εκέρδισαν τους Αμερικάνους στο Αμερικανικό ποδόσφαιρο, το οποίο φυσικά έμαθαν πως παίζεται εκείνη την ώρα.

Η ανταμοιβή ήλθε όταν η Ελληνική Ομάδα εκέρδισε το ένα από τα δύο πρώτα βραβεία, που απενεμήθησαν στο τέλος, από το αρχηγείο του Jamboree.

Η επιστροφή μας έγινε με το ίδιο πλοίο. Οι καμαρώτοι, όταν μας είδαν ταλαιπωρημένους, πεινασμένους για καλό φαγητό και αδύνατους εβάλθηκαν να μας περιποιηθούν όσον καλύτερα μπορούσαν.

Πίσω στην Ελλάδα μας επερίμεναν τιμές, κατάθεση στεφάνου στον Άγνωστο Στρατιώτη και εύφημος μνεία του Σώματος.

- Σαν Ανιχνευτής, αρχές 1948, είχα αρχηγό τον «Σμόλικά», Σάββα, ο οποίος όμως δεν ήταν θρέμμα της 1^{ης}.

Έτσι δεν δέσαμε πολύ.

Τότε θυμάμαι λίγο Πασχαλιάτικη εκδρομή, Απρίλιος 1948, στην Αίγινα. Θυμάμαι ότι έκανε κρύο και ότι πλενόμαστε στο ύπαιθρο σε βρύση στον κήπο της Μητροπόλεως τουρτουρίζοντας.

- Η τελευταία μου ανάμνηση με την Ομάδα μας ήταν η εκδρομή μας στη Ρόδο, τον Ιούλιο-Αύγουστο 1948.

Τα Δωδεκάνησα ένα χρόνο πριν είχαν ενσωματωθεί με την υπόλοιπη Ελλάδα και ως εκ τούτου τύχαμε ιδιαίτερων περιποιήσεων από τους Ροδίτες.

Μια-δύο ημέρες εμείναμε στο κτίριο της Γυμναστικής Ακαδημίας Ρόδου και επισκεφθήκαμε την πόλη και κάναμε και παρέλαση να τιμήσουμε την ενσωμάτωσή της. Εκεί πρωτο-έκανα ποδήλατο.

Η κατασκήνωσή μας έγινε στο Παραδείσι, μέσα στις εληές, που σήμερα είναι μεγαθήρια ξενοδοχεία.

- Κάποτε αποκτήσαμε και μια ωραία μεγάλη βάρκα από το Β.Ν., αλλά δεν έχω ιδιαίτερες αναμνήσεις από αυτή, λόγω απασχολήσεώς μου με μαθήματα, προκειμένου να μπω σε κάποιο Πανεπιστήμιο.

- Με τις εντυπώσεις της κατασκηνώσεως της Ρόδου έφυγα από την Ελλάδα στις 27 Αυγούστου 1948 και έζησα πέντε χρόνια έξω συνεχώς για σπουδές.

Ο Νίκος μου είχε στείλει, στη ξενιτιά, ένα δίσκο με τα τραγούδια της Πρώτης, που είχε καταγράψει για μένα. Ο δίσκος αυτός μου κρατούσε πολλές φορές συντροφιά, σε στιγμές νοσταλγίας και τον έφερα πίσω στην Ελλάδα το 1955. Κάποτε μου τον εξήτησε να τον ξανακούσει και έκτοτε χάθηκε. Κρίμα.

Το 1953, όταν ήλθα στην Αθήνα για μερικές εβδομάδες για διακοπές, προσπάθησα να βρω την Ομάδα.

Η Λέσχη του Λυκαβηττού δεν υπήρχε. Την Ομάδα την ευρήκα, μία Κυριακή πρωί, μέσα σε χώρο του Μαρασλείου.

Νομίζω ήταν οι τελευταίες της αναλαμπές....

Οι Παλαιοί όμως, της δεκαετίας του 1940, ήταν εκεί, όπως είναι ακόμα και σήμερα, εκτός από αυτούς που μας άφησαν για το μεγάλο ταξίδι.

Εξακολουθούμε να είμαστε δεμένοι όπως και τότε, τώρα τόσες δεκαετίες μετά.

1947 JAMBOREE DE LA PAIX, στην Moisson Γαλλίας

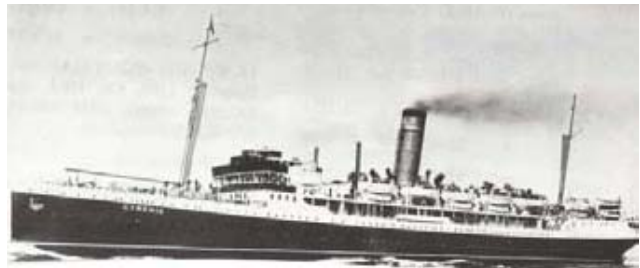
(Διήγηση Κώστα Φιλίππου)

Το 1947 η κατάσταση στην Ελλάδα ήταν έκρυθμη . Οι μάχες μαίνονταν στα βουνά μεταξύ του τακτικού Ελληνικού στρατού και των κομμουνισμοσυμμοριτών. Έτσι όταν ζητήθησαν παιδιά για να συμμετάσχουν στην ελληνική προσκοπική αποστολή για το Jamboree, που θα γινόταν λίγο έξω από το Παρίσι, ο οικογενειακός προβληματισμός στα παιδιά της 1^{ης} Ο.Α.Ν. υπήρξε μεγάλος.

Όταν ο Αρχηγός Γιάννης Μαλακατές έκανε ιδιαίτερη πρόταση και σε μένα, μιά και μιλούσα αρκετά καλά γαλλικά, οι γονείς μου, μετά από πολύ πίεση, δέχθηκαν τελικά να με αφήσουν, αφού έγιναν οι σχετικοί οικογενειακοί υπολογισμοί οικονομικής αντοχής των εξόδων που θα δημιουργούσε το ταξίδι αυτό. Στις 2 Αυγούστου 1947 η ομάδα, που απετελείτο από τέσσερεις ενωμοτίες με προσκόπους από διάφορα μέρη της χώρας, μαζί με το αρχηγείο, επέβη του ατμοπλοίου της ΕΛΜΕΣ «Κυρήνεια». Τα παιδιά θα ταξίδευαν τρίτη θέση, τουτ' έστιν καμπούνι, που όμως χάρη στην ιδιαίτερη φροντίδα του κ. Γιαννουλάτου (ο γιός του Αντώνης ήταν ναυτοπρόσκοπος της 1^{ης}), είχαμε στην διάθεσή μας την τραπεζαρία της δευτέρας και ιδιαίτερο κατάστρωμα στην πρύμη για να κάνουμε τις προετοιμασίες μας.

Αρχηγός της αποστολής του Σώματος Προσκόπων ήταν ο Δημήτρης Μακρίδης, με βοηθούς τον βετεράνο Ησαΐα Ησαΐα και τον Δημήτρη Αλεξάτο .

Παρ' ότι ναυτοπρόσκοπος είχα ενδυθεί την χακί αμφίεση την προσκοπική, όπως και όλοι οι άλλοι φυσικά, με το πλατύγυρο καπέλο και όλα τα διάσημα. Ορίσθηκα ενωματάρχης των «Γλάρων» με υπενωματάρχη τον Γιώργο Ησαΐα της 3ης Α. Στην ομάδα ήταν κι οι Άγισ Αλευράς και Κώστας Ζέπος της 3ης Α. Είχαμε φέρει μαζί μας και στολές τσολιάδων, που εφόρεσαν ορισμένοι ευσταλείς και εχόρεψαν Ελληνικούς χορούς.

Το ταξίδι Πειραιάς-Γένοβα-Μασσαλία και επιστροφή έγινε με το πλοίο «Κηρύνεια» της ΕΛΜΕΣ. Είχαμε βγάλει, όλη η ομάδα, εισιτήριο Γ' θέσεως, που είχε καμπίνες στο πρόστεγο του πλοίου, αλλά κατόπιν εντολής του κ. Γιαννουλάτου τρώγαμε στη Β' θέση.

Οι ημέρες περνούσαν με προετοιμασίες, μαθήματα και γυμνάσια στο κατάστρωμα της πρύμνης, σε σχηματισμούς παρελάσεως, τραγούδια, ελληνικούς χορούς, προσκοπικά παιχνίδια κλπ. Οι επιδόσεις των παιδιών της ομάδας ήταν πολύ κακές και οι αρχηγοί προβληματίζοντουσαν τι παρουσία θα κάναμε στην κατασκήνωση. Είμαστε κακόφωνοι, ασυντόνιστοι και γενικά δεν κάναμε την παραμικρή προσπάθεια .

Όλα προμήνυαν ότι θα δίναμε κακή εικόνα της Ελλάδας στην διεθνή αυτή κατασκήνωση . Ο καθένας έκανε του κεφαλιού του ή κοινώς την «κοπανούσε».

Φθάσαμε στη Γένοβα, όπου εμείναμε μια περίπου ημέρα. Επισκεφθήκαμε τα αξιοθέατα και το περίφημο νεκροταφείο της με τα ωραιότατα γλυπτά, που έκτοτε θυμάμαι πολύ έντονα.

Ορισμένοι επισκέφθηκαν και κάποιο πολυτελή «οίκο».

Πάντως θυμάμαι ότι ενός παιδιού του έκλεψαν το ρολόι που φορούσε στο χέρι.

Στη Μασαλία μας υπεδέχθησαν, με πολύ αγάπη, οι εκεί Έλληνες πρόσκοποι και οδηγοί και μας φιλοξένησαν στο Ελληνικό σχολείο. Μας ξενάγησαν στα αξιοθέατα της πόλης, το παλαιό λιμάνι, την περίφημο λεωφόρο Cannebierre, την εντυπωσιακή εκκλησία στην κορυφή του λόφου Notre Dame de la Garde, και το Chateau d'If όπου φυλακίστηκε ο κόμης Μοντεχρήστος, την λεωφόρο Canebierre κλπ.

Το ταξίδι προς το Παρίσι έγινε με βραδυνό τρένο, τρίτη θέση και πρωί-πρωί οδηγηθήκαμε σε κτίριο της Cite Universitaire στην «Porte d' Orleans», με

φροντίδα και καθοδήγηση Γάλλων προσκόπων αλλά ιδιαίτερα οδηγών, κάνοντας φιλίες και ανταλλαγή διευθύνσεων. Η συναναστροφή αγοριών και κοριτσιών στην Γαλλία τότε ήταν πινό....προχωρημένη απ' ό,τι στην Ελλάδα και αυτό φυσικά μας χαροποίησε ουκ ολίγον..... Προσωπικά εγώ, με τα γαλλικά μου, δημιούργησα πολλές επαφές και γνωριμίες, που διατήρησα για αρκετά χρόνια μετά.

Την επομένη φύγαμε για την κατασκήνωση του Jamboree στο Moisson και βαλθήκαμε με μεγάλο ζήλο να εγκαταστήσουμε τις σκηνές μας και να διαμορφώσουμε τον χώρο μας.

Ενώπιον του συναγωνισμού με τις άλλες τις ομάδες οι Έλληνες πρόσκοποι έκαναν το θαύμα τους. Η άναρχη μάζα, που μέχρι τότε ήταν η ομάδα, έγινε ένα σώμα συμπαγές. Όλοι πέσαμε με ενθουσιασμό στη δουλειά και δώσαμε τον καλύτερο εαυτό μας.

Η Ομάδα έγινε ένα πειθαρχημένο και συμπαγές σύνολο.

Υπήρχαν 30000 πρόσκοποι από όλα τα μέρη του κόσμου και ορισμένες ομάδες, Αμερικανική, Αγγλική, Γερμανική, Ιταλική κλπ αποτελούντο από εκατοντάδες ή χιλιάδες, όπως η Γαλλική, προσκόπους. Εμείς είμαστε περίπου τριάντα πρόσκοποι και θέλαμε να συμμετέχουμε σε όλες τις εκδηλώσεις και τους διαγωνισμούς, που προγραμματιζόντουσαν καθημερινώς. Πράγματι είμαστε παρόντες σε όλα τα παιχνίδια ενώ η κατασκήνωσή μας ήταν προσκοπικό παράδειγμα για την τάξη και τις έξυπνες κατασκευές που είχαμε κάνει. Δεκάδες πρόσκοποι μας επισκέπτοντο καθημερινώς και κάναμε φιλίες, που στη συνέχεια βάστηξαν αρκετά χρόνια.

Στην εναρκτήριο τελετή, έπρεπε οι εθνικές ομάδες να εισέλθουν από μία μεγάλη ράμπα μέσα στο στάδιο σε ενδεκάδες. Η ομάδα μας, λόγω μικρού αριθμού παιδιών, θα έκανε δύο σειρές και κάτι.

Το πρόβλημα ήταν σε τι χάλι θα παρουσιαζόμαστε, όταν κατά τις δοκιμές, κυρίως επάνω στο πλοίο, ούτε τετράδες δεν μπορούσαμε να τηρήσουμε.

Σαν κοντός εγώ ευρισκόμουν στην άκρη της πρώτης σειράς. Ω του θαύματος, όταν γύρισα να δώ την σειρά μου δεν είδα παρά μόνο τον διπλανό μου. Η σειρά ήταν αλφάδι ... κι έτσι μπήκαμε καταχειροκροτούμενοι από όλες τις χιλιάδες των παιδιών του σταδίου ...

Όπου και να επήγαν τα προσκοπάκια μας έρχονταν πρώτοι. Το βράδυ γυρνούσαν ξεπατωμένα και πεινασμένα, ενώ το φαγητό ήταν μετριώτατο. Το επιστέγασμα ήταν όταν εκέρδισαν τους Αμερικάνους στο Αμερικανικό ποδόσφαιρο, το οποίο φυσικά έμαθαν πως παίζεται εκείνη την ώρα.

Μπουμ

Τρίκι τρίκι τράκα

Ζίμπρακι ζίμπρακι

Ζουμ τουμ κίμπιλι μπουμ

Φουμ

Ι

Ζάμπορι

Σημείωση : Η κραυγή αυτή είναι η κραυγή της Ελληνικής Ομάδας στο Jamboree de la Paix στη Γαλλία 1947, θυμίζει όμως την κραυγή της 1^{ης} Ο.Ν.Α.

Λίγα για την κατασκήνωση του Jamboree, όπως τα αποτύπωσα σε ένα προχειρογραμμένο χαρτί τότε:

« Το λεωφορείο σταματάει στη δεξιά άκρη μιάς πλατείας. Κοιτάζουμε όλοι εκστατικοί. Κατασκήνωση είναι αυτή ή πόλη ολόκληρη. Μία πελώρια λεωφόρος, η λεωφόρος των Εθνών, αρχίζει από αυτή την πλατεία και χάνεται στο βάθος, όπου φαίνεται ένας πύργος - ιστός 30 μέτρα περίπου ύψος.

Προχωρώντας σ'αυτή την λεωφόρο περνούμε κάτω από τις 43 σημαίες των κρατών που έλαβαν μέρος στο Jamboree. Η Ελληνική βρίσκεται ψηλά στο κατάρτι στη μέση, απέναντι στο πελώριο στάδιο.

Προχωρώντας προς τα επάνω συναντούμε και το μεγαλύτερο παζάρι του Jamboree, την "Foire de Paris". Ταχυδρομείο, τράπεζα, καταστήματα, εστιατόρια είναι σπαρμένα δεξιά και αριστερά.

Μεγάλο σουξέ ήταν ο σιδηρόδρομος του στρατοπέδου. Πέντε βαγονάκια με μία μηχανή, φίσκα από κόσμο, επιτρέπουν στους επισκέπτες να κάνουν το γύρο του Jamboree σε μία ώρα.

Περνούμε από κατασκηνώσεις Ινδών και Λιβανέζων, Άγγλων και Ταϊτινών, Πορτογάλων και Κινέζων, κοιτάζοντας πάντοτε εκστατικά το γιγάντιο έργο το οποίο επιτελέσθηκε με την πιο μεγάλη ακρίβεια.

Δρόμοι στρωμένοι για αυτοκίνητα, νοσοκομεία, ραδιοφωνικός σταθμός, τυπογραφείο, τα πάντα υπάρχουν στο στρατόπεδο, πρόσκοποι-αστυφύλακες, πυροσβέστες, σωφέρ, τηλεγραφητές, διανομείς κατορθώνουν ώστε κάθε κίνησις και κάθε ανάγκη να εκπληρούται » .

Ιδού δύο τραγούδια μας του τότε :

Έναν έχουμε σκοπό
να κάνουμε καλό
Θεό, πατρίδα αγαπούμε
το νόμο τηρούμε πιστό

Στα ψηλά βουνά
το χειμώνα μεσ' τα χιόνια
γλυστράμε γλυκά
ενωμένοι έχουμε κανόνα
να ζούμε αδελφικά

Το ζεστό και θερμό καλοκαίρι
θα μας φέρει στην ακρογιαλιά
που δροσάτο μας φέρει τ' αγέρι
της θάλασσας τα φιλιά .

. - . - . - . - . - . - . - .

Λέξις που ηλεκτρίζει και αμέσως σκλαβώνει
θεσμός που αιχμαλωτίζει και όλους ενώνει
σε μιά κοινή ιδέα, σ'αγάπη, σε τάξη
που σύμβολο έχει τάξει μία θρησκεία μία πατρίς

Οπου τριφύλι αγνό έχει ανθίσει

εκεί έχει αρχίσει νέα ζωή
χωρίς πολέμους ζητάει να ζήσει
σβύνει τα μίσση και κάθε οργή .

Το Jamboree διήρκεσε από τις 9 έως τις 18 Αυγούστου 1947. Παραμείναμε στην κατασκήνωση έως τις 22 και μετά, το οποίο γνωρίσαμε καλύτερα το Παρίσι, με τα μουσεία και αξιοθέατά του. Κάναμε εκδρομές στο Fontainebleau, Versailles, Chartres κλπ. Πήγαμε ακόμα και στην Όπερα, τελευταίο εξώστη, και είδαμε Don Giovanni του Mozart. Λόγω της αποπνικτικής ζέστης, μέρος του έργου παρηκολούθησα κοιμώμενος.....

Στις 28 φύγαμε πάλι βράδυ για τη Μασσαλία κι επιβίβαστήκαμε στο «Κυρήνεια» στις 30 Αυγούστου . Στο πλοίο οι καμαρώτοι, όταν μας είδαν πόσο είχαμε αδυνατίσει και το γενικό χάλι που είχαμε, βάλθηκαν να μας συνεφέρουν με κάθε τρόπο και να μας τρέφουν με ότι καλύτερο υπήρχε.

Γυρνούσαμε τροπαιούχοι έχοντας κερδίσει ένα από τα τρία πρώτα βραβεία του Jamboree.

Στην Αθήνα με την άφιξή μας, αφού καλωπιοσθήκαμε δεόντως, παρελάσαμε θριαμβευτικά εμπρός από το μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη και μετά διαλυθήκαμε, χωρίς να ξανασυναντηθούμε όλοι μαζί, ιδιαίτερα αυτοί που ήσαν από ομάδες της Ελληνικής επαρχίας.

ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΚΟΠΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΝΙΚΟΓΛΟΥ «Πιγκουίνου» της 1^{ης} Ο.Ν.Α.

(γραμμένα τον Ιούλιο 1999)

1. Το Πάσχα του 1947 η 1η πήγε μιά ωραία εκδρομή στο Ναύπλιο, που μας άφησε ωραίες αναμνήσεις:

Την παραμονή της Ανάστασης, Μεγάλο Σάββατο είχαμε στείλει ένα ταψί με αρνάκι και πατάτες για το Πάσχα.

Μέναμε στο Γυμνάσιο του Ναυπλίου και το βραδάκι μερικοί βγήκαν βόλτα. Οι υπόλοιποι που έμειναν στο Γυμνάσιο πήραν από τον φούρνο το αρνάκι και του «ξηγηθήκανε κανονικά» ! Γύρισαν οι άλλοι από την βόλτα και . . . έγινε της κακομοίρας, μαξιλαροπόλεμος κλπ.

Την επομένη, Πάσχα, πήγαμε στο Κεφαλόβρυσο του Άργους. Εκεί, έξω από τον Ναό, στεκόταν ένας μικροπωλητής με ένα ταψί με κωκ. Με το που σταμάτησε το Τζέϊμς, πήδηξαμε όλοι κάτω και ορμήξαμε στο ταψί. Εν ριπή οφθαλμού δεν έμεινε κολυμπηθρόξυλο, ο δε πωλητής είχε μείνει με το στόμα ανοιχτό !

2. Κατασκήνωση στο μικρό Νεώρειο Πόρου το 1947. Δίπλα στην κατασκήνωσή μας, σε μιά βίλλα που νομίζω υπάρχει ακόμα και σήμερα, έμενε ένας νέος άνθρωπος τόσο αδύνατος που τον είχαμε βγάλει «Εθνικό Ύμνο» απ' τα κόκκαλα βγαλμένη. Όποτε λοιπόν έμπαινε στην θάλασσα για μπάνιο, εμείς μέσα στο νερό φωνάζαμε «ακινησία» και βουλιάζαμε χαιρετώντας προσκοπικά.

Ένα μεσημέρι την ώρα που την ώρα που τρώγαμε το ωραίο μας φαΐ, θα ήταν «πατάτες γιαχνί, καμένες ως συνήθως», ο Εθνικός Ύμνος έκανε

μπάνιο, αλλά θα αδιαθέτησε κάπως και άρχισε να καλεί σε βοήθεια. Αυτομάτως όλο το τραπέζι βούτηξε στην θάλασσα, τον βγάλαμε αμέσως έξω κι έτσι σώθηκε ο ΕΘΝΙΚΟΣ μας ΥΜΝΟΣ.

3. Είχαμε πάει στον Άγιο Ανδρέα να στήσουμε σκηνές για τα παιδιά από τα χωριά που γλυτώσανε το παιδομάζωμα. Το πρώτο βράδυ δεν είχαμε ακόμα στήσει τις σκηνές και κοιμηθήκαμε στο ύπαιθρο.

Ο Ευγένιος ο Παπαχελάς κοιμόταν δίπλα μου και άρχισε να με φωνάζει με χαμηλή φωνή. Ξυπνάω και τι να δώ, ένας σκύλαρος τον μύριζε και ίσως να του έγλυφε το πρόσωπο. Έδιωξα λοιπόν τον σκύλο και ο Ευγένιος κοιμήθηκε, αλλά εγώ όχι, από τον φόβο μήπως ο σκύλος επιστρέψει.

Ο Ευγένιος δεν το θυμάται αυτό το γεγονός, εγώ όμως που δεν έκλεισα μάτι το θυμάμαι σαν να ήταν χθες.

4. Στην κατασκήνωση της Ρόδου το 1948 στο Παραδείσι (Βιλανόβα) ήρθε να μας επιθεωρήσει ο κόμης Bernadotte, πρόσκοπος κι εκείνος.

Εμείς οι Πιγκουίνοι είχαμε φτιάξει ένα ντούς με ένα τρύπημένο τσίγκινο ταψί, ένα κουβά, σχοινί και μιά σανίδα που άμα την πατούσες γύριζε ο κουβάς και το νερό χυνόταν στο τρυπητό ταψί κι έκανε ντούς.

Πλησιάζει λοιπόν ο Bernadotte και με ρωτά, σαν ενωμοτάρχη, αν αυτή η κατασκευή λειτουργεί. Απαντώ βεβαίως κι εκείνος πατά την σανίδα και γίνεται μούσκεμα !! Έπεσε γέλιο μπτόλικο από μας και από τον ίδιο.

Ο Bernadotte δολοφονήθηκε λίγο καιρό μετά, στην αποστολή του για μεσολάβηση στο Ισραήλ.

5. Πάσχα, Απρίλιος του 1948. Οι μεγάλοι της ομάδος πήγαμε εκδρομή στην Αίγινα, με αρχηγό τον Σμόλικα. Μένουμε στο σχολείο δίπλα στην μητρόπολη. Μας ζήτησαν να σηκώσουμε τον επιτάφιο της Μητροπόλεως στην περιφορά, στολιστήκαμε λοιπόν και γυαλισμένοι, σιδερωμένοι πήγαμε στην εκκλησία, όπου έγιναν τα εξής φοβερά :

Μεσ' την κατανυκτική ατμόσφαιρα, κεριά, ψαλμωδίες «γλυκύ μου έαρ» από το κόρο των κοριτσιών του σχολείου της Αίγινας. Αλλά μέσα στο κόρο μιά πανέμορφη κοπελλίτσα η οποία έπαιζε με τα μάτια με όλους μας σχεδόν !! Φυσικά δεν ξέραμε ότι το έπαιζε και με τους άλλους, ο καθένας μας νόμιζε ότι ήταν εκείνος ο τυχερός.

Έφτασε η ώρα της περιφοράς, σηκώσαμε τον επιτάφιο και αρχίσαμε να βηματίζουμε κανονικά, όπου μας λένε ότι το έθιμο απαιτεί να είμαστε εμείς πρώτοι στο σταυροδρόμι που θα ερχόταν ο άλλος επιτάφιος, δόστου λοιπόν οι καλοί σου τρέξιμο με τον επιτάφιο στους ώμους ! Υπηρετήσαμε επαξίως τον επιτάφιο και το έθιμο.

Την άλλη μέρα συναντήσαμε την κοπελλίτσα στην βόλτα μαζί με φίλες της και λαχταρίσαμε ομαδικώς. Αλλά δεν την ξανάδαμε πιά, καθότι την επομένη φύγαμε πορεία για την Αφαία, κι έτσι τελείωσε το συλλογικό ρομάντζο της 1ης με την όμορφη Αιγινήτισσα !

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ

1945 Κατασκήνωση στην Πεντέλη (Πίκπτα) . Ο Νίκης ο Κωστής έφερε εφημερίδα και διαβάσαμε για την ρίψη βόμβας νέου τύπου με τρομακτικά αποτελέσματα, στις 6 Αυγούστου . Πρόκειται για την ατομική βόμβα στην Χιροσίμα (“A bomb”). Διήγηση Ευγένιου Παπαχελά το 2005 .

Μία εκδοχή αποκτήσεως της Λέσχης (Από επιστολή του συμμαθητή του Κώστα Φιλίππου Πάνο Γεωργαντά το 2008)

«Θά προσπαθήσω νά γράψω ότι θυμάμαι από τήν Προσκοπική θητεία μου στόν Λυκαβητό. Όπως θά διαβάσεις στήν ιστορία τής περιπέτειας τού πατέρα μου μέ τήν σύλληψή του από τήν Γκεστάπο στήν Αθήνα, κάποια στιγμή έφυγαν τά Γερμανικά στρατεύματα υποχωρώντας από τά Βαλκάνια, καί επέστρεψε ή Ελληνική κυβέρνηση από τήν Αίγυπτο μέ πρωθυπουργό τόν Γεώργιο Παπανδρέου. Συγχρόνως, απεσπάσθησαν καί μονάδες τών Βρετανικών στρατευμάτων από τήν Μέση Ανατολή καί από τό Ιταλικό μέτωπο, μαζί τους δέ ήταν καί ό Ιερός λόχος τού Ελληνικού στρατού πού υπηρετούσε κοντά στους συμμάχους. Αυτό τό τμήμα, μαζί μέ τήν Ταξιαρχία τού Ρίμινι έδωσε σκληρές μάχες στήν Μεση Ανατολή, καί αργότερα στό Ιταλικό μέτωπο εναντίον τών Γερμανών. Μέ τήν απελευθέρωση τής Ελλάδος, καί τήν ανασυγκρότηση τού Ελληνικού στρατού, δημιουργήθηκε τό νέο καί πιό επίσημο Γενικό Επιτελείο Στρατού, μέ έδρα τά Παλαιά Ανάκτορα.

Ως αναγνώρηση τής ηγεσίας τής ΕΚΚΑ πού εξάσκησε ό πατέρας μου κατά τήν διάρκεια τής κατοχής, (Πολιτικό τμήμα αντιστάσεως καί σαμποτάζ εναντίον τών Γερμανών, εν πλήρη συνεργασία μέ τίς ανταρτικές μονάδες τού συντάγματος Π/42 τού συνταγματάρχου Ψαρρού) τού ανετέθη ή ηγεσία τού Σώματος Μηχανικού τού Ελληνικού Στρατού, όπου καί υπηρέτησε τά πρώτα χρόνια μετά τήν κατοχή. Μέσα στίς εξουσιοδοτήσεις τού γραφείου πού ηγείτο, (αποκατάσταση επικοινωνιών, οδικού δικτύου τής χώρας, καί πολλές άλλες ευθύνες) ήταν καί ή άμεση ανάγκη ευρέσεως καταλυμάτων για τά συμμαχικά καί Ελληνικά στρατεύματα πού είχαν καταπλεύσει στό λιμάνι τού Πειραιώς καί στόν Φαληρικό κόλπο. Μέσα στήν άμεση καί μεγάλη ανάγκη ευρέσεως στέγης για τόν μεγάλο αριθμό στρατιωτικού προσωπικού πού βρέθηκε ξαφνικά στήν περιοχή Αθηνών, ο Ταξίαρχος Δημήτριος Γεωργαντάς, εντεταλμένος για τήν ομαλή διεκπεραίωση αυτής τής δουλειάς, ζήτησε από τό Υπουργείο Ανοικοδομήσεως νά τού αναθέσει απόλυτη προτεραιότητα στήν εκμίσθωση καί διάθεση κάθε Δημοσίου Χώρου πού θά εθεωρείτο κατάλληλος για τήν στέγαση τών μόλις αφιχθέντων στρατευμάτων. Κατά σύμπτωση, μέσα στόν κατάλογο κτισμάτων, πού περιήλθαν υπό τήν δικαιοδοσία τού γραφείου του, βρέθηκε καί αυτό τό **μικρό σπιτάκι στόν Λυκαβητό**, πού υποθέτω θά ήταν ή κατοικία κάποιου κυβερνητικού δασοφύλακα. Ερημωμένο βέβαια, καί χωρίς τζάμια στά παράθυρά του, χρειαζόταν πολύ κόπο καί εργασία για νά ξαναγίνει κατοικήσιμο. Τί ωραία ιδέα λοιπόν, σκέφθηκε ό ευσυνείδητος αξιωματικός, από τού νά τό παραχωρούσε στήν προσκοπική ομάδα τού Λυκαβητού πού υπηρετούσε καί ό γιός του Πάνος ! Εξ αυτού θά επροσκομιζετο διπλό κέρδος, θά εδιδάσκοντο τά νεαρά παιδιά τήν ηθική τής δημιουργικής εργασίας (ένα από τά στοιχεία τής Προσκοπικής ζωής). Τό κράτος θά ωφελειτό μέ τήν τελική επιστροφή ενός

μικρού περιουσιακού στοιχείου, τό οποίο μέ αγάπη καί πολύ διδακτικό κόπο είχε ξαναγεννηθεί, καί έλαμπε από καθαριότητα καί ευπρεπή παρουσία. Έτσι καί έγινε. Τό υπόλοιπο ιστορικό, ανήκει στά χρονικά τής δράσεως καί αναπτύξεως τών ναυτοπροσκόπων τού Λυκαβητού. Βεβαίως μιά ερώτησις πού παραμένει κάπως μυστηριώδης, μέχρι καί σήμερα ύστερα από 65 περίπου χρόνια, είναι ή εξής: Πώς βρέθηκαν οί Ναυτοπρόσκοποι μέ τήν λέσχη τους στό βουνό; Μπορεί κανείς νά κωπηλατήσει μέσα στά Πευκάκια; Ίσως κάποτε, κάποιος από τούς παλιότερους νά μου δώσει κάποια απάντηση σ'αυτή τήν ερώτηση ! Κάτι υποπτεύομαι, αλλά δέν είμαι βέβαιος !!!!!

Φιλικώτατα
Πάνος Γεωργαντάς»

1946 περίπου, θυμόμαστε τον Μιχάλη Σοφιανό με το μαγιώ στην βάρκα να πιάνει χταπόδια.

*Πήρε την μικρούλα του, την όμορφη βαρκούλα τού
παιδιού ; ο έφορός μας, ο λεβέντης Σοφιανός μας*

1946 και **1947** κατασκηνώσαμε στην **Κάντζα**. Είχε πεί στον Δημήτρη Αλεξάτο ο βασιλεύς Παύλος ότι ήθελε να γίνει πρόσκοπος ο ανιψιός του, Κάρολος της Έσσης στην 1η Ναυτοπροσκόπων. Η υπόσχεση έγινε στα ανάκτορα Τατοΐου με όλη την βασιλική οικογένεια. Σερβίρανε στα παιδιά γκρέιπφρουτ και δεν ξέρανε πως να το φάνε.

1946 είχαμε βγάλει μιά **εφημερίδα**. Φύλλο πρώτο και τελευταίο ! το όνομα αυτής « ο Γελοίος ». Αρχισυντάκτες ο Νικολάκης ο Μεταξάς, ο Δημήτρης ο Κουτσουδάκης κι εγώ, με ψευδώνυμο Άραμης.

(Διήγηση Κώστα Φιλίππου)

1946 Θυμάμαι τον Παύλο Ζάννα σε σκέτς, τον Ιούλιο 1946. Βγήκε από την θάλασσα κάνοντας την **βασίλισσα την αγρία**. Είχε ντυθεί με φούστα από φύλλα, τα οποία όμως ήταν κάπως ανεπαρκή. Σε κάποια στιγμή άρχισε να χοροπηδά η αγρία βασίλισσα ... και δεν θα πείραζε τόσο, αν δεν είχαν προσκληθεί στην πυρά και οι Οδηγοί (προσκοπίνες) από το Μεγάλο Νεώριο.

(Διήγηση Ανδρέα Στρατηγόπουλου)

1947 Η γιορτή των προσκόπων στο στάδιο (Διήγηση Πέτρου Άγουρου)
Νοέμβριος. Στις 12 και 15 έπρεπε να συγκεντρωθούμε στον ξυλοθραύστη εν στολή ο Περάκης όμως πήρε άδεια και μας βρήκε στο στάδιο στις 13 και 15. Η ομάδα μας ήταν στην είσοδο και έκανε «παρουσιάστε» όταν έμπαιναν οι επίσημοι.

Επειτα παρήλασαν τα τμήματα παρελάσεων και έγινε η έπαρσις της σημαίας και η γιορτή άρχισε. Αμέσως πρόσκοποι, αεροπρόσκοποι και ναυτοπρόσκοποι άρχισαν να κάνουν διάφορες κατασκευές.

Ενα χαλασμένο μεγάφωνο πληροφορούσε τους θεατές για τις κατασκευές. Οι πρόσκοποι έκαναν την «γέφυρα της μαϊμούς», περίεργη μα χρήσιμη γέφυρα, έπαιξαν δε και διάφορα παιχνίδια.

Οι αεροπρόσκοποι έρριξαν κάτι αεροπλανάκια και συναρμολόγησαν ένα ανεμόπτερο και άφησαν τρία μπαλόνια για να δουν την κατεύθυνσιν του ανέμου.

Οι ναυτοπρόσκοποι έκαναν έναν ιστό ο οποίος αντιπροσώπευσε ένα πλοίο, έκαναν και έναν σταθμόν ακτοφυλακής, επειδή δε το πλοίο εκινδύνευε έρριξαν από την ακτοφυλακή σχοινιά από τα οποία εκρέμασαν ένα σωσίβιον εις το οποίον έμπαιναν ένας ένας οι ναυτοπρόσκοποι του πλοίου και έφταναν εναερίως εις την ακτοφυλακήν σώοι και αβλαβείς.
Υστερα έγινε υποστολή της σημαίας και ο καθένας έφυγε για το σπίτι του.

Σημείωση : Το κείμενο έχει αντιγραφεί κατά λέξη, χωρίς όμως πνεύματα και υπογεγραμμένες. Δεν υπάρχει ημερομηνία.

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο αρχείο του Κώστα Φιλίππου

1948 Πίττα 4 Ιανουαρίου στο σπίτι του Γ. Παμπούκη, μαζί με τους γονείς μας. Την πίττα ετοίμασαν οι κυρίες Παμπούκη και Πολυμεροπούλου.

(Διήγηση Κώστα Φιλίππου)

1948 Μετά την αρχηγία του Γιάννη Μαλακατέ κάλυψε το κενό αρχηγίας ο βαθμοφόρος Προσκόπων Αλέκος Σάββας (Σμόλικας) .

Ακέλας ο Σπύρος Τσιτσιλιάνης, Μπαλούς ο Βασίλης Μαυρίδης.

Βοηθούσαν στο επιτελείο οι Αντώνης Οικιάδης, Ντίμης Λεούσης, Νίκος Μεταξάς, Κώστας Φιλίππου και τόσοι άλλοι. (Διήγηση Κώστα Τζεδάκη)

Έγινε λοιπόν του Κουτρούλη ο γάμος !

Είχαμε κάνει μία πολύ ωραία εκδρομή. Καταλήξαμε στο σπίτι του Σπύρου του Τσιτσιλιάνη. Όταν μπήκαν μέσα οι κυρίες, που ήταν της καλής τάξεως, ευχαρίστησαν τον Αρχηγό. Αυτός, με μετριοφροσύνη απάντησε :

- Μα δεν έκανα τίποτε ιδιαίτερο ...

- Τι λέτε ! μας μάθατε την αξία της πολυθρόνας μας .

1949 Πήγαμε στην Πεντέλη, είχε πιά φύγει ο Γιάννης ο Μαλακατές. Ο Αλέκος Σάββας (Σμόλικας) σαν ορειβάτης είχε τα σκι του βασιλέως Παύλου. Τα δοκιμάζαμε με την σειρά. Τα φοράω κι εγώ, κατεβαίνω την πλαγιά και βρέθηκα αγκαλιά μ' ένα πεύκο ! (Διήγηση Φ. Νίκογλου)

4905

1949 Κατασκηνώσαμε στην Άνδρο. Πήραμε καΐκι με τον Σμόλκα και κάναμε γύρους, πήραμε τα πτυχία μας εκεί. Νάμαι στην φωτογραφία που κωπηλατώ. Μιχάλης Σιφναίος, Σμόλκας, Σταυρόπουλος ο μελαχροινός, Ρεμούνδος ή Ραϋμόνδος, τον είχε φέρει ο Σμόλκας. (Διήγηση Κ.Τζεδάκη)

Στην Άνδρο πρωτοστατούσε στις σκανταλιές ο Μιμίκος ο Στρατηγόπουλος. Παρόντες οι Γιάννης Μαλακατές, Βασίλης Δεστούνης, Νίκης Κωστής, Ευγένιος Παπαχελάς, Ανδρέας Ρικάκης. Κάναμε κολυμβητικούς αγώνες στους οποίους ήρθε πρώτος ο Γιάννης Λεωνίδας, δεύτερος με διαφορά τρίχας ο Λευτέρης Ηλιόπουλος και τρίτος ο Λεωνίδας Ευαγγελίδης. (Διήγηση Λ. Ευαγγελίδη)

1950 Μιά ιδιαίτερα πετυχημένη παρέλαση έγινε στις 25 Μαρτίου. Υπήρχαν αγήματα Προσκόπων, Ναυτοπροσκόπων και Αεροπροσκόπων. Μπροστά στο σύνολο πήγαινε ο γυμναστής Ανδρικόπουλος, έφορος στο ΣΕΠ. Τους Ν/Π αποτελούσε η 1η και η 3η, μπροστά πήγαινε ο παχουλός Αρχηγός της 3ης Ηλίας Μιχαηλίδης, πίσω ο Πέτρος Τζεδάκης και ο Ίβος. (Διήγηση Κ.Τζεδάκη)

1953 Η λέσχη Λυκαβηττού είχε γκρεμιστεί.

Βρήκα την Ομάδα μία Κυριακή πρωί μέσα σε χώρο του Μαρασλείου.

Νομίζω ήταν οι τελευταίες της αναλαμπές...

Μερικά μέλη της επέστρεψαν στην 3η, όπου έγραψαν κατόπιν τα παιδιά, ανήψια και αργότερα, τα εγγόνια τους! (Διήγηση Κ. Φιλίππου)

Μ Ν Η Μ Η ...

Η 3η Β', και μετέπειτα 1η ΟΝΑ, υπήρξε μιά τρομερή ομάδα – όπως λένε για ένα ... τρομερό παιδί ! Ένας σίφουνας . Θα 'ταν κρίμα να ξεχασθεί . Μακάρι να μπόρεσα σε λίγες σελίδες να μεταφέρω όχι μόνο την διαδρομή της, αλλ' αν είναι δυνατόν, την ίδια την ψυχή της .

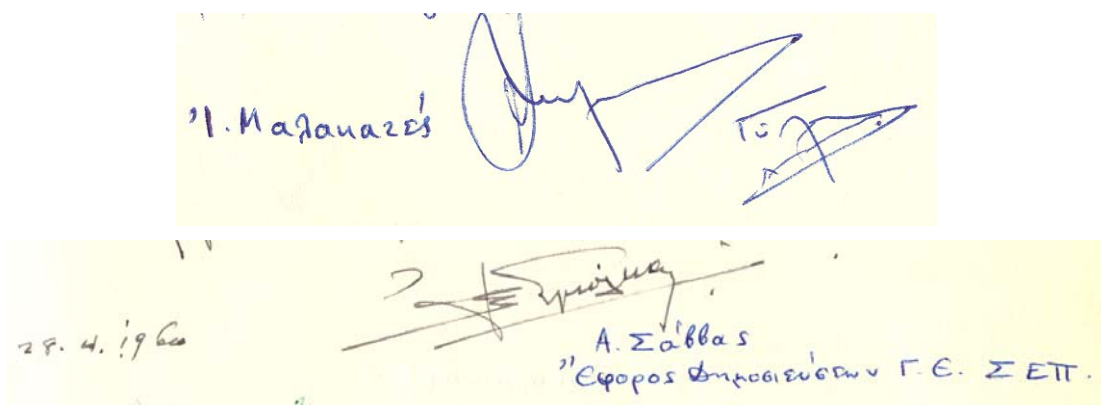
Απρίλιος 1983

Νίκος Μεταξάς

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΤΗΣ 1ης Ο.Ν.Α.

1960 Έκθεση μακεττών πλοίων από Ν/Π της 3ης

Απρίλιος. Στο βιβλίο επισκεπτών βλέπουμε γνωστές υπογραφές !

1963 50^η Επέτιος

Κυριακή 31 Μαρτίου σύσσωμη η 3η Ο.Α.Ν γιόρτασε την **50ή επέτειό** της στην αίθουσα της Χ.Ε.Ν. μαζί με πολλούς γονείς και φίλους μας. Παρέστησαν επίσης πολλοί εκπρόσωποι του Σ.Ε.Π. και αρκετοί δημοσιογράφοι. Στην ωραία αυτή τελετή μίλησαν οι Π. Αλευράς, Η. Ησαΐας, Κ. Δοξιάδης, Α. Σαράτσογλους, Π. Ναουμίδης και Ι. Σοφιανός. Ο Υ/Ο Ι. Ζερβουδάκης απηύθυνε χαιρετισμό εκ μέρους του Γ.Ε. κ. Αλεξάτου. Άλλοι ομιλητές ήταν οι κ.κ. Δημητριάδης και Μαρινόπουλος. Όλοι οι ομιλητές καταχειροκροτήθηκαν. Η τελετή διήρκεσε συνολικά δύο ώρες. Παρευρέθηκαν περισσότεροι από διακόσιοι παλιοί Ναυτοπρόσκοποι, μεταξύ των οποίων μερικοί που ήταν μέλη της Ομάδας το 1913.

Πολλές εφημερίδες της πρωτεύουσας έγραψαν για μας και σε αρκετά καταστήματα της Αθήνας τοποθετήθηκαν καλλιτεχνικές αφίσσες για την 50ετηρίδα.

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣ

Ντίμις Λεούσης

Ντόρης Χαλκιοτόπουλος

Κώστας Φιλίττου

Φίλιππος Νίκογλου

Τατάκης Σιρατηγόπουλος

Νίκης Κωστής

Νόντας Ησαίτας

Ενγένιος Παπαχελάς

Σπύρος Λιβιεράτος

Μιχάλης Σιφονιάς

Γιάννης Σκορδούλης

Πάυλος Ζάννας

1980 Πίττα με την σημερινή 3η Ομάδα

6 Ιανουαρίου, στην Λέσχη της 3ης Ο.Α.Ν. στην Πλατεία Δεξαμενής . Αρχηγός Ομάδας ο γιός του Παύλου Αλευρά, Βοηθός Αρχηγού ο γιός του Κώστα Φιλίππου, υπενωμοτάρχης ο γιός του Ανδρέα Στρατηγόπουλου. Μαζί με τους περήφανους μπαμπάδες, έφτασε ο Νίκος Μεταξάς με τον Ντίμη Λεούση , τον Κώστα Σταυρίδη και τον Μίμη Θεοδωρόπουλο. Έτοιμοι να προβάλλουν ταινίες από παλιές και νέες κατασκηνώσεις. Αλλά έπεσαν (ξανά) οι ασφάλειες του ηλεκτρικού και δεν φτιάχνουν. Η κατάσταση Δαντική: να βρέχονται έξω όσα παιδιά είχαν έρθει νωρίς, μέσα οι μεγάλοι να δουλεύουν γρήγορα, το Αρχηγείο γεμάτο πίττες, παλιούς, μελομακάρονα, κουραμπιέδες, ένα σπασμένο μπουκάλι με πυκνή βυσινάδα να κολλά τα πάντα, να ετοιμάζονται τα δώρα, να σκουπίζεται η Λέσχη, όλα στο φως μερικών Λούξ που άναψαν την κατάλληλη στιγμή. Ακόμα και όταν αποκαταστάθηκε λίγο η τάξη, λόγω στενότητας χώρου και ηλεκτρισμού, πάλι επικρατούσε χάος. Πάντως : κόπηκε η πίττα, το νόμισμα έπεσε στην “Μάγκ” Έλλη Τρίπου, μοιράστηκαν τα δώρα, ξανάρθε το φως και έγινε η προβολή της πολύ ωραίας ταινίας!!

1983 Αγορά Λέσχης

Οι παλιοί της 3ης δραστηριοποιήθηκαν με αφορμή τον εορτασμό των 70 της χρόνων και αγόρασαν ιδιόκτητη Λέσχη. Η κινητοποίηση της 3ης Β' υπήρξε έντονη και καθοριστική, με γενικό στρατηγείο της 3ης και της 1ης το σπίτι του Νίκου Μεταξά. Εδώ τους βλέπουμε σε συνεστιάση στην Βάρη, ο Νίκος Μεταξάς με το ακορντεόν και ο Ντίμης Λεούσης με την πίττα.

1985 Κατασκήνωση στην Ερμιόνη

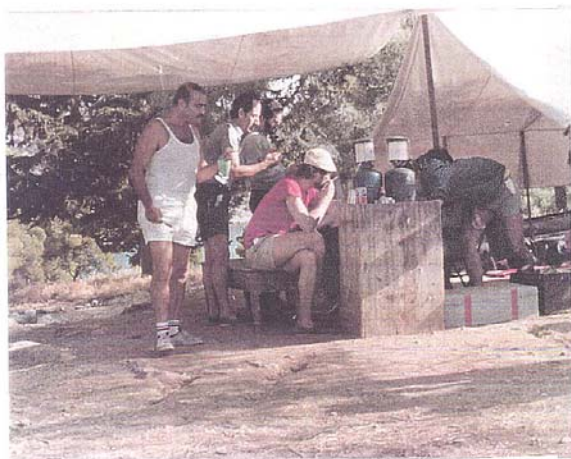
Κάποιοι παλαιοί της 1ης κατασκηνώσαμε μαζί με τους σημερινούς Ναυτοπροσκόπους της 3ης, μερικούς παιδιά και ανίψια μας. Ήταν οι Ν. Μεταξάς, Κ. Φιλίππου, Α. Οικιάδης και Δ. Θεοδωρόπουλος.

8506

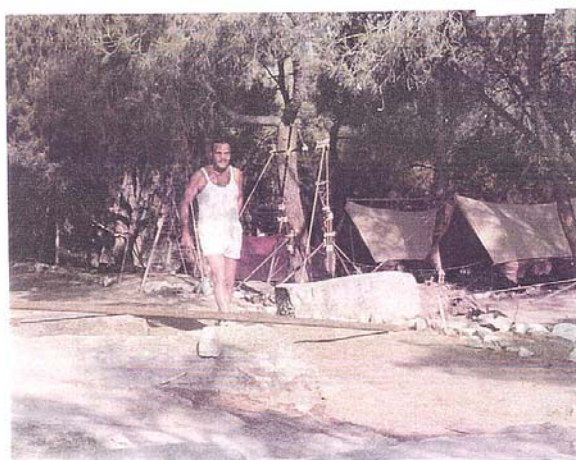
8507

8508

8509

8510

8511

1995 Πίττα των Παλαιών της 1^{ης} Ο.Ν.Α. στην Πλάκα, ταβέρνα «Πλάτανος»

Από αριστερά σε κύκλο - Φ. Νίκογλου, Α. Οικιάδης, Δ. Λεούσης, Κ. Φιλίππου, Αρχηγός Ι. Μαλακατές, Β. Μαυρίδης, Β. Δεστούνης, Ε. Παπαχελάς, Κ. Λαΐος, Δ. Θεοδωρόπουλος.

9501

1998 Πίττα των Παλαιών της 1^{ης} Ο.Ν.Α. στην Πλάκα, ταβέρνα «Πλάτανος»

11 Φεβρουαρίου. Μεταξύ των παρόντων : Βασίλης Δεστούνης, Μίμης Θεοδωρόπουλος, Αχιλλέας Λαΐος, Κώστας Λαΐος, Ντίμης Λεούσης, Νίκος Μακρίδης, Φίλιππος Νίκογλου, Ευγένιος Παπαχελάς, Αλέξανδρος Προκοπάκης, Ανδρέας Στρατηγόπουλος, Μίμης Στρατηγόπουλος, Κώστας Τζεδάκης, Κώστας Φιλίππου, Ντόρης Χαλκιάδης και ο Αρχηγός μας Γιάννης Μαλακατές, που έκοψε την πίττα. Μαζί μας και όσες κυρίες αντέχουν τις ίδιες ιστορίες επί τόσα χρόνια !!

9808

9806

1998 Συνεστίαση των Παλαιών της 1^{ης} Ο.Ν.Α. στην Πλάκα, ταβέρνα «Πλάτανος»

Νοέμβριος – Από αριστερά σε κύκλο είναι οι Α. Στρατηγόπουλος, Ν. Μάλτος, Ε. Ηλιόπουλος, Α. Οικιάδης, Φ. Νίκογλου, Ντ. Χαλκιάπουλος, Ντ. Λεούσης, Κ. Φιλίππου, Δ. Θεοδωρόπουλος, Ν. Ησαΐας, και πολλές κυρίες.

9812

1999 Η παρέα των Παλαιών της 1ης Ο.Ν.Α. έδρασε ξανά !

Στο τέλος της χρονιάς εξέδωσαν τέσσερα (!) έντυπα, ένα ημερολόγιο 1945 – 47 φωτοτυπημένο έγχρωμο, μία συλλογή αναμνήσεων του Κώστα Φιλίππου και Φίλιππου Νίκογλου με φωτοτυπίες εγγράφων που επέζησαν, φωτοτυπία του προσχέδιου 40 σελίδων που έγραψε ο Νίκος Μεταξάς το 1983 και κυρίως ένα εντυπωσιακό λεύκωμα 80 έγχρωμων σελίδων με φωτογραφίες της περιόδου 1942-1954 και λεζάντες .

Κάθε σέτ των τεσσάρων εντύπων κόστισε 15.000 δραχμές (€ 45) .

Ο υπεύθυνος αρχείων Στέφος Αλευράς εξέφρασε δημοσίως τον ενθουσιασμό του, τον θαυμασμό γιά την τόση ωραία δουλειά και την ζήλεια του.

2000 Πίττα των Παλαιών της 1ης Ο.Ν.Α. στην Πλάκα, ταβέρνα «Πλάτανος»

11 Φεβρουαρίου Μεταξύ των παρόντων : Μανώλης Ησαΐας, Νώντας Ησαΐας, Δημήτρης Θεοδωρόπουλος, Δημήτρης Κουτσουδάκης, Νίκος Μακρίδης, Φίλιππος Νίκογλου, Ευγένιος Παπαχελάς, Αλέξανδρος Προκοπάκης, Ανδρέας Στρατηγόπουλος, Τατάκης Στρατηγόπουλος, Κώστας Φιλίππου, Ντώρας Χαλκιάπουλος κι ο Αντώνης Οικιάδης, που έκοψε την πίττα. Ο Βασίλης Δεστούνης παρών δι' αγγελιαφόρου, και ο Στέφος Αλευράς με τα χαρτιά του.

Εντύπωσε προξένησε το ... κουνιστό ρόζ και λαχανί χρώμα του Θυρεού μας στη πίττα, αλλά κανείς δεν είπε τίποτε, ή σχεδόν τίποτα. Το νόμισμα, μετά γενναία έρευνα όλων, έπεσε στον Ησαΐα.

2004 Πίττα των Παλαιών της 1ης Ο.Ν.Α. στην Πλάκα, ταβέρνα «Πλάτανος»

Ο Αντώνης οικιάδης κόβει την πίττα της χρονιάς. Παρόντες Λεωνίδας Ευαγγελίδης, Νώντας Ησαΐας, Μίμης Θεοδωρόπουλος, Φίλιππος Νίκογλου, Αντώνης Οικιάδης, Ευγένιος Παπαχελάς, Δημήτρης Στρατηγόπουλος, Κώστας Φιλίππου, Βασίλης Μαυρίδης, Βασίλης Δεστούνης και κυρίες.

2005 Πίττα των Παλαιών της 1ης Ο.Ν.Α. στην Πλάκα, ταβέρνα «Πλάτανος»

9 Φεβρουαρίου κόψαμε την πίττα μας στον «Πλάτανο»

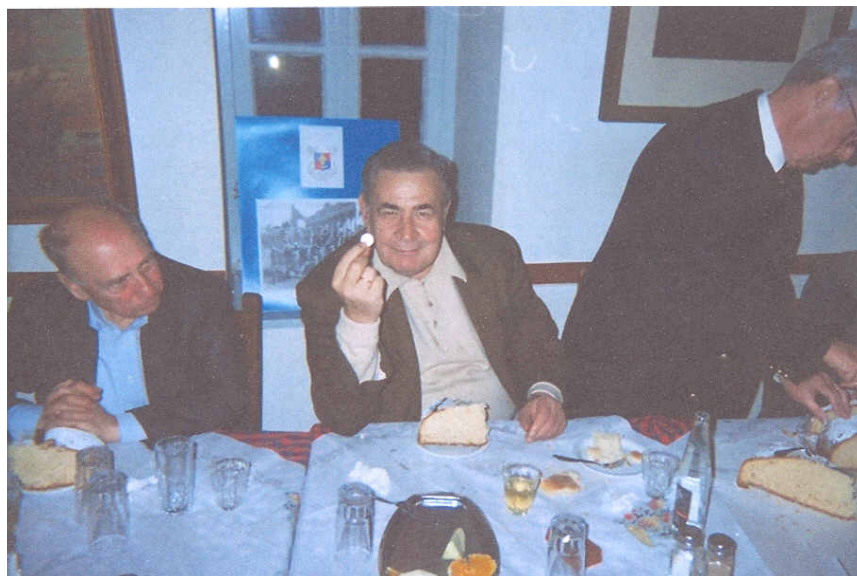
Ζαλοκώστας Νένης, Ηλιόπουλος Λευτέρης, Ησαΐας Νώντας, Θεοδωρόπουλος Μίμης, Μαυρίδης Βασίλης, Παπαχελάς Ευγένιος, Στρατηγόπουλος Ανδρέας, Στρατηγόπουλος Δημήτρης, Φιλίππου Κώστας και τρεις κυρίες.

Πολλοί ήταν δικαιολογημένοι απόντες, αποκλεισμένοι απ' τα χιόνια ή κρύωμα !

Ο υπεύθυνος αρχείων Στέφος Αλευράς με την νέα έκδοση του Λευκώματος !

Η πίττα τεράστια, με πολύ ωραίο τον θυρεό . Μετά έντονη συζήτηση γιά την επικαιρότητα, ο αρχαιότερος Νένης Ζαλοκώστας έκοψε την πίττα .

Στη φωτογραφία τυχερός της χρονιάς ο Ευγένιος Παπαχελάς, ο Ευγένιος Ζαλοκώστας κόβει την πίττα και ο Βασίλης Μαυρίδης....εποπτεύει.
050309

2005 Τον Μάρτιο οι Λεωνίδας Ευαγγελίδης και Φίλιππος Νίκογλου κατέγραψαν τα λόγια 20 τραγουδιών της 1ης .

2006 Πίττα των Παλαιών της 1ης Ο.Ν.Α. στην Πλάκα, ταβέρνα «Πλάτανος»

16 Φεβρουαρίου κόψαμε την πίττα μας. Το φλουρί σε όλη την παρέα !
Ζαλοκώστας Νένης, Ησαΐας Ν, Λεούσης, Μαυρίδης, Νίκογλου, Παπαχελάς, Στρατηγόπουλος Α & Δ, Τζεδάκης Κ, Φιλίππου Κ, γραφέας Αλευράς Σ. και πολλές κυρίες .

Μετά πρόταση του Κώστα Τζεδάκη, ονομάστηκαν ύπατοι οργανωτές οι Κ.Φιλίππου και Φ.Νίκογλου, πρώτος ο Κώστας καθότι ο Φίλιππος δήλωσε υπενωμοτάρχης του . Τον ευχαριστούμε γιά την πίττα και την μουσική .

2007 Πίττα των Παλαιών της 1ης Ο.Ν.Α. στην Πλάκα, ταβέρνα «Πλάτανος»

5 Φεβρουαρίου κόψαμε την πίττα μας στον «Πλάτανο».

2008 Πίττα των Παλαιών της 1ης Ο.Ν.Α. στο Πολιτιστικό Κέντρο Πανεπιστημίου Αθηνών

14 Φεβρουαρίου. Αλλάξαμε στέκι. Η συνεστιάση έγινε Ακαδημίας 48 και Σίνα.
Πολύ χλίδα βρε παιδί μου, σχεδόν μας στάθηκε ο σολωμός στον λαιμό !
Ζαλοκώστας Ευγένιος, Ησαΐας Νώντας, Θεοδωρόπουλος Μούμος, Κουτσουδάκης Γιάννης, Κουτσουδάκης Δημήτρης, Λεωνίδας Γιάννης, Μαυρίδης Βασίλης, Νίκογλου Φίλιππος, Παπαχελάς Ευγένιος, Στρατηγόπουλος Μιμίκος, Τζεδάκης Κώστας, Φιλίππου Κώστας.
Παρών ο αρχαιοπόντικας Στέφος Αλευράς και οι ηρωϊκές κυρίες !
Το νόμισμα, με βία και νοθεία, έπεσε στον Φίλιππο Νίκογλου.
Την πίττα σταύρωσε ο Ευγένιος Ζαλοκώστας και έκοψε ο άξιος οργανωτής της βραδιάς, Κώστας Φιλίππου. 9 μμ – 00:30

2009 Πίττα των Παλαιών της 1ης Ο.Ν.Α. στην Κηφισιά, στην ταβέρνα «Βασίλης»

5 Φεβρουαρίου. Αλλάξαμε πάλι για να εξυπηρετήσουμε και τα ....γροντάκια των βορείων προαστίων!!

Έτσι η συνεστίαιση έγινε στου «Βασίλη» στην Κηφισιά, σε αίθουσα στολισμένη με επισείωνες. Παρόντες Ευαγγελίδης Λεωνίδας, Ησαΐας Νώντας, Θεοδωρόπουλος Μούμος, Κριμπάς Γιώργος, Λάϊος Κώστας, Λεωνίδας Γιάννης, Μαυρίδης Βασίλης, Νίκογλου Φίλιππος, Παπαχελάς Ευγένιος, Στρατηγόπουλος Μιμίκος, Τζεδάκης Κώστας, Φιλίππου Κώστας, ο αρχαιοπόντικας Αλευράς Στέφος και τρεις ηρωϊκές κυρίες.

Την πίττα, με ωραιότατο Θυρεό, έκοψε ο αρχαιότερος παρών (μαζί με τον «Μπαλού» Βασίλη Μαυρίδη), Μούμος Θεοδωρόπουλος, τυχερός ο Κώστας Φιλίππου. Ο Λεωνίδας Ευαγγελίδης έφερε αρμόνιο και τραγουδήθηκαν τα ωραία τραγούδια της 1ης Ο.Ν.Α. (3ης Β΄) . Παραμένουμε καλλίφωνοι !

Η παρέα της 1ης παραμένει ζωηρή και κεφάτη. Έως σήμερα βλέπóμαστε, κόβουμε την πίττα της κάθε χρονιάς, θυμόμαστε τους φίλους που δεν είναι πιά κοντά μας και αναπολούμε τις περιπέτειές μας.

Νέο Λεύκωμα ετοιμάζεται να κυκλοφορήσει.

Ο Νίκης Κωστής, «Η βασίλισσα η αγρία», τηλεφώνησε στον Κώστα Φιλίππου από τον Καναδά. Ελπίζει μέσα στο 2009 να μας επισκεφθεί.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ της 1^{ης} Ο..Ν.Α.

*Είμαστε όλοι γεμάτοι από ενθουσιασμό
και η ζωή μας κυλάει με κέφι στον προσκοπισμό*

*Τα νειάτα παιδιά χωρίς δουλειά
είναι μαραμένο λουλούδι
γιατί η δουλειά μας φέρνει χαρά
μας κάνει γερά κορμιά*

*Στις λαγκαδιές παμ' εκδρομές
περνούμε πλαγιές όρη δάση σαν πουλιά*

*Αν θέλεις να περάσεις μιά αξέχαστη βραδυά
να δεις και να θαυμάσεις προσκοπική δουλειά*

*Τραγούδια αν θες ν'ακούσεις να νοιώσεις πολύ χαρά
τότε να θυμηθείς στην ομάδα να ρθεις της 1ης να βρεις τα παιδιά*

*Ελα να ζήσεις μαζί μας για μιά βραδυά τη ζωή μας
και τότε πόθο θα νοιώσεις να μείνεις για πάντα με μας*

*Ενα έχουμε όλοι σκοπό να κάνουμε πάντα καλό
Θεό και πατρίδα αγαπούμε το νόμο τηρούμε πιστό*

*Στα ψηλά τα βουνά το χειμώνα μεσ'τα χιόνια γλυστράμε γλυκά
ενωμένοι έχουμε για κανόνα να ζούμε αδελφικά*

*Το ζεστό και θερμό καλοκαίρι θα μας φέρει στην ακρογιαλιά
που δροσάτο μας φέρνει τ'αγέρι της θάλασσας τα φιλιά*

ΔΙΕΤΕΛΕΣΑΝ ΜΕΛΗ ΤΗΣ 1^{ης} Ο.Ν.Α.

Ή ΣΥΝΕΡΓΑΣΘΗΚΑΝ ΜΑΖΙ ΤΗΣ

	ΕΠΩΝΥΜΟ	Όνομα	γεν.	απβ.	ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ
β077	Αθανασιάδης	Αλέκος (Μπούκης)	1929	1988	
α089	Αλεξανδράκης	Αλέκος	1928	199?	Βασίλειος
252	Αντωνιάδης	Στέλιος	1919	1993	Αντώνιος
52	Αντωνόπουλος	Τάσος (CAP)	1901	1986	Σταμάτιος
β072	Βαρουσιής	Δημήτρης	1938		Σπυρίδων
β090	Βαρουσιής	Σπύρος	193?		
β091	Βάρσος (? Βάρτσος)	Γιάννης	193?		
β082	Βρανόπουλος	Νώντας	1932	1988	από 17 Νοέμβρη
	Βρετανός (?)	Εδουάρδος (Έντυ)	193?		(Π. Φάληρο)
β063	Γιαννουλάτος	Τώνης	1928	199?	Γεώργιος
377	Γκούμας	Ζαννός	1933		Γκίκας
β092	Γόντικας	Νίκος	193?		
α116	Δεληγιάννης	Πλάτων	1931		Κωνσταντίνος
β083	Δεστούνης	Βασίλης	1932	2005	Χαράλαμπος
β093	Δημητρακόπουλος	Γιώργος	193?		
β094	Δημητρακόπουλος	Τάσος	193?		Κ.
ε070	Διαμαντόπουλος	Γιώργος	1930	197?	
β065	Δρόσος	Ντέλμος	1931	19??	Παντελεήμων
β095	Δρούλιας	Ανδρέας	193?		Κωνσταντίνος
β096	Ευαγγελίδης	Λευτέρης			
α143	Ευαγγελίδης	Λεωνίδας	1935		Αθανάσιος
346	Ζαλοκώστας	Νένης	1926		Γεώργιος
358	Ζάννας	Παύλος	1928	198?	Αλέξανδρος
β129	Ζαφειρόπουλος	Νίκος			
β088	Ηλιοπούλος	Λευτέρης	1936		Επαμεινώνδας
δ04	Ησαΐας	Νώντας -Τσαμπλιάσκος	1932		Κωνσταντίνος
α135	Ησαΐας	Μανώλης	1935		Ησαΐας (παλιός)
β067	Θεοδωρόπουλος	Δημήτρης - Μούμος	1928		Σπυρίδων
β097	Ιατρόπουλος	Θεόδωρος - Ted			
β098	Καγγελάρης	Λ.			
α149	Καρανίκας	Περικλής	1935		Χαρίλαος
β099	Καρέλας	Δημήτρης	193?	199?	
β100	Κάρολος Έσσης	Κάρολος	193?		
α139	Κόλλας	Πέτρος (Κούνελος)	1934		Περικλής
β101	Κορωναίος	Μάκης (Γεράσιμος)			
β056	Κουτσουδάκης	Δημήτρης	1930		Γεώργιος
β071	Κουτσουδάκης	Γιάννης	1928		Γεώργιος
β102	Κριμπάς	Γιώργος	1936		Ηλίας
α113	Κωστής	Νίκης	1931		Κωνσταντίνος
α168	Λαΐος	Αχιλλέας	1935		Νικόλαος
β103	Λαΐος	Κώστας	1933		Νικόλαος
α101	Λαΐος	Σπύρος	1931		Ιωάννης
β104	Λαμπράκης	Χρήστος	193?		
β080	Λεϊξ	Λέων	1931		Κάρολος
β105	Λελούδας	Γιάννης	193?		Γεώργιος
β106	Λελούδας	Σωτήρης	193?		Γεώργιος

β058	Λεούσης	Ντίμης	1927	2009	Κωνσταντίνος
α138	Λεωνίδας	Γιάννης	1935		Γεώργιος (παλαιός)
β131	Λιβανός	Γιώργος	193?		
β107	Λιβιεράτος	Βύρων			Γρηγόριος
β060	Λιβιεράτος	Γέρος	1931		Γρηγόριος
β084	Λιβιεράτος	Σπύρος	1933	19??	Γρηγόριος
β074	Μακρίδης	Νίκος	1934		Αλέξανδρος
α162	Μαλακατές	Χρήστος	1935		Λύσανδρος (παλ)
322	Μαλακατές	Γιάννης	1923	1999	Λεωνίδας (παλαιός)
β108	Μαλασπίνας	Αλέκος	193?		
β109	Μάλτος	Νίκος			(μένει Σύμη)
β110	Μάλτος	Τάσκος (Τάσος)			
258	Μαρινόπουλος	Γιάννης	1919	1995	Παναγιώτης
β068	Μαυρίδης	Βασίλης / Μπαλούς	1928		Γ
β111	Μελετόπουλος	Αλέκος	193?		
β112	Μεταξάς	Κάρολος			
β130	Μεταξάς	Πέτρος	1940		Αλέξανδρος
β055	Μεταξάς	Νίκος	1930	1991	Αλέξανδρος
β113	Μινάρδος	Νίκος	193?		
β115	Μπούμπουλης	Παμίνος	193?		
β070	Μπουρατίνος	Αιμίλιος	1931		Δημήτριος
β085	Νίκογλου	Φίλιππος	1932		Στέφανος (παλαιός)
β064	Ξυλάς	Μιχάλης	1933		Ε
β064	Οικιάδης	Αντώνης	1926	2006	Αριστείδης
α153	Οικονόμου	Γιώργος	1934		Κωνσταντίνος
β079	Οικονόμου	Κώστας	1930		
β059	Παμπούκης	Γιώργος	1931		Δρόσος
β116	Παπαδήμας	Ντίνος			
312	Παπαθεοφίλου	Κώστας (Υ/Ο)	1924		Βασίλειος
β086	Παπαχελάς	Ευγένιος	1933		Αλέξανδρος
334	Παπαχελάς	Μένιος	1925		Αλέξανδρος
β117	Πετρίδης	Πέτρος	1934		
β089	Πετρισόπουλος	Γιάννης	1936		Γεώργιος
β078	Πινιατώρος	Τζέρυ	1930	2001	
β119	Πουλαντζάς	Αριστείδης	(δεν ήταν στην 1η ?)		
β118	Πουλαντζάς	Νίκος	1936	1979	Α
β120	Προκοπάκης	Αλέκος	1933		Γεώργιος
β121	Προκοπάκης	Προκόπης	(δεν ήταν στην 1η ?)		
β122	Ρικάκης	Ανδρέας		μουσικοκριτικός	
β075	Σάββας	Αλέκος	19??	19??	(Σμόλκας)
α145	Σιφναίος	Μιχάλης	1933	197?	Παναγιώτης
β123	Σκορδούλης	Γιάννης			
β132	Σκουριώτης	Γιώργος	1936		σε Πιγκουίνους
α100	Σολούνιας	Νώντας	1928		Σπυρίδων
α082	Σορούλας	Άγις	1929		Γεώργιος
369	Σπανούδης	Παναγής	1929		Μιχαήλ
β061	Σταυρίδης	Κώστας	1928	2003	Γεώργιος
α150	Σταυρόπουλος	Δημήτρης	1936		Παναγιώτης
β087	Στρατήγης	Στράτης	1933		Ευάγγελος
β069	Στρατηγόπουλος	Ανδρέας	1930		Αναστάσιος
α127	Στρατηγόπουλος	Δημήτρης - Μιμίκος	1932		Αναστάσιος
β124	Τακβοριάν	Βάρτος	193?		
β125	Τακβοριάν	Πίκος	193?		

β126	Τζεδάκης	Κώστας	1936		Στυλιανός
β081	Τζεδάκης	Πέτρος	1932	1993	Στυλιανός
306	Τσιτσιλιάνης	Σπύρος	1922	195?	Αντώνιος
β127	Τσουλουχόπουλος	Βασίλης			
β128	Φεράλδης	Νάσος	193?		
β066	Φιλίππου	Κώστας	1930		Αλέξανδρος
α107	Φωτήλας	Αλέκος	1929		Βασίλειος
β057	Χαλκιόπουλος	Θεόδωρος - Ντόρης	1929	2004	Αθανάσιος
β076	Χαλκιόπουλος	Νίκος	1927	1947	Αθανάσιος
	Γαϊτάνος		1936		ανιψιός Σμόλκα
	Θεοδωρόπουλος	Θόδωρος	1937		έμενε Μέτς
	Κούλογλου	Τάκης	1940		μένει Τήνο
	Λεφακίνης				
	Ρεμούνδος				ανιψιός Αλέκου
	Στάθης	Θεοφάνης - Φάνης			Σάββα

Οι αριθμοί Μητρώου χωρίς γράμμα αναφέρονται στο Γενικό Μητρώο της 3^{ης} Ναυτοπροσκόπων.

Οι αριθμοί με **α** είναι του Μητρώου Αγέλης (έως το 1985 ετηρείτο ξεχωριστό).

Οι αριθμοί με **β** είναι από τον τόμο 5 β' που αποτελεί συμπλήρωμα, σε μία προσπάθεια να περιληφθούν όσοι λόγω Κατοχής δεν είχαν γραφεί σε άλλο Μητρώο.

Γιά διορθώσεις , 210-6233392 Στ. Αλευράς ενημέρωση 5/2/2009

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ & ΑΛΛΑ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ

Το Παράρτημα αυτό έχει προστεθεί από τον Κώστα Φιλίππου και περιλαμβάνει αποσπάσματα ημερολογίων, σκίτσα, έγγραφα κλπ, που ευρίσκονται στο προσωπικό του αρχείο.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣ

Το Ημερολόγιο φαίνεται να έχει γραφεί, κατά το μέγιστο μέρος, από τον ίδιο πρόσκοπο. Η τελευταία σελίδα που φαίνεται (είναι και η τελευταία σελίδα του Ημερολογίου) έχει γραφεί από τον Κώστα Φιλίππου. Η εικονογράφηση πιθανό να είναι του Νίκου Μεταξά.

[illegible][illegible]

A simple drawing of a green Christmas tree with red ornaments, sitting on a yellow circular base. The tree is decorated with several red ornaments and has a red star on top. The base is a yellow circle with a red square in the center, representing a pot or stand.

[illegible]

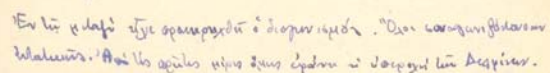
"E sepe! Aşaşi ni seceşi şu iselator dau' deopa-
toşivno vâ dau' anachonimov. 'Eto, vâ seşi
vâ 9 Bâşmar şei oim' Agalia Proşmar. Aşaşi
vâ seceşi aştare ani e noşivno şelşivno. Pâvle deo-
carivno vâ dau' oim' vâvda. Tâ aştare noşivno iselator

[illegible]

ἡμεῖς οὐκ ἐθέλομεν
 ἀποδοῦναι τὰς ψυχὰς ὑμῶν
 ὅτι οὐκ ἐθέλουσιν οἱ πατέρες
 ὑμῶν ποιεῖν τοιαύτην ἀγάπην
 ὡς ἡμεῖς· ἀλλ' ὅτι ὁ Θεὸς
 ἀγαπᾷ τὴν ψυχήν.
 Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὴν ψυχήν
 ὥστε καὶ τὸν υἱόν αὐτοῦ
 ἀπέστειλεν ὃς ἐδίδου τὴν
 ζωὴν ἵνα οἱ πάντες ζήσωσι
 διὰ τὴν ἀγάπην ἣν ὁ Θεὸς
 ἀγαπᾷ τὴν ψυχήν.

ai ra pas cuje ori chivalari din vreme
 depeia jupa pas. E suieru vas a des
 e depeia ori pijs. In suieru vas in-
 moras marea obles mai aze in suieru
 vas papiragind. Varga peoma gervatasa sangrita
 pas decontuor in gervat. Mai alim i jorichuor
 mai peia jia e raizus mai jupicumar searar,
 ai si cuje jald, saim eis cione acsar varga
 si gajarus ind chivalari.

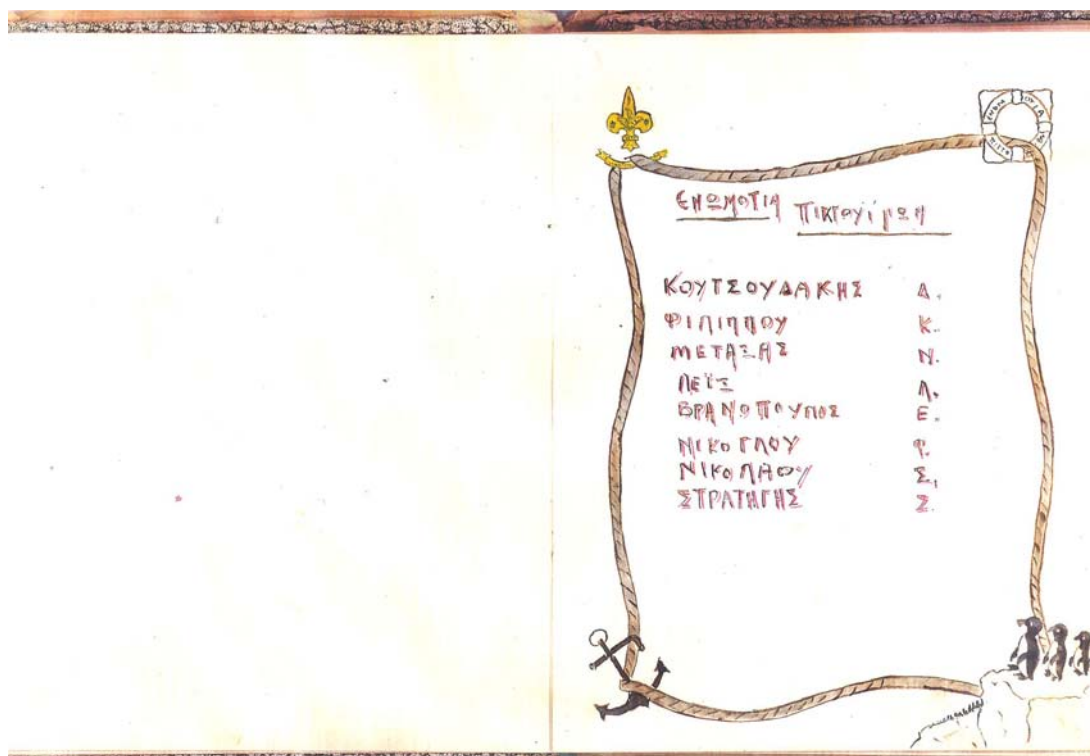
6-4-74
 कुछा छिपेय खेवडागुमः धारापर
 द्रा राले दौस मजे मने नालिसे धेयुम
 धेयुम. धारुम अगवरेम धेयुम
 मने राले अगवरेम धेयुम धेयुम
 धेयुम धेयुम धेयुम. धारुम धेयुम
 धेयुम धेयुम धेयुम. धेयुम धेयुम
 धेयुम धेयुम धेयुम. धेयुम धेयुम
 धेयुम धेयुम धेयुम. धेयुम धेयुम

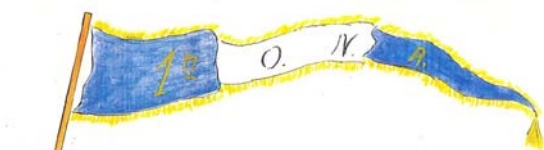

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΕΝΩΜΟΤΙΑΣ ΠΙΓΓΟΥΪΝΩΝ

Προφανώς είναι το μοναδικό διασωθέν Ημερολόγιο ενωμοτίας.

ΚΑΤΑΛΗΨΤΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗΝ ΜΑΣ ΕΞΕΛΘΟΥΣ. ΜΑΥΡΙΣΤΕ-
 ΝΑΙ, ΚΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕΝΟΙ, ΕΞΗΡΧΗΤΕ ΜΕΤΑ
 ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ ΤΟΥΤΩΝ. ΚΑΙ ΑΝΤΙΘΕΤΑ, ΘΕΩΡΕΙ ΝΑ ΠΟΙΗΣΕΙ
 ΕΞΑΚΛΗΡΩΣΑΙ ΤΑΥΤΗΝ. ΜΑΛΩΝ ΔΕ ΤΩΝ ΜΕΤΩΝ ΝΕΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
 ΑΡΧΙΖΕΙ ΚΑΙ Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΩΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ.
 ΕΞΙΔΙΩΧΟΥΜΕ ΝΑ ΒΡΕΘΟΥΜΕ ΤΩΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩΝ ΕΙΣΤΕ, ΝΑ
 ΔΙΕΚΡΗΜΝΟΥΜΕ ΦΩΤΩΜΑΤΑ, ΘΕΟΥ ΘΕΑΡΑ ΤΗΝ ΜΑΡΤΙΑ ΜΑΣ
 ΕΥΜΕΝΗ, ΕΥΣΤΗΤΗΣ, ΔΕΝ ΕΥΧΕΙ ΝΑ ΘΡΑΥΜΑΤΟΚΟΝΗΣΕΙ, ΚΑΙ ΤΩ
 Ν ΤΟΥΤΩΝ, ΝΑ ΜΗΝ ΕΞΟΡΩΣ ΤΗΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΗ ΝΑ ΤΩ ΕΙΣΑΓΕΛΘΟΥΜΕ
 ΜΕΤΑ ΤΩ ΘΕΩ ΤΩ ΒΙΒΛΙΟ. ΑΙΤΩΝ... ΕΞΙΔΙΩΧΟΥΜΕ... ΑΙΣΙΟΔΕΧΟΥΜΕ,
 ΜΑΡΤΕΣ ΒΕΒΑΙΟΙ ΟΤΙ ΑΥΤΟ ΕΙΣ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ, ΕΑΝ ΠΡΟΒΟΥΜΕ ΤΗΝ ΜΑ-

ἡ βασιλὴ ζαναβουαντωνται ὑπερα διὰ τὸ
 ηωαωαίρι. «Ταβου Κύντα», «Ταβου Νίτω», θῶς
 τὰ ἑρᾶτες, Κᾶζα; ἐρῶ καί· ἐν; καὶ ἐρῶ κα-
 λουσινα, καὶ ἄλλα φῶζα ὡς τὴν κυρημὴ θῶς γίνεται ἡ
 ὠπταζις. Ἠ ἐνωματᾶργα διδου ἀναφῶρες, καὶ εἰων ὑπεῖον
 καὶ ὑπεῖονε καὶ τὴν ὠπενερωμένη ἐνωματᾶς.

[illegible]

dem was in der
Wiederholung eines
in der Wiederholung

Ἰσχυὴ τῆς ἡρωϊκῆς ὕψους καὶ κατὰ αὐτὴν πορὰ, ἐπὶ καὶ ἐπὶ το-
ρα, ἀφ' οὗ διδῶμεν τὴν ἀναπορὰ ἐωροῦντο καὶ ἐκ συζωντικῆς
ἐναυωτικῆς.

[illegible]

Ενωχιάτσια

Με την έναρξη του διαμενιμού
άρχισε και η δουριά της ένωση-
τίας. Πρώτος μας ενοχός ήταν να
φτιάσουμε ενωχιάτσια από την
εύθραστη άμμορά που δόθηκε στη
μέγλη. Η δουριά αυτήν δά-
και ενοχλήθηκε η νύχτη.
Όπως η ενοχλήθηκε μας
μετά δά είναι μεζόλη, τάν δά δουρε τα θαυδιά
να ώρνατε τον διωχόμενόν.

Κι' έτσι άρχισε η έργασία. Τis Κυριακές,
τά θριάνά, ώρην την ευχυνέμεση,
με παρωμάδες και φευρία, άνοιτ
χαμε τα ενωχιάτσια. Ένα, δύο,
τρία, και άλλα πολλά, ως όπου
φτιάσμε τό ποδομένο
άποτέλεσμα. Δηλαδή,
αυτ' όπου είμαστε τώρα δά.

Τό πανό.

Μαζί με αυτά, η ένωση-
τία άρχισε να φτιάχν-
ει μια άλλη δουριά.
την κατασκευή
ένος πανού. Με την
βοήθεια των λωφ-
ητών βαλόνια με να φέρωμε
τέ όφρας των ω φατο αυτο βρωτό.
Χαρούμενοι αναχρησμοβατέ, ότι τό παρο-
παίρι, ίως ναχαμε πανένα βολέτω
αυό αυτά τα όφρατα φράγματα.

Και άρχινήσαμε μ' όρεξη. Έτσι πως ό πε-
ρετός μωθών τα ματέρια επί δέκτου, όχα,
όχα! Πέχει ως έφ' νες ώρες, μίχ'ι ως ώρες
αυόν τα 4 άναμειμένα μωτέρ' εφόντουαν

για
βρωτάδου
δ' άδωνόταν

βρωτάδου
δ' άδωνόταν

Ο ΧΟΡΙΣΜΟΣ.

Εφ' ου και χωρίς λωάνεις να τό ώρηνένει
έδωκε τών θόρυβα πάλι τό τρομερό. Η ένωση-
τία θανάξεν είναι όδως ήταν. Φεύχουν οι θη-
μοτραφώς οι λήκως και λήκως για άρχες ένωσης τις.
Και τώρα, μετά ένα χρόνον που ένωθαμε μαζί τις δύνα-
μεις μας για μια ένδοξη ένωση, δά βρεθήμε άόχι
βήματα τ' άδωγέμα ως βόιτι τοῦ λήκως για τεχνεταία
φορά.

Κι' άγνεία τ' άδωγέμα να την όχη την θαυμά έ-
νωσσία των λήκων των ευχυνέμεση. Όσα δύνανται
ότι τ' όφρα δύν συνέβη, ότι είμαστε όδως πάντα. Και μόνο
τό τεχνεταίο τραγούδι. Ποιό δύν χωρήσαμε, σωφάδι
για μια μισαχρησία. Άγνεία ένα μόνον χρόνον μαζί και
τώρα χωρήσαμε. Όπως: Άόχιτα μ' αυτό ό οι λήκωνίνοι
δ' άγνύνονται πάντα, όδως μίχ'ι τώρα. Και η τεχνική λήκη,
ότι δόθηκε πάλιν μετ' όλην δά υπερανέστη την ένωση
μας.

Νικόλαος Μεταξάς.

ΙΓΚΟΥΤΙΝΟΙ

Κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ
Λ. ΛΕΥΣ
Φ. ΝΙΚΟΓΛΟΥ
Π. ΚΟΛΛΑΣ
Σ. ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ
Ε. ΞΤΡΑΤΗΓΗΣ

16.
 ὁ δὲ καὶ
 ἐξήνεγκε
 τὴν αὐτὴν
 ἐν ταῖς αἰ-
 ναις αὐτῶν
 τῶν ἁγίων
 καὶ τῶν
 ἀποστόλων.

Ευφροδία οφείλει να είναι η πρώτη
 να μαθαίνει διαλογισμούς και αριθμούς
 και να γράφει και να υπολογίζει.

ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣ

0 namde ingeggykén
 ingeggyés st. Koyóns 14 3
 0. St. St. ingeggyér in ré 1 3
 0. St. ré namde ingeggyén
 ingeggyén in ré 3. St. Koyóns :
 4) 4 suaris ingeggyér ingeggyér
 2) 5 certina
 3) 1 ison
 4) 1 ingeggyér ingeggyér 30 ingeggyér.
 0 ingeggyér
 Ing

2. 85227 7월 24일 10시 10분 10초

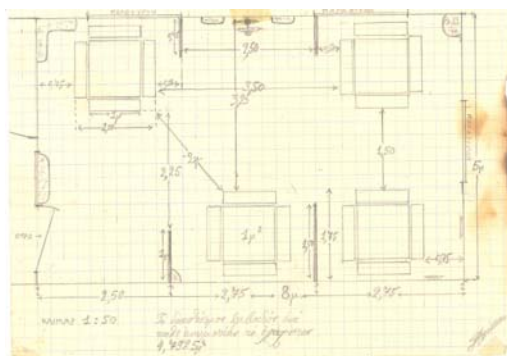
[illegible][illegible]

Ερωτικό Τετραγράμμο
 Με όλη μου την
 Ήρ' ης γιά σου
 Βαλ' σου γιά την ελπίδα
 Η μάδε μια δοχιά σου
 Είναι γιά μας γιοι
 Μας δίνει δύναμη γιά μι' αγία
 Α' η αγία γιά
 Πας ελπίδα σου
 Της αγίας σου αγίας
 Ος αγίας σου
 Ος ενας μας γιά ελπίδα σου
 Για πάντα και ποτέ φράδα σου
 Α' η αγία γιά
 Πας ελπίδα σου
 Της αγίας σου αγίας
 Ος αγίας σου
 Της αγίας σου αγίας
 Λέν' σου σου σου σου
 Με όλη μου την
 Είναι γιά μας γιοι
 Μας δίνει δύναμη γιά μι' αγία
 Α' η αγία γιά
 Πας ελπίδα σου
 Της αγίας σου αγίας
 Ος αγίας σου

Επάνω - Στη Λέσχη – Η γωνιά των Πιγγούινων

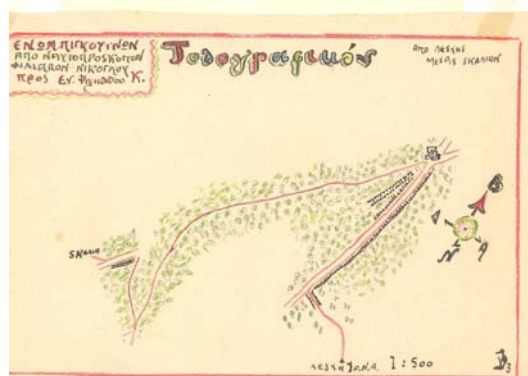
Κάτω – Σχέδιο της Λέσχης

ΙΟΝΑ
 ΕΝ ΓΙΓΚΟΤΙΝΟΝ
 ΑΠΟ ΚΑΥΤΟΡΟΚΟΤΙΝΟΝ
 ΠΡΟΣ ΕΥΦΡΑΤΟΝ Κ.

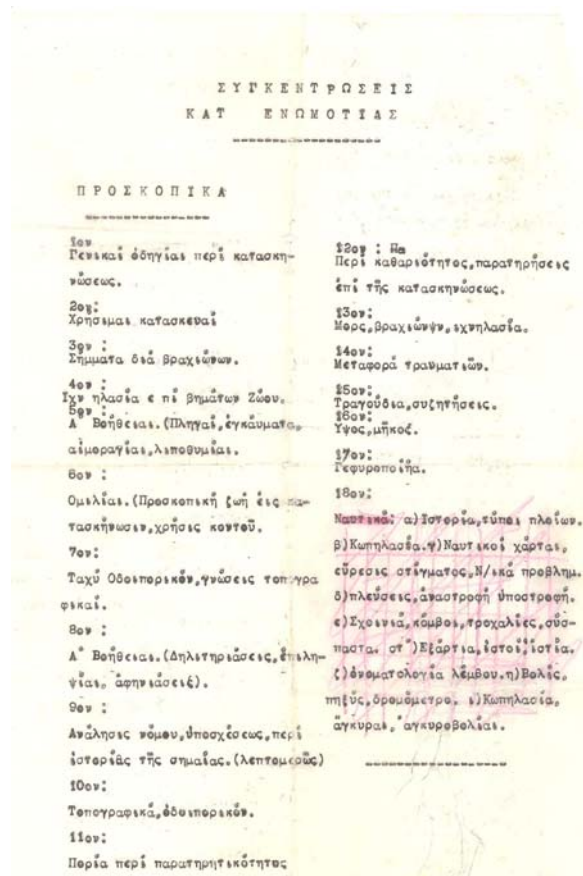
Λογισμὸς

1) Τροχαριμὸν (φ. σελῶν)
 2) Τα' αὐτοῦματ' ἐν ταῖς τῶν γογγυλῶν
 3) Το' μετὰ τὴν ταπεινότητα τὸ 1933
 4) ὅρη γογγυλῶν καὶ Κρητῶν καὶ Κρητῶν

ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΤΖΑΜΠΟΡΙ 1947 – ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

à 2 voix égales ou mixtes
créé par les "COMPAGNONS DE LA CHANSON"

Musique de
L. LIÉBARD
des Scouts de France

Ve nus de tous les coins du

monde, U.nis et forts par l'a-mi-tié,— Chan.

tons, dansons, formons la ronde, De joie, de

vraie fra-ter-ni-té - Ve-nus de tous les coins du

Copyright 1947 by
 ROUART, LEROLLE et Cie, Editeurs, 22 rue Chauchat, Paris

monde, U-nis et forts par l'a-mi-tié ! *au Refrain*

2
Si tous les gars et fill's du monde
Portaient lys d'or au noeud d'argent,
Dans une paix douce et féconde.
La vie s'rait belle et pour longtemps,
Si tous les gars et fill's du monde
Portaient lys d'or au noeud d'argent.
au Refrain

3
Rentrés dans tous les coins du monde
Toujours unis par l'amitié,
Gardons au cœur la foi profonde,
L'honneur, la vraie fraternité.
Rentrés dans tous les coins du monde
Toujours unis par l'amitié!

en Canon $\text{♩} = \text{♩}$ *REFRAIN*
 $\text{♩} = \text{♩}$
 A B
 dam . bo, _ dam . bo, _ dam, bo, dam, dam, bo, rec! dam
 bo, _ dam, bo, _ dam, bo, dam, dam, bo . rec!

R.L.12305 et Cie

Les Impressions Marocaines

'Αθήναι τῇ 23 Μαΐου 1949

Ομήρου Ι4
Αρ.β.Πρωτ.2227

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Είς τοὺς μετὰ ἑξαρετικῶν ἤθους καὶ παραστά-
σεως συμπετοχόντας Προσκόπου εἰς τὴν ᾿ποστολὴν τοῦ
ΓΕΜΗΚΟΡΙ τῆς Εὐρώπης εἰς Πουσσόν τῆς Γαλλίας κατὰ τὸν
Αὐγουστον 1927, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Σάματος
Ἑλλήνων Προσκόπων ἐκγράφει τὴν ἐνδεδεικνύμενην διὰ
τὴν ἑξαρετικὴν προσέλευσιν τῶν ὁποίων κατέβαλον καὶ
τὴν θανάσεσιν ἐπὶ πάσης ἐπιφωσῆς ἐκφράσειν τοῦ Ἑλλη-
νικοῦ Προσκοπισμοῦ.

‘Ο Γενικός Ύμνος

Δ. ΑΛΕΞ. ΤΟΞ

ΑΠΟΔΕΙΧΤΑΙ :

- 1) Γεωργίου Πανδής
- 2) Δημήτριος Αθανάσιος
- 3) Γεώργιος Αντωνίου
- 4) Εφραίμης Πυρροπούλου
- 5) Γιώργος Λευθός
- 6) Κων. Φυλίκης
- 7) Κων. Ηγουμένου
- 8) Λάδης Δημήτρης
- 9) Μιχ. Βερνικιώτης
- 10) Ντελέβ Ραζβάνδου
- 11) Γεωργ. Γρίσιος
- 12) Κων. Ζέππος
- 13) Πέτρος Καραδάς
- 14) Βασίλειος Βαστασιάνης
- 15) Βασίλης Χαλκίης
- 16) Παναγιώτης Σωτηρόπουλος

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

- Π. Ε. Ἀθηνῶν
 Ἀχαΐας - Ἑταλοσακαρνανίας
 Κοζάνης
 Περιχώρων Πρωτεύουσας
 Θεσσαλονίκης
 Προκλείου
 Χανίων
 Καβάλας
 Σερρών

- 17) Γεώργιος Παράσης
- 18) Δημήτριος Κεζαντζής
- 19) Πρωτόδικος Περσικονομόμοι
- 20) Ευστράτιος Παστολίδης
- 21) Σταύρος Ψυχολαΐτης
- 22) Ευστράτιος Φιλιπποπούλος
- 23) Γεώργιος Τρέμης
- 24) Νικόλαος Γεωργαδής
- 25) Μιχάλης Δαλλής
- 26) Αλέξανδρος Χαλκιάς
- 27) Διογένης Κρυσαλίδης
- 28) Νικόλαος Νικολάου
- 29) Ιωάννης Πολίτης

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Οι αναμνήσεις μας που μόλις διαβάσατε συμπληρώνονται από τον τόμο με όλο το φωτογραφικό υλικό που έχει διασωθεί και δώθηκε το 2005 σε όσους «Παλαιούς» το εξήτησαν.

Το πρωτότυπο αυτού του τόμου ευρίσκεται με τον Κώστα Φιλίππου, καθώς επίσης και η έκδοση του 2005 του «Διαδρομή της 3^{ης} Β' – 1^{ης} Ο.Ν.Α.» και ένα αντίγραφο του συνωνύμου πονήματος του Νίκου Μεταξά.

Άλλο πρωτότυπο υλικό υπάρχει σήμερα στα χέρια του Στέφου Αλευρά, του Κώστα Φιλίππου (ένα ημερολόγιο της 1^{ης}, ημερολόγιο των Πιγγουϊνων) και πιθανόν άλλων. Φαντάζομαι ότι όλο το υλικό αυτό θα κατατεθεί κάποτε στο Αρχείο της 3^{ης} Ο.Α.Ν..

Κώστας Φιλίππου